

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา  
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

## รายงานการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้สูงอายุและบุตรธิดาต่อการอยู่อาศัยใน  
สถานสงเคราะห์คนชรา กับคุณค่าทางสังคมไทย

The Views of the Elderly Living in a Home for the Aged  
and of Their Offsprings Towards Staying in the Home  
for the Elderly and the Values of Thai Society

รองศาสตราจารย์ ดร.กชกร สังขชาติ

ภาควิชาการศึกษาอกระบบ  
คณะศึกษาศาสตร์  
มหาวิทยาลัยบูรพา

โครงการนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย  
จากเงินงบประมาณแผ่นดิน  
ประจำปีงบประมาณ 2539

ISBN 974-573-699-6

## ประกาศคุณูปการ

โครงการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้จากความช่วยเหลือและสนับสนุนจากหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

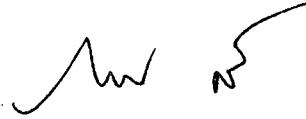
ขอขอบพระคุณ นางสาวศิริรัตน์ ชีรเสนี ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง นางจิตรา เตมีศรีสุข นักสังคมสงเคราะห์ สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง และนายแพทย์บวรชัย จีระชน รองผู้อำนวยการฝ่ายการแพทย์ โรงพยาบาลสมิติเวชศรีราชา ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้และตรวจความตรงของการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือและการอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีจากผู้ปกครองสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง นักสังคมสงเคราะห์ เจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง ทุกระดับ รวมทั้งบุคคลสำคัญยิ่งงานการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้ให้ความร่วมมือในการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ได้กรุณาตรวจความถูกต้อง พร้อมทั้งแก้ไขและเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเขียนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์อารีลักษณ์ หาญมนตรี หัวหน้าภาควิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ได้กรุณาตรวจบทความย่อภาษาอังกฤษและแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ วาณี ฐาปนวงศ์สานติ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่ได้กรุณาตรวจรูปแบบการเขียนบรรณานุกรมที่ถูกต้อง และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมหมาย แจ่มกระจ่าง และผู้ช่วยศาสตราจารย์สุจินดา ม่วงมี คณาจารย์ในภาควิชาการศึกษาจากระบบ ตลอดจนทุกท่านที่ให้ความปรึกษา

และเป็นกำลังใจตลอดมาในการทาวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งคุณนิตยา รัตตศรีเมือง  
ที่ได้ช่วยเหลือจัดพิมพ์รายงานการวิจัยจนสำเร็จเป็นรูปเล่ม



รองศาสตราจารย์ ดร.กชกร สังขชาติ

พฤศจิกายน 2541

## บทคัดย่อ

**ชื่อโครงการวิจัย**      ความคิดเห็นของผู้สูงอายุและบุตรธิดาต่อการอยู่อาศัยใน  
สถานสงเคราะห์คนชราที่กรุงเทพมหานครทางสังคมไทย

**ชื่อผู้วิจัย**              รองศาสตราจารย์ ดร.กชกร สังขชาติ  
ภาควิชาการศึกษาอนุรักษนิยม คณะศึกษาศาสตร์  
มหาวิทยาลัยบูรพา บางแสน ชลบุรี

**เดือนและปีที่ทำการวิจัยสำเร็จ**      พฤศจิกายน 2541

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สูงอายุและบุตรธิดาต่อการอยู่อาศัยในสถานสงเคราะห์คนชราที่กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรานานบางละมุง จำนวน 17 คน และบุตรธิดาที่พักอาศัยอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง จำนวน 17 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและเจาะลึก การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การบรรยายเชิงพรรณนาความ และใช้สถิติแบบร้อยละ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ส่วนที่มีผลต่อผู้สูงอายุ แบ่งออกเป็น 2 ทาง คือ ทางบวกและทางลบ ทางบวก พบว่า ผู้สูงอายุไม่ต้องการรับผิดชอบหาเลี้ยงชีพหรือหารายได้ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 58.82 ผู้สูงอายุส่วนใหญ่คิดว่าทำให้บุตรธิดาสบายใจ หมดความกังวลที่ไม่ต้องรับภาระเลี้ยงดู และผู้สูงอายุส่วนใหญ่คิดว่าปัญหาครอบครัวในเรื่องค่าใช้จ่ายหมดไป ทางลบ พบว่า ผู้สูงอายุขาดความอบอุ่น ขาดความเอื้ออาทรจากลูกหลาน คิดเป็นร้อยละ 58.82 รู้สึกว่าเหงา และคิดถึงบุตรธิดามากที่สุดเมื่อเวลาเจ็บป่วย คิดเป็นร้อยละ 52.94



ผู้สูงอายุส่วนใหญ่คิดว่าบุตรธิดาควรจะแสดงความกตัญญูทเวที่ต่อบุพการี คือ รู้อุปการคุณและตอบแทนคุณท่าน และผู้สูงอายุส่วนใหญ่คิดว่าบุตรธิดาควรจะสืบทอดต่อไป เรื่องครอบครัวไทยคือ เลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัวเมื่อยามแก่ชรา เพื่อสืบทอดวัฒนธรรมไทย คิดเป็นร้อยละ 88.24

2. ส่วนที่มีผลต่อบุตรธิดา แบ่งออกเป็น 2 ทาง คือ ทางบวกและทางลบ ทางบวก พบว่า บุตรธิดาส่วนใหญ่คิดว่าปัญหาของครอบครัวในเรื่องค่าใช้จ่ายหมดไป คิดเป็นร้อยละ 35.29 ทางลบ พบว่า บุตรธิดาส่วนใหญ่ขาดความอบอุ่นโดยเฉพาะเวลาที่มีความทุกข์ ไม่มีที่ปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 41.18

บุตรธิดาเพศชายส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า ถ้าตนมีรายได้เพียงพอจะรับมารดาบิดากลับมาอยู่ในครอบครัวเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 41.18

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สูงอายุและบุตรธิดาเกี่ยวกับคุณค่าทางสังคมไทย 5 ประการ ซึ่งบุตรธิดาพึงปฏิบัติต่อมารดาบิดาอันได้แก่

- 1) ท่านเลี้ยงเรามาแล้ว เลี้ยงท่านตอบ
- 2) ช่วยทำภาระงานของท่าน
- 3) ดำรงวงศ์สกุล
- 4) ประพฤติตนให้เหมาะสมกับความป็นทายาท
- 5) เมื่อท่านล่วงลับไปแล้วทำบุญอุทิศให้ท่าน

แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

3.1 กลุ่มผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุเพศหญิง เพศชาย ส่วนใหญ่คิดว่าการที่บุตรธิดาไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตอบแทนตนทั้ง 5 ประการที่กล่าวมาแล้ว ไม่ได้รู้สึกอะไร เพราะไม่ได้คาดหวังว่าบุตรธิดาจะต้องปฏิบัติทั้ง 5 ประการแก่ตน ในส่วนของความกตัญญูทเวที่ ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่บุตรธิดาควรรู้อุปการคุณและตอบแทนคุณท่าน และบุตรธิดาควรจะสืบทอดต่อไปในเรื่องครอบครัวไทย คือ เลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัวเมื่อยามแก่ชรา

3.2 กลุ่มบุตรธิดา เพศหญิง เพศชาย พบว่า สาเหตุที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ต่อมารดาบิดาครบ 5 ประการนั้น เนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจ แต่คิดว่าถ้าท่านล่วงลับไปแล้วจะทำบุญอุทิศให้ท่าน เรื่องความกตัญญูทเวที่นั้น แสดงความ

คิดเห็นว่าบุตรธิดาควรจะแสดงความกตัญญูทวดที่ต่อบุพการี คือ ฐัฐอุปการคุณและ  
ตอบแทนคุณท่าน ซึ่งสอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทย ส่วนใน  
เรื่องการสืบทอดหน้าที่ของครอบครัวไทยนั้น พบว่า บุตรธิดาเพศหญิงส่วนใหญ่  
ไม่เคยไปเยี่ยมผู้สูงอายุเลยตั้งแต่ท่านเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์  
คนชราบ้านบางละมุง ไม่สอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทย  
บุตรธิดาเพศชายส่วนใหญ่ พบว่า ไปเยี่ยมผู้สูงอายุมากกว่า 3 ครั้ง นับตั้งแต่  
ท่านเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง สอดคล้อง  
กับคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทย

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัยครั้งนี้สนับสนุนให้บุตรธิดาเลี้ยงดูมารดาบิดา  
อยู่ในครอบครัวเดียวกันเพื่อสืบทอดวัฒนธรรมไทยสืบไป

## ABSTRACT

**Research Topic:** The Views of the Elderly Living  
in a Home for the Aged and of  
Their Offsprings Towards Staying  
in the Home for the Elderly and  
the Values of Thai Society

**Name of the researcher:** Associate Professor  
Dr. Kochgorn Sungkchad  
Nonformal Education Department,  
Faculty of Education Bangsaen,  
Chonburi Thailand

**Year:** November 1998

The purpose of this research is to study the views of the elderly living in a home for the aged and of their offsprings towards the values of Thai society. The study focused on a population sample in Barn Banglamung Home for the Elderly. It consisted of 17 elderly people and 17 of their offsprings living in the provinces of Chachoengsao, Chonburi, and Rayong. Questionnaires and intensive interviews were used in the study. The data was analyzed by using percentage.

Summary of the finding.

The study indicated the following:

A general overview disclosed both positive and negative impressions.

1. The effect on the elderly subjects disclosed both positive and negative impressions. The positive impression found was that 58.82% of the subjects reported their needs of not to continue working. Most of the elderly subjects reported that the offspring felt relaxed, not anxious in financial burden for care with parents living in the home, and also they reported that it was not the financial problems at home. The negative impression found was that 58.82% of subjects reported their experiences of lack in kindness from their offsprings, and 52.94% of subjects reported their sense of being isolated from the family, particularly during the period of their ailment.

Most of the subjects reported that the offspring should be grateful to their aging parents in return and that 88.24% of the offspring should have an obligation of care for their aging parents at home as to follow the basic values of Thai culture.

2. The effect to the offspring subjects disclosed both positive and negative impressions. The positive impression found was that 35.29% of subjects reported that most of the offspring did not have financial

problems at home. The negative impression found was that 41.18% of the subjects reported the lack in kindness from their mother and father, particularly during the period of sadness, and being without consultants.

41.18% of the male members in the study expressed their opinions that if the financial means were available, they would prefer to have the elderly parents stay in the home.

3. Analysis of the views of both the elderly and their offsprings about the five basic values of Thai society relating to offspring care for the aged listing the following five basic values : 1) Having been supported by them, I will support them in return. 2) I will do their work for them. 3) I will keep up the honour and the traditions of my family. 4) I will make myself worthy of my heritage. 5) I will make offerings, dedicating merit to them after their death, all of which were divided into 2 categories:

3.1 The view of the elderly subjects in this study reported that they did not feel upset when the offspring did not make every attempt to meet these five principles to follow the basic values of Thai culture because they did not expect that the offspring had an obligation to adhere to all five of the previously listed values. For being grateful to their aging parents, they expected that the offspring should give care to them

in return and it was an obligation to care their aging parents at home by following the basic values of Thai culture.

3.2 The view of the offspring reported the reason they could not support the five principles fully that it was due to their economic hardship. But they did feel that they would dedicate merit to the elderly parents after their death. For being grateful to their aging parents, the offspring should give care to them in return. This reflects the positive values of Thai culture. For an obligation to care for their aging parents staying in the home, it was reported that most of the female members did not pay a visit to their aging parents in Barn Banglamung Home for the Elderly. This does not reflect the positive values of Thai culture. Most of the male members did pay a visit to their aging parents in Barn Banglamung Home for the Elderly more than three times since the beginning of their stay. This reflects the positive values of Thai culture.

Recommendations proposed by the researcher emphasize the support of the elderly parents at home by the offsprings to follow the basic principles of Thai culture.

## สารบัญ

หน้า

ประกาศคู่มือการ .....	๗
บทคัดย่อ .....	๘
<b>บทที่</b>	
1 บทนำ .....	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา .....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย .....	3
ขอบเขตของการวิจัย .....	4
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย .....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย .....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....	6
ครอบครัว .....	6
ประเภทของครอบครัว .....	7
ลักษณะของครอบครัวไทย .....	10
ความสำคัญของครอบครัว .....	11
คุณค่าทางสังคม .....	12
สถานสงเคราะห์คนชรา .....	14
สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี .....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....	17

3	วิธีการดำเนินการวิจัย .....	21
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง .....	21
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย .....	29
	วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย .....	29
	การเก็บรวบรวมข้อมูล .....	30
	การวิเคราะห์ข้อมูล .....	30
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย .....	31
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล .....	32
	วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 .....	32
	1. ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นมารดาหรือ บิดาของบุตรหรือธิดาที่นำตนมาอยู่ในสถาน สงเคราะห์คนชรา .....	32
	วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 .....	61
	2. ความคิดเห็นของบุตรธิดาในการนำผู้สูงอายุไปอยู่ ในสถานสงเคราะห์คนชรา .....	61
	วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 .....	77
	3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคคลทั้ง 2 กลุ่ม ทั้งเพศหญิงและเพศชาย ว่ามีความสอดคล้อง กับคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทย อย่างไร .....	77



บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ .....	119
สรุปผลการวิจัย .....	119
อภิปรายผลการวิจัย .....	121
ข้อเสนอแนะ .....	129
บรรณานุกรม .....	131
ภาคผนวก .....	137
ประวัติย่อของผู้วิจัย .....	152

## บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุและบุตรธิดา จำแนกตามจังหวัด.....	22
2 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิภาคของผูสูงอายุ.....	22
3 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศของผูสูงอายุ.....	23
4 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุและเพศของผูสูงอายุ.....	23
5 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่ผูสูงอายุอยู่ในสถาน สงเคราะห์คนชรา.....	24
6 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามครอบครัวที่ผูสูงอายุพักอยู่ก่อนมาอยู่ใน สถานสงเคราะห์คนชรา.....	24
7 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ผูสูงอายุ พักอยู่ก่อนมาอยู่ในสถานสงเคราะห์.....	25
8 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิภาคของบุตรธิดา.....	25
9 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศของบุตรธิดา.....	26
10 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุและเพศของบุตรธิดา.....	26
11 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพปัจจุบันของบุตรธิดา.....	27
12 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ของบุตรธิดาต่อเดือน.....	27
13 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่บุตรธิดา จะต้องอุปการะเลี้ยงดู.....	28
14 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามบุตรหรือธิดาส่งมารดาหรือบิดามารับ การสงเคราะห์.....	28
15 คำร้อยละและอันดับที่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ผูสูงอายุ จะต้องมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรานานบางละมุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	33

## ตาราง

## หน้า

16	คำร้อยละและอันดับที่ของผู้สูงอายุที่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการ ขอรับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา.....	34
17	คำร้อยละและอันดับที่ของผู้ตัดสินใจและส่งผู้สูงอายุมาอยู่ใน สถานสงเคราะห์คนชรที่บ้านบางละมุง.....	35
18	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาต่อการที่ ผู้สูงอายุมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา.....	36
19	คำร้อยละและอันดับที่สาเหตุของการที่ผู้สูงอายุเลือกมาอยู่ใน สถานสงเคราะห์คนชราด้วยตนเอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	37
20	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อบุตรธิดา ซึ่งได้ส่งตนมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรที่บ้านบางละมุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	39
21	คำร้อยละและอันดับที่ของผลดีต่อผู้สูงอายุที่มาอยู่ในสถาน สงเคราะห์คนชรา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	40
22	คำร้อยละและอันดับที่ของผลเสียต่อผู้สูงอายุที่มาอยู่ในสถาน สงเคราะห์คนชรา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	41
23	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับผลดี ต่อบุตรธิดาที่ส่งตนมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา บ้านบางละมุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	42
24	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับผลเสีย ต่อบุตรธิดาที่ส่งตนไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรที่บ้าน บางละมุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	43
25	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการที่ได้เลี้ยง บุตรธิดามาจนเติบโตและสามารถประกอบอาชีพได้แล้ว แต่ ไม่ได้เลี้ยงตนตอบแทน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	44

ตาราง

หน้า

26	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการที่บุตรธิดา ไม่ได้ช่วยทำภารกิจการงานหรือภารกิจส่วนตัวที่ไม่สามารถ กระทำด้วยตนเองได้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	46
27	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการที่บุตรธิดา ถูกตีจึ้นนินทาในการไม่เลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัว...	47
28	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการที่มอภรพย มรดกให้กับบุตรธิดาแล้ว แต่บุตรธิดาไม่ได้เลี้ยงดูอยู่ใน ครอบครัวเดียวกัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	49
29	คำร้อยละและอันดับที่ความต้องการของผู้สูงอายุให้บุตรธิดา ทำนอภาคเมื่อตนถึงแก่กรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)..	50
30	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับบุตรธิดา ควรจะแสดงความกตัญญูทเวที่ตอบุพการี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	51
31	คำร้อยละและอันดับที่ของบุตรธิดามาเยี่ยมผู้สูงอายุตั้งแต่ผู้สูงอายุ มารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้าน บางละมุง.....	52
32	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุคิดจะกลับหรือ ไม่กลับไปอยู่ในครอบครัวเมื่อบุตรธิดามาเยี่ยม.....	53
33	คำร้อยละและอันดับที่ของผู้สูงอายุที่คิดถึงบุตรธิดามากที่สุดใน ขณะที่พักอยู่ในสถานสงเคราะห์แห่งนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	54
34	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อบุตรธิดาที่ ควรจะไปทอต่อไปเรื่องครอบครัวไทย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	55

ตาราง

หน้า

35	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุคิดว่าผู้สูงอายุคนอื่น ๆ ควรจะเลือกมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา หรือควรจะอยู่กับบุตรธิดา .....	56
36	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สูงอายุคนอื่น ๆ ที่จะเลือกมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา .....	58
37	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่เข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราแห่งนี้ .....	59
38	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง มีความต้องการเร่งด่วนจากรัฐบาล ..	60
39	คำร้อยละและอันดับที่ของสาเหตุที่ผู้สูงอายุจะต้องไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ..	61
40	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาที่มีต่อผู้สูงอายุนในการที่ท่านเลี้ยงเรามาแล้วไม่ได้เลี้ยงท่านตอบให้อยู่ในครอบครัว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) .....	62
41	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาต่อการไม่ได้ช่วยทำภารกิจการงานหรือภารกิจส่วนตัวของผู้สูงอายุซึ่งไม่สามารถจะกระทำได้ในวัยชรา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ..	63
42	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาต่อการที่ผู้สูงอายุซึ่งมีวงศ์สกุลเดียวกันมารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) .....	65
43	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาต่อการที่ผู้สูงอายุมอบทรัพย์สินมรดกให้แล้วแต่ไม่ได้เลี้ยงดูท่านอยู่ในครอบครัว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) .....	66

- 44 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเกี่ยวกับถ้า  
ผู้สูงอายุส่งกลับจากโลกนี้ไปรอกาสดบ้างที่บุตรธิดา  
จะพาไปพิณกุศลอุทิศให้ท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)..... 67
- 45 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาในการแสดง  
ความกตัญญูทวดที่ต่อผู้สูงอายุ..... 68
- 46 คำร้อยละและอันดับที่ของบุตรธิดาไปเยี่ยมผู้สูงอายุตั้งแต่ผู้สูงอายุ  
มาเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา บ้าน  
บางละมุง..... 69
- 47 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาต่อการจะ  
รับผู้สูงอายุกลับมาอยู่ในครอบครัว..... 70
- 48 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเกี่ยวกับผลดีต่อ  
ตนเองจากการที่ส่งผู้สูงอายุไปอยู่ในสถานสงเคราะห์  
คนชราร้านบางละมุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)..... 71
- 49 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเกี่ยวกับผลเสีย  
ต่อตนเองจากการที่ส่งผู้สูงอายุไปอยู่ในสถานสงเคราะห์  
คนชราร้านบางละมุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)..... 73
- 50 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาคิดว่าผู้สูงอายุ  
คนอื่น ๆ ควรจะเลือกไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราหรือ  
ควรจะอยู่กับบุตรธิดา..... 75
- 51 คำร้อยละและอันดับที่ของความคิดเห็นของบุตรธิดาต่อที่พักอาศัย  
เมื่ออย่างเข้าสู่วัยชรา..... 76
- 52 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศหญิงต่อการ  
ที่ได้เลี้ยงบุตรธิดามาจนเติบโตและสามารถประกอบอาชีพ  
ได้แล้ว แต่ไม่ได้เลี้ยงตนเองตอบแทน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) 77

ตาราง

หน้า

53	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศหญิงต่อการที่บุตรธิดาไม่ได้ช่วยทำภารกิจการทำงานหรือภารกิจส่วนตัวที่ไม่สามารถกระทำด้วยตนเองได้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	79
54	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศหญิงต่อการที่บุตรธิดาถูกตინตืหนทาในกาไรไม่เลียงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	80
55	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศหญิงต่อการมอบทรัพย์สินมรดกให้กับบุตรธิดาแล้ว แต่บุตรธิดาไม่ได้เลียงดูให้อยู่ในครอบครัวเดียวกัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	82
56	คำร้อยละและอันดับที่ความต้องการของผู้สูงอายุเพศหญิงให้บุตรธิดาทาในอนาคตเมื่อตนถึงแก่กรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	83
57	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศหญิงต่อบุตรธิดาควรจะแสดงความกตัญญูกตเวที่ต่อบุพกาไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	84
58	คำร้อยละและอันดับที่ของบุตรธิดามาเยี่ยมผู้สูงอายุเพศหญิงตั้งแต่ผู้สูงอายุมาเข้ารับกาไรสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง.....	85
59	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศหญิงต่อบุตรธิดาที่ควรจะสืบทอดตอไปในเรื่องครอบครัวไทย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	86

60	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศชายต่อการที่ได้เลี้ยงบุตรตามาจนเติบโตและสามารถประกอบอาชีพได้แล้วแต่ไม่ได้เลี้ยงตนเองแทน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	87
61	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศชายต่อการที่บุตรธิดาไม่ได้ช่วยทำภารกิจงานหรือภารกิจส่วนตัวที่ไม่สามารถกระทำด้วยตนเองได้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)...	88
62	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศชายต่อการที่บุตรธิดาถูกตีฉინินทาในการไม่เลี้ยงดูผู้สูงอายุที่อยู่ในครอบครัว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	89
63	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศชายต่อการที่มอบทรัพย์สินมรดกให้กับบุตรธิดาแล้ว แต่บุตรธิดาไม่ได้เลี้ยงดูที่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	90
64	คำร้อยละและอันดับที่ความต้องการของผู้สูงอายุเพศชายให้บุตรธิดาทำในอนาคตเมื่อตนถึงแก่กรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	91
65	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศชายต่อบุตรธิดาควรจะแสดงความกตัญญูกตเวทิต่อบุพการี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	92
66	คำร้อยละและอันดับที่ของบุตรธิดามาเยี่ยมผู้สูงอายุเพศชายตั้งแต่ผู้สูงอายุมาเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง.....	93
67	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศชายต่อบุตรธิดาที่ควรจะสืบทอดต่อไปในเรื่องครอบครัวไทย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	94



ตาราง

หน้า

68	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศหญิงที่มีต่อผู้สูงอายุเลี้ยงเรามาแล้วไม่ได้เลี้ยงท่านตอบว่าให้อยู่ในครอบครัวเดียวกัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	95
69	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศหญิงต่อการไม่ได้ช่วยทำภารกิจการงานหรือภารกิจส่วนตัวของผู้สูงอายุซึ่งไม่สามารถกระทำได้ในวัยชรา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	97
70	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศหญิงต่อการที่ผู้สูงอายุซึ่งมีวงศ์สกุลเดียวกันมารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	99
71	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศหญิงต่อการที่ผู้สูงอายุมอบทรัพย์สินมรดกให้แล้วแต่ไม่ได้เลี้ยงดูท่านให้อยู่ในครอบครัวเดียวกัน.....	100
72	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศหญิงเกี่ยวกับถ้าผู้สูงอายุส่งกลับจากโลกนี้ไปโอกาสใดบ้างที่บุตรธิดาจะบำเพ็ญกุศลอุทิศให้ท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	101
73	คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศหญิงในการแสดงความกตัญญูทวดที่ต่อผู้สูงอายุ.....	102
74	คำร้อยละและอันดับที่ของบุตรธิดาเพศหญิงไปเยี่ยมผู้สูงอายุตั้งแต่ผู้สูงอายุมาเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรานานบางละมุง.....	103
75	คำร้อยละและอันดับที่ของบุตรธิดาเพศหญิงต่อความคิดเห็นที่ว่าครอบครัวอื่น ๆ ควรจะส่งผู้สูงอายุไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราหรืออยู่กับบุตรธิดา.....	104

- 76 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศชาย ที่มีต่อ  
ผู้สูงอายุเลี้ยงเรามาแล้วไม่ได้เลี้ยงท่านตอบว่าให้อยู่ใน  
ครอบครัวเดียวกัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)..... 105
- 77 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศชายต่อการที่  
ไม่ได้ช่วยหาภารกิจการงานหรือภารกิจส่วนตัวของผู้สูงอายุ  
ซึ่งไม่สามารถจะกระทำได้ในวัยชรา (ตอบได้มากกว่า  
1 ข้อ)..... 107
- 78 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศชายต่อการ  
ที่ผู้สูงอายุซึ่งมีวงศ์สกุลเดียวกันมารับการสงเคราะห์ใน  
สถานสงเคราะห์คนชรา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)..... 108
- 79 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศชายต่อการ  
ที่ผู้สูงอายุมอบทรัพย์สินมรดกให้แล้วแต่ไม่ได้เลี้ยงดูท่านให้อยู่  
ในครอบครัวเดียวกัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)..... 109
- 80 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศชายเกี่ยวกับ  
ถ้าผู้สูงอายุส่งกลับจากรถนี้ไปรออาสาตบ้างที่บุตรธิดาจะ  
พาไปพิณุศลอุทิศให้ท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)..... 110
- 81 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศชายในการ  
แสดงความกตัญญูตกเวหาต่อผู้สูงอายุ..... 111
- 82 คำร้อยละและอันดับที่ของบุตรธิดาเพศชายไปเยี่ยมผู้สูงอายุ  
ตั้งแต่ผู้สูงอายุมาเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์  
คนชราบ้านบางละมุง..... 112
- 83 คำร้อยละและอันดับที่ของบุตรธิดาเพศชายต่อความคิดเห็น  
ที่ว่าครอบครัวอื่น ๆ ควรจะส่งผู้สูงอายุไปอยู่ในสถาน  
สงเคราะห์คนชราหรืออยู่กับบุตรธิดา..... 113

ตาราง

หน้า

84	ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ เพศหญิง เพศชาย ที่สอดคล้องกับ คุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทย.....	114
85	ความคิดเห็นของบุตรธิดา เพศหญิง เพศชาย ที่สอดคล้องกับ คุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทย.....	116

# บทที่ 1

## บทนำ

### ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ครอบครัวเป็นสถาบันที่เล็กที่สุดของสังคม แต่มีความสำคัญมากในการเลี้ยงดู อบรม และกล่อมเกลา รวมทั้งการสร้างคุณธรรมให้กับกุลบุตรกุลธิดา เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ผลการศึกษาทางการแพทย์และทางจิตวิทยา มีความเห็นตรงกันว่า บุคลิกภาพของคนจะเป็นอย่างไรนั้นมีพื้นฐานสำคัญมาจากสภาพแวดล้อมและการเลี้ยงดูของครอบครัว ถ้าครอบครัวให้ความรัก ความอบอุ่น รวมทั้งมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เยาวชนก็จะเป็นบุคคลที่มีความมั่นใจ มีความรับผิดชอบและมีความรักให้กับเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ตรงกันข้ามถ้าครอบครัวปล่อยปละละเลยในการเลี้ยงดูกุลบุตรกุลธิดา กุลบุตรกุลธิดาเหล่านั้นอาจจะเป็นปัญหาต่อสังคม เป็นต้น ดังนั้นครอบครัวจึงเป็นตัวจักรสำคัญของกระบวนการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม และเป็นสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงเมื่อมีการกำหนดนโยบาย และการจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาทาง เศรษฐกิจและสังคม

ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้มีส่วนทำให้สังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก จากอาชีพเกษตรกรรมที่ทาพอมีพอกินไปสู่การเป็นอุตสาหกรรมมากขึ้น สังคมซึ่งเป็นชุมชนที่อยู่รวมกันและมีความสนิทสนมกันอย่างใกล้ชิดขยายเป็นสังคมเมืองมากขึ้น ลักษณะของครอบครัวไทยซึ่งเคยอยู่รวมกันตั้งแต่สมาชิกในครอบครัว 3 รุ่นขึ้นไป กล่าวคือ ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ ลูก และหลานอยู่รวมกัน ซึ่งเรียกว่าครอบครัวขยาย มาเป็นครอบครัวเดี่ยว ซึ่งประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ในครอบครัวเริ่มลดน้อยลง อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง รวมทั้งวิถีชีวิตของสมาชิกในครอบครัวก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย เช่น

ลูกในวัยทำงาน ต้องไปประกอบอาชีพต่างถิ่นมากขึ้น ings ให้ผู้สูงอายุต้องรับภาระต่อตนเองมากขึ้น วัฒนธรรมไทยที่คนไทยยังถือปฏิบัติกันอยู่อย่างเหนียวแน่น คือ การกลับไปเยี่ยมมารดาบิดา ปู่ ย่า ตา ยาย ในวันสำคัญทางศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วันสงกรานต์ เพราะเป็นวันที่จะได้รวมญาติและมีการอาบน้ำหรือรดน้ำ เพื่อขอขมาในสิ่งที่ถูกลบหลู่ถูธาและหลาน ๆ ได้ล่วงเกินทางกายกรรม วจีกรรม และมโนกรรม (การกระทำทางกาย พูด และคิด) ตลอดจนขอพรจากผู้อาวุโสของครอบครัว เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่ต้องประกอบอาชีพต่างถิ่น และระบบของการทำงานที่หยุดให้วันเดียว ทำให้ถูกลบหลู่ถูธา ไม่สามารถที่จะกลับมาเยี่ยมผู้สูงอายุได้เช่นเคย ดังนั้น รัฐบาลสมัย พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี จึงได้กำหนดวันที่ "วันที่ 14 เมษายน เป็นวันแห่งครอบครัว" พร้อมกับให้คำขวัญสำหรับวันนี้ว่า "สร้างสานักตนให้เป็นคนรักครอบครัว" เริ่ม ๓ ปี พ.ศ. 2533 เป็นต้นไป และรัฐบาลได้กำหนดให้เป็นวันหยุดของชาติเป็นเวลา 3 วัน ติดต่อกันคือ วันที่ 13, 14 และ 15 เมษายน ทั้งนี้เพื่อให้โอกาสสมาชิกของครอบครัวที่ไปประกอบอาชีพอยู่ต่างถิ่นได้กลับไปบ้านเกิดและได้ทำหน้าที่ที่ควรปฏิบัติในวันพิเศษนี้ต่อมารดาบิดาและผู้อาวุโสของตน

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของสังคมไทย โดยเฉพาะความเป็นอยู่แบบดั้งเดิมของครอบครัวไทย รัฐบาลจึงมีนโยบายส่งเสริมในการพัฒนาครอบครัวให้มั่นคงอย่างต่อเนื่องในรูปแบบต่าง ๆ กัน ทั้งภาครัฐ เอกชน และธุรกิจเอกชนรวมทั้งชุมชน ประชาชน และองค์กรานท้องถิ่น จะต้องประสานและร่วมมือกันทุกฝ่าย เพราะทุกครอบครัวสามารถดูแลสมาชิกในครอบครัวได้เป็นอย่างดี ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมที่ตามมาจะน้อยลง วัฒนธรรมที่ดีงามและได้สั่งสมสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านานก็จะได้รับการรักษาไว้ในเรื่องของผู้สูงอายุ รัฐบาลได้มีสถานสงเคราะห์คนชราเกิดขึ้นในสังคมไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2496 ภายใต้ความรับผิดชอบของกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย หลังจากกันยายน 2536 งานดังกล่าว

ขึ้นตรงกับกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเพื่อสงเคราะห์คนชราชาย หรือหญิงที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ต้องไม่เป็นโรคเรื้อรัง หรือโรคติดต่อร้ายแรง ไม่เป็นผู้ทุพพลภาพหรือจิตฟั่นเฟือน และเป็นผู้ที่ไม่มีผู้อุปการะเลี้ยงดู หรือมีที่อยู่อาศัยแต่ขาดผู้ดูแลช่วยเหลือ หรืออยู่กับครอบครัวไม่มีความสุข แต่การดำเนินการตามระเบียบของกรมประชาสงเคราะห์ดังกล่าวนี้ ไม่ได้ส่งผลดีต่อผู้สูงอายุคือ มารดาบิดาและบุตรธิดาทั้งหมดได้ ทั้งนี้เพราะรูปแบบของการปฏิบัติบางประการขัดแย้งกับค่านิยมและคุณค่าทางสังคมไทย ดังปรากฏอยู่ใน ทิศ 6 ข้อ 1 บุรตถิมทิศ ทิศเบื้องหน้า คือ ทิศตะวันออก ได้แก่ มารดาบิดา และเป็นผู้อุปการะแก่เรามาก่อน บุตรธิดาพึงบำรุงมารดาบิดาผู้เป็นทิศเบื้องหน้า ดังนี้ 1) ท่านเลี้ยงเรามาแล้ว เลี้ยงท่านตอบ 2) ช่วยทำการงานของท่าน 3) ดำรงวงศ์สกุล 4) ประพฤติตนให้เหมาะสมกับความเป็นทายาท 5) เมื่อท่านล่วงลับไปแล้วทำบุญอุทิศให้ท่าน (พระเทพเวที, 2532) ดังนั้น การศึกษาความคิดเห็นของผู้สูงอายุและบุตรธิดาต่อการอยู่อาศัยในสถานสงเคราะห์คนชรา กับคุณค่าทางสังคมไทย จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจศึกษาเพื่อจะได้หาแนวทางปรับปรุงหรือแก้ไขพฤติกรรมด้านที่สอดคล้องกับสังคมน้อยหรือไม่สอดคล้องกันเลย และในส่วนของพฤติกรรมที่สอดคล้องกันอยู่แล้วก็จะได้จัดกิจกรรมส่งเสริมให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้นสืบไป

#### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นมารดาหรือบิดาของ บุตรหรือธิดาที่นำตนไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุตรหรือธิดาในการนำมารดาหรือบิดา ไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา
3. เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคคลทั้ง 2 กลุ่ม ทั้งเพศหญิง และเพศชายว่ามีความสอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทยอย่างไร

## ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะผู้สูงอายุหญิงชายในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี และบุตรธิดาของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง

### 2. ประเด็นศึกษา

2.1 ความคิดเห็นของผู้สูงอายุมารดาบิดาที่มีต่อการที่บุตรธิดานำตนเข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา

2.2 ความคิดเห็นของบุตรธิดาที่มีต่อการนำมารดาบิดาเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา

2.3 คุณค่าทางสังคม โดยพิจารณาจากรูปแบบของพฤติกรรมที่ปรากฏอยู่ในทิส 6 ข้อ 1 บุรุษนิยมทิส ทิสเบื้องหน้า มารดาบิดา บุตรพึงบำรุงด้วยสถาน 5 คือ 1) ท่านเลี้ยงเรามาแล้ว เลี้ยงท่านตอบ 2) ช่วยทำการงานของท่าน 3) ดำรงวงศ์สกุล 4) ประพฤติให้เหมาะสมกับความเป็นทายาท 5) เมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว ทำบุญอุทิศให้ท่าน

## ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. สามารถจะนำความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในระบบและนอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสอดคล้องระหว่างความสัมพันธ์ในครอบครัวกับคุณค่าทางสังคมไทย

2. ผลของการวิจัยจะเป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้วางแผนเกี่ยวกับสถานสงเคราะห์คนชราต่อไป

## คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

**ผู้สูงอายุ** หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป เป็นมารดาบิดาที่เข้ารับการสงเคราะห์อยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุงและมีบุตรธิดาตั้งบ้านเรือนอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง

**บุตรธิดา** หมายถึง ผู้ที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง และเป็นผู้ที่มีมารดาหรือบิดาเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง

**สถานสงเคราะห์คนชรา** หมายถึง หน่วยงานสังกัดกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม มีหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการแก่ผู้สูงอายุที่ไร้ญาติ ขาดผู้อุปการะ ฐานะยากจนและประสบความทุกข์ยาก หรือผู้ที่เดือดร้อน อยู่กับครอบครัวแล้วไม่มีความสุข ในการวิจัยครั้งนี้คือ สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง จังหวัดชลบุรี

**คุณค่าทางสังคม** หมายถึง สิ่งที่สังคมให้ค่าว่า มีประโยชน์อยู่ในระดับสูงต่อความเป็นมนุษย์ในสังคมใดสังคมหนึ่ง ในการวิจัยครั้งนี้เน้นความกตัญญู กตเวทิตะ และคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในขนบธรรมเนียมประเพณีที่บุตรธิดาจะพึงตระหนักและปฏิบัติตาม โดยพิจารณาจากรูปแบบของพฤติกรรมที่ปรากฏอยู่ใน ทิศ 6 ข้อ 1 บุรตถิมทิศ ทิศเบื้องหน้า มารดาบิดา บุตรพึงบำรุงด้วยสถาน 5 1) ท่านเลี้ยงเรามาแล้ว เลี้ยงท่านตอบ 2) ช่วยทำการงานของท่าน 3) ดำรงวงศ์สกุล 4) ประพฤติให้เหมาะสมกับความเป็นทนายาท 5) เมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว ทำบุญอุทิศให้ท่าน และคุณค่าทางสังคมที่บุตรธิดาพึงตระหนักและปฏิบัติตาม ได้แก่ หน้าที่ของครอบครัวไทยบุตรธิดาพึงให้การเลี้ยงดู ให้ความรัก ความอบอุ่น ผูกพันใกล้ชิด ห่วงใย เคารพยกย่อง และเอื้ออาทรต่อผู้สูงอายุ ผู้เป็นมารดาบิดา



## บทที่ 2

### เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้สูงอายุและบุตรธิดาต่อการอยู่อาศัยในสถานสงเคราะห์คนชรากับคุณค่าทางสังคมไทย เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนแรกเกี่ยวกับครอบครัว ส่วนที่สองเกี่ยวกับคุณค่าทางสังคม และส่วนที่สามเกี่ยวกับสถานสงเคราะห์คนชรา

#### ครอบครัว

ลักษณะครอบครัวอาจจะมีแบบแผนแตกต่างกันออกไปในแต่ละชุมชน และความแตกต่างดังกล่าวอาจจะเชื่อมโยงกับความแตกต่างอื่น ๆ ลักษณะการใช้ทรัพยากรและแรงงานในการผลิตทางเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องเข้าใจลักษณะความหมาย ความสำคัญของครอบครัว ทั้งในแง่บรรทัดฐาน ความคิดของคนในชุมชนเองและจากการวิเคราะห์ของนักวิจัย ซึ่งอาจจะผูกพันกับแนวคิดต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสาขาวิชาของตน นั้นหมายความว่า ความหมายของครอบครัวในแต่ละชุมชนอาจจะแตกต่างกันออกไป เช่น

ครอบครัวในความหมายของสังคมอเมริกัน จะเรียกสถาบันครอบครัว เขาว่า Family ซึ่งหมายถึงบุคคลที่ผูกพันกันโดยสายเลือดและการแต่งงาน ซึ่งมักจะอยู่ร่วมถิ่นฐานหรือบ้านหรือครัวเรือนเดียวกัน คือ พ่อ แม่ ลูก

ครอบครัวในความหมายของสังคมไทยก็พบว่าอาจรวมบุคคลอื่นด้วย ที่นอกเหนือจาก สามี ภรรยา บุตร เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย และญาติพี่น้องอื่น ๆ ของสามี ภรรยา ในทางวิชาการถ้าจะกล่าวถึงความหมายของครอบครัวก็ต่างกันออกไปดังต่อไปนี้

**ในแง่ชีววิทยา** ครอบครัวหมายถึง กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกันทางสายโลหิต เช่น สามี ภรรยา มีบุตร บุตรเกิดจากอสุจิของบิดาผสมกับไข่สุกของมารดา ฉะนั้น มารดาบิดากับบุตรจึงเกี่ยวข้องกันทางสายโลหิต ครอบครัวมและยีนส์ที่บุตรได้รับมาจากทั้งมารดาและบิดา

**ในแง่กฎหมาย** หญิงชายจดทะเบียนสมรสกันมีบุตร คนเหล่านี้เป็นครอบครัวเดียวกันตามกฎหมาย มารดาบิดาและบุตรมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติต่อกันตามกฎหมาย บุตรมีสิทธิ์ได้รับมรดกจากมารดาบิดา ถ้าไม่มีบุตรผู้สืบสายโลหิตโดยตรง การจดทะเบียนเป็นบุตรบุญธรรม ก็นับว่าเป็นครอบครัวเดียวกันตามกฎหมาย

**ในแง่เศรษฐกิจ** ครอบครัวคือคนที่ใช้จ่ายร่วมกัน จากเงินงบประมาณเดียวกัน ที่ทำการสมรสแล้วแยกบ้านไปอยู่ต่างหาก แต่มีพันธะทางศีลธรรมที่จะเลี้ยงน้อง คือ ต้องส่งเสียให้เงินน้องเรียนหนังสือ เช่นนี้นับว่าใช้จ่ายจากงบประมาณเดียวกัน และเป็นครอบครัวเดียวกัน

**ในแง่สังคม** ครอบครัวคือกลุ่มคนที่รวมอยู่ในบ้านเดียวกัน อาจเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องทางสายโลหิตหรือทางกฎหมาย แต่มีปฏิภิกิริยาสัมพันธ์กัน ให้ความรักและความเอาใจใส่ต่อกัน มีความปรารถนาดีต่อกัน เช่น ลูกของลูกจ้าง อยู่ในบ้านเดียวกัน เจ้าของบ้านเลี้ยงดูให้ความเอาใจใส่ ความรัก ก็นับว่าเด็กนั้นเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวในแง่สังคม ความสัมพันธ์นั้นอาจจะแน่นแฟ้นมั่นคง หรือไม่กระชับ สั่นคลอนหรือร้าวราน แต่ยังไม่ถึงแตกแยกก็ยังไม่เป็นครอบครัวอยู่ (สมาคมคห. เศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์. 2524 : 86)

### **ประเภทของครอบครัว**

ครอบครัวที่มนุษย์สร้างขึ้น นักมานุษยวิทยา เมอร์ด็อก (Murdock. 1971 : 3-4; อ้างถึงใน สมาคมคห. เศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์. 2524 : 88-90) ได้แบ่งครอบครัวออกเป็นหลายประเภทคือ

### 1. ครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) ประกอบด้วยสามี

ภรรยา และบุตรที่ยังไม่ได้สมรส อาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ทั้งทางสายโลหิตและกฎหมาย เป็นครอบครัวเล็ก ซึ่งมีมากในสังคมชาวตะวันตกหรือชนผิวขาว มีความสัมพันธ์กับญาติพี่น้องน้อยลง เกิดจากแนวโน้มในสังคมซึ่งย้ายความคิดในเรื่องความเป็นตัวเอง ต้องการอิสรภาพในเรื่องประชาธิปไตย ประกอบกับภาวะทางเศรษฐกิจทำให้ไม่สามารถรับภาระในการเลี้ยงดูบุคคลอื่น ซึ่งมีความสัมพันธ์นอกเหนือทางสายโลหิต

### 2. ครอบครัวหลายภรรยา หรือหลายสามี (Polygamus Family)

ครอบครัวหลายภรรยา คือสามีคนหนึ่งมีภรรยาหลายคน บุตรจากทุกภรรยา มีบิดาร่วมกัน ภรรยาคนหนึ่ง ๆ อาจแยกครัวเรือนอยู่ต่างหาก มีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว หลายครอบครัว หรืออยู่ในครัวเรือนเดียวกัน ครอบครัวไทยโบราณสมัย 60-85 ปี ที่แล้วมาครอบครัวแบบนี้มาก แต่หลัง ตุลาคม 2478 กฎหมายอนุญาตให้ชายมีภรรยาได้คนเดียว ภรรยาที่ไม่จดทะเบียนจึงมีฐานะเป็นนางบำเรอ ชาวมุสลิมอนุญาตให้ชายคนหนึ่งมีภรรยาได้หลายคน สำหรับภรรยาคนเดียวมีสามีได้หลายคน อดยไม่ได้ย่ำร้างกับคนแรกนั้น มีอยู่น้อยในสังคม แต่ยังมีอยู่ในประเทศอิเบต

### 3. ครอบครัวต่อกัน (Stem Family) ประกอบด้วยครอบครัวเดิม

กับครอบครัวที่สร้างขึ้นอยู่ด้วยกัน อาจเป็นครัวเรือนเดียวกัน หรือต่างครัวเรือน มารดาบิดาที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในที่ดินที่กว้างขวาง มักจะนิยมปลูกเรือนหอให้บุตรอยู่ในบริเวณเดียวกัน บางครั้งครอบครัวใหม่กินอาหารร่วมกับครอบครัวเดิม บางครอบครัวใหม่ก็ชอบหุงหาอาหารกินต่างหาก อดยมากจะเป็นผู้ที่มีบุตรคนเดียว หรือมีบุตรหลายคนแต่แยกครัวเรือนไปหมดแล้ว เหลือแต่คนสุดท้อง มักจะมีความปรารถนาที่จะให้บุตรอยู่ใกล้ เพื่อพึ่งพาอาศัยให้หวานหรือเพื่อความอบอุ่นใจ เมื่อบุตรอยู่ใกล้

### 4. ครอบครัวแตกกิ่ง (Lineal Family) เป็นครอบครัวที่มารดาบิดา

มีบุตรหลายคน แต่ละคนมีครอบครัวที่สร้างขึ้นของตนเอง แต่มาเชื่อมโยงเข้ากับ

ครอบครัวเดิมคือมารดาบิดา โดยมากมารดาบิดามักจะเป็นผู้ที่มีฐานะทางสังคมสูง ฐานะทางเศรษฐกิจดี ครอบครัวพี่ครอบครัวน้องก็ผูกพันกันอยู่ได้ ถึงแม้เมื่อมารดา บิดาสว่างลับไปแล้ว ความผูกพันก็ยังมืออยู่ ยกเว้นในกรณีที่มารดาบิดามีทรัพย์สินสมบัติ มากและยังไม่ได้ทำพินัยกรรมยกมรดกให้ใคร ครอบครัวพี่น้องก็มักจะแตกแยก ฟ้องร้องเป็นความกัน

5. ครอบครัวขยาย (Extended Family) ประกอบด้วยครอบครัว เดี่ยวสองครอบครัวขึ้นไปอาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน หรืออยู่ในบริเวณพื้นที่ เดียวกัน ครอบครัวนั้นอาจเป็นเชื้อสายข้างมารดา หรือข้างบิดา หรือทั้งสองฝ่าย ครอบครัวแบบนี้จึงมีจำนวนสมาชิกมากกว่าครอบครัวเดี่ยว และอำนาจการ ตัดสินใจจะอยู่ที่ผู้อาวุโสในครัวเรือน ครอบครัวแบบนี้ยังเหลืออยู่มากในโลก ตะวันออก แม้ว่าภาวะเศรษฐกิจจะทำให้ครอบครัวขยายหดตัวลงแล้วก็ตาม

เทพินทร์ พัทธานุกรักษ์ (2537 : 6) ได้กล่าวไว้ว่า ครอบครัวขยาย มี 2 แบบ คือ ครอบครัวขยายในแนวยืน หมายถึง ครอบครัวเดี่ยวหลาย ครอบครัวที่มีความเกี่ยวข้องกันทางสายโลหิตโดยตรง เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย อาศัยอยู่รวมกัน พ่อ แม่ บุตร หลาน แบบที่ 2 หมายถึง ครอบครัวขยายใน แนวนอน หรืออาจเรียกว่า ครอบครัวร่วม ประกอบด้วยครอบครัวเดี่ยวหลาย ครอบครัวที่เป็นพี่น้องกันอาศัยอยู่รวมกันและต่างก็สมรสสร้างครอบครัวขยายเอง ขึ้นมา ในครอบครัวร่วมนี้สมาชิกอาจประกอบไปด้วย พ่อ แม่ น้า น้าเขย น้าสะวัก ลูกพี่ลูกน้อง เป็นต้น

แม้ว่าครอบครัวขยายมักจะมีภาระทางเศรษฐกิจเกินความจำเป็น แต่ ประโยชน์ของครอบครัวแบบนี้ก็มีอยู่มากน้อย ในครอบครัวไทยปัจจุบันสามีภรรยา มักจะออกไปทำงานนอกบ้านทั้งคู่ ลูกจ้างที่จะเลี้ยงดูบุตรที่ยังเล็กอยู่ หายาก หรือ หามาได้ก็มักจะไม่ไหวคนดี ทำทำงานอาชีพนอกบ้านไม่ราบรื่น เด็กเกิดความ ว่างเหว ขาดความอบอุ่น ถ้ามีญาติผู้ใหญ่อาศัยอยู่ด้วยก็อาจดูแลหรือให้การอบรม เลี้ยงดูซึ่งมารดาบิดาที่ทำงานนอกบ้านหรือภารกิจพิเศษในสังคมก็สามารถทำได้ อย่างหมดความกังวลเรื่องบุตร

ดังนั้นตั้งแต่อดีตในสังคมไทยของเรา เรามักจะมองเห็นภาพของครอบครัวขยายที่ประกอบด้วยสมาชิกครอบครัวอย่างน้อย 3 ช่วงอายุด้วยกันคือ เด็ก พ่อ แม่ และปู่ ย่า ตา ยาย ภาพของการอยู่ร่วมกันในครอบครัวใหญ่ของสมาชิกในอดีตด้วยความราบรื่น อบอุ่น ผูกพันใกล้ชิด เอื้ออาทรและอยู่ภายใต้การดูแลแนะนำของผู้นำครอบครัว

### ลักษณะของครอบครัวไทย

เนื่องจากประชาชนไทยประมาณร้อยละ 80 อาศัยอยู่ในชนบท และส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร แต่เดิมครอบครัวไทยเป็นครอบครัวขยายซึ่งมีขนาดใหญ่ในครอบครัวหนึ่ง ๆ ประกอบด้วย สามี ภรรยา บุตร ปู่ ย่า ตา ยาย และญาติพี่น้องอื่น ๆ ของสามี ภรรยา สมัยก่อนประเพณีของไทยยอมให้ชายมีภรรยาได้หลายคนในคราวเดียวกัน ภรรยาเหล่านั้นรวมกันอยู่ในบ้านเดียวกัน หรืออาจมีบ้านอยู่ในบริเวณเดียวกัน สามีเป็นหัวหน้าครอบครัวใหญ่ ให้ความอุปการะเลี้ยงดูบุตรทุกคน รวมทั้งคนอื่น ๆ ที่อาศัยอยู่ในครอบครัว

ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2478 มีกฎหมายครอบครัวออกมาใช้และมีข้อบังคับให้ชายไทยจดทะเบียนสมรสกับภรรยาได้เพียงคนเดียว ครอบครัวไทยจึงเล็กลงคือ จำนวนสมาชิกในครอบครัวลดลง บางครอบครัวก็มีสามี ภรรยา บุตร และลูกจ้างเท่านั้น สภาพเศรษฐกิจบังคับโดยปริยายให้จำกัดผู้อยู่อาศัยให้น้อยลงจึงจัดเป็นครอบครัวเดี่ยว

ลักษณะของครอบครัวไทยเดิมมีสามีเป็นผู้นำ สามีมีหน้าที่หารายได้และให้ความคุ้มครองป้องกัน สามีมีสิทธิและอำนาจมากกว่าคนอื่น ๆ การจัดหาทรัพย์สินและเงินทองในครอบครัวเป็นเรื่องของสามี ภรรยามีหน้าที่จับจ่ายใช้สอยเงินที่สามีหามาให้ จัดหาอาหารการกินและเครื่องใช้ต่าง ๆ สำหรับครอบครัว ทำงานบ้าน หรือควบคุมดูแลงานในบ้านและเลี้ยงดูบุตร

ปัจจุบันลักษณะครอบครัวไทยในชนบทส่วนใหญ่ยังคงเหมือนเดิม สามียังเป็นหัวหน้าหรือเป็นผู้ปกครองมากกว่าสามีในเมือง สามีเป็นผู้ติดต่อกับคนภายนอก และมักไม่ยินยอมช่วยแบ่งเบาภาระซึ่งเป็นงานบ้านของภรรยา ภรรยามีส่วนหารายได้ก็จริง แต่ยังคงทำงานหนักทั้งในการหาเงินดูแลบ้านและเลี้ยงดูบุตร

ลักษณะของครอบครัวไทยในเมืองค่อย ๆ เปลี่ยนไป โดยเฉพาะในครอบครัวของคนชั้นกลางหรือชั้นสูง ทั้งสามีและภรรยาเป็นผู้หารายได้ ลักษณะที่สามีเป็นผู้หาเปลี่ยนเป็นทั้งสองฝ่ายเป็นเพื่อนกัน ถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน ต่างฝ่ายต่างยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2517 มาตรา 28 วรรคสอง ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน พ.ศ. 2540 มาตรา 30 วรรคหนึ่ง กำหนดไว้เหมือนกันคือ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

### ความสำคัญของครอบครัว

ครอบครัวมีความสำคัญมากมายหลายอย่างขึ้นอยู่กับว่าจะมองครอบครัวอย่างไร แต่ในการวิจัยครั้งนี้ถือว่าลักษณะที่เด่นที่สุดในครอบครัวทุกรูปแบบคือความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัวได้กำหนดความสำคัญของครอบครัวไว้ดังนี้

1. ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานของมนุษย์ และเป็นสถาบันที่เก่าแก่ที่สุดในโลก ทำหน้าที่ในการหล่อหลอมความเป็นมนุษย์ของสมาชิกเกิดใหม่ในครอบครัวอันได้แก่ ทารกและเด็ก
2. การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวและการให้การศึกษาในครอบครัวมีอิทธิพลต่อระดับคุณภาพของคนและบุคลิกภาพ ซึ่งรวมทั้งค่านิยม เจตคติ พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน และวิถีชีวิตของสมาชิกในครอบครัวมีอิทธิพลต่อกันและกัน

3. ครอบครัวยุคใหม่เป็นสถาบันสังคมพื้นฐานที่ประกอบด้วยวิถีชีวิตของสมาชิกของครอบครัวยุคใหม่ทุกคน วิถีชีวิตนี้รวมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และมีผลต่อคุณภาพของสังคม

4. ครอบครัวยุคใหม่เป็นหน่วยเศรษฐกิจที่เล็กที่สุดและเป็นพื้นฐานของสังคม และครอบครัวยุคใหม่ บางครอบครัวยุคใหม่มีบทบาทเป็นหน่วยการผลิตทางเศรษฐกิจโดยตรง

5. ครอบครัวยุคใหม่ สังคม และสิ่งแวดล้อม มีผลกระทบต่อกันและกัน และต่างก็มีกระบวนการวิวัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงโดยไม่มีหยุดนิ่ง ซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล

6. ปัญหาสังคมหลายประการจะป้องกันได้โดยสถาบันครอบครัว และสถาบันครอบครัวที่รวมตัวกันจะเป็นพลังกลุ่มชุมชน ที่สามารถพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของตนเองได้ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ. 2537 : 49)

### คุณค่าทางสังคม

คุณค่าทางสังคม หมายถึง สิ่งที่มีคุณค่าที่สังคมให้ความสำคัญ มีประโยชน์อยู่ในระดับสูงต่อความเป็นมนุษย์ในสังคมใดสังคมหนึ่ง ในการวิจัยครั้งนี้เน้นความกตัญญู-กตเวทิตาที่บุตรธิดาพึงตระหนักและปฏิบัติต่อมารดาบิดา สังคมไทยมีระบบคุณค่าที่ตึงงาม และได้สั่งสมสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านาน โดยอาศัยรากฐานคำสอนในพระพุทธศาสนา ดังปรากฏอยู่ในทิส 6 ข้อ 1 บุรตถิมทิส ทิสเบื้องหน้า คือ ทิสตะวันออก ได้แก่ มารดาบิดา และเป็นผู้มีอุปการะแก่เรามาก่อน บุตรธิดาพึงบำรุงด้วย 5 สถาน ดังนี้ 1) ท่านได้เลี้ยงเรามาแล้ว เลี้ยงท่านตอบ 2) ช่วยทำการงานของท่าน 3) ดำรงวงศ์สกุล 4) ประพฤติตนให้เหมาะสมกับความ เป็นทายาท 5) เมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว ทำบุญอุทิศให้ท่าน (พระเทพเวที. 2532)

สถานที่ 1 มารดาบิดาได้เลี้ยงเรามาตั้งแต่ยังเด็ก ๆ จนเจริญเติบโตขึ้น มีความสามารถประกอบกิจการงานหาเลี้ยงชีพได้แล้ว พึ่งเลี้ยงมารดาบิดาให้เป็นสุข อย่าให้ท่านต้องเดือดร้อนในการหาเลี้ยงชีพเอง หรือในเวลามารดาบิดาเจ็บไข้ บุตรธิดาพึงตั้งใจรักษาพยาบาล นวดพื้น พัดวี ป้อนอาหาร ชำวี น้ำตลอดจนหยอดยา หรือไปตามแพทย์ให้มารักษามารดาบิดา เพื่อหวังความเจริญแก่มารดาบิดาโดยส่วนเดียว เช่นนี้ ชื่อว่าเลี้ยงตอบท่าน จัดเป็นสถานที่ 1

สถานที่ 2 การงานสิ่งหนึ่งมารดาบิดากระทำอยู่จะเป็นการงานในบ้าน นอกบ้าน การทวนาค้าขายหรือการงานที่เนื่องด้วยราชการก็ดี เมื่อบุตรธิดามีความสามารถจะช่วยเหลือท่านได้ก็พึงช่วยกระทำ หรือในเวลาที่มาดาบิดาเจ็บไข้ไม่สามารถจะทำการงานได้ตามปกติ บุตรธิดาพึงกระทำการงานนั้นแทนให้ลุส่งสำเร็จไปด้วยดี หรือมารดาบิดาได้สร้างถาวรวัตถุอันหาทรัพย์มิได้ เช่น ถนนหนทาง ศาลา สระน้ำ โรงอุโบสถ เป็นต้น ซึ่งยังไม่สำเร็จลุส่ง ท่านดับขันธไปก่อน บุตรธิดาพึงกระทำการงานที่ท่านปรารถนาไว้แล้วนั้นให้สำเร็จลุส่งไป หรือวัตถุสิ่งใดที่ท่านหาไว้แล้วแต่ภายหลังซำรุดทรุดทรอมไป บุตรธิดาพึงปฏิบัติสังฆรณ์ซ่อมแซมให้คงทนต่อไป เช่นนี้ชื่อว่าทำการงานของท่าน จัดเป็นสถานที่ 2

สถานที่ 3 บุตรธิดาของตระกูลใด พึงดำรงตระกูลนั้นไว้ให้ยั่งยืนถาวร พึงทำตระกูลของตนให้เจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป ด้วยคุณสมบัติ และวัตถุสมบัติ ให้เป็นที่นิยมนับถือของประชาชน อย่าทำตระกูลของตนต้องถูกติฉินนินทาในทางชั่วร้ายได้ พยายามทำตระกูลของตนให้เป็นที่นิยมนับถือ เช่นนี้ถือว่าดำรงวงศ์สกุล จัดเป็นสถานที่ 3

สถานที่ 4 บุตรธิดา ผู้สมควรรับทรัพย์มรดกของมารดาบิดาได้ ต้องเป็นผู้มีความประพฤติดี สุภาพเรียบร้อย เว้นจากอบายมุข 6 ประการ ไม่มีการดื่มเหล้า เป็นต้น อันเป็นทางฉิบหาย บุตรธิดาผู้มีความประพฤติดี เป็นที่ไว้วางใจว่าจะไม่ทำลายทรัพย์มรดกของมารดาบิดานั้นให้ฉิบหายพินาศไป เช่นนี้ถือว่า ประพฤติตนให้เหมาะสมกับความเป็นทายาท จัดเป็นสถานที่ 4



สถานที่ 5 บุตรธิดาผู้มีความกตัญญูทเวที ในเมื่อมารดาบิดาสว่างลับ  
ไปจากโลกนี้ มาระลึกอุปการคุณที่ท่านกระทำไว้แก่ตนโดยอเนกประการแล้ว  
จึงมาบำเพ็ญกุศลต่าง ๆ มีการให้ทาน เป็นต้น อันเป็นส่วนบุพเพตพลี อุทิศ  
ส่วนกุศลอันนั้นไปให้มารดาบิดา ซึ่งสถิตอยู่ในภพนั้น ๆ ตามกำลังความสามารถ  
ของตนที่จะพึงทำได้ เช่นนี้ชื่อว่าทานบุญอุทิศให้ท่าน จัดเป็นสถานที่ 5  
(ช.ไมตรีจิตต์. 2476 : 179-183)

### สถานสงเคราะห์คนชรา

กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานของ  
ภาครัฐบาล มีหน้าที่โดยตรงกับการบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ เริ่ม  
จัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรานานบางแคขึ้นเป็นแห่งแรกในปี พ.ศ. 2496  
โดยมี จอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2536  
กรมประชาสงเคราะห์ได้สังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม โดยมี  
นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ปัจจุบันมีสถานสงเคราะห์คนชราใน  
ส่วนกลางและส่วนภูมิภาครวม 16 แห่ง ได้แก่

1. สถานสงเคราะห์คนชรานานบางแค กรุงเทพมหานคร
2. สถานสงเคราะห์คนชรานานธรรมบกรณ์วัดม่วง จังหวัด  
นครราชสีมา
3. สถานสงเคราะห์คนชรานานธรรมบกรณ์ จังหวัดเชียงใหม่
4. สถานสงเคราะห์คนชราธรรมบกรณ์โพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมา
5. สถานสงเคราะห์คนชรานานบางละมุง จังหวัดชลบุรี
6. สถานสงเคราะห์คนชรานานทักษิณ จังหวัดยะลา
7. สถานสงเคราะห์คนชรานานเขาป้อแก้ว จังหวัดนครสวรรค์
8. สถานสงเคราะห์คนชรานานจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี
9. สถานสงเคราะห์คนชรานานอุทอง-พินังตัก จังหวัดชุมพร

10. สถานสงเคราะห์คนชรามหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
11. สถานสงเคราะห์คนชราวาสนะเวศม์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
12. สถานสงเคราะห์คนชรา จังหวัดนครปฐม
13. สถานสงเคราะห์คนชราวัยทองนิเวศน์ จังหวัดเชียงใหม่
14. สถานสงเคราะห์คนชรา จังหวัดภูเก็ต
15. สถานสงเคราะห์คนชรารบ้านบางแค 2 กรุงเทพมหานคร
16. สถานสงเคราะห์คนชรารบ้านศรีตราง จังหวัดตรัง

#### วัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อให้การสงเคราะห์คนชราที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ หรือประสบปัญหาความทุกข์ยาก เดือดร้อน ยากจน ไม่มีที่อยู่อาศัย หรือไม่สามารถอยู่กับครอบครัวได้
2. เพื่อให้บริการแก่คนชราที่อยู่กับครอบครัวของตน แต่มีความต้องการบริการสงเคราะห์คนชราบางอย่าง เช่น การรักษาพยาบาล กายภาพบำบัด นันทนาการ
3. เพื่อแบ่งเบาภาระของครอบครัวผู้มีรายได้น้อย หรือยากจน ที่ไม่สามารถจะอุปการะเลี้ยงดูคนชราไว้ในครอบครัวได้
4. เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมอันเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ไม่ให้เร่รอน ทำความเดือดร้อนรำคาญแก่สังคม และให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างผาสุก สมควรแก่อัตภาพ
5. เพื่อเป็นการตอบแทนความดีที่ผู้สูงอายุได้ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ
6. เพื่อผู้สูงอายุจะได้คลายความวิตกกังวลเมื่อชราภาพ ไม่สามารถประกอบอาชีพต่อไปได้แล้ว ทางรัฐบาลมีหน้าที่จะเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูต่อไป (กชกร สังขชาติ. 2538 : 68)

## สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ประวัติ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้เสด็จพระราชดำเนิน วางศิลาฤกษ์สถานสงเคราะห์คนชราภาคตะวันออกบ้านบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2510 และได้เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2511 สถานสงเคราะห์แห่งนี้ นับว่าเป็นสถานสงเคราะห์คนชรา แห่งแรกที่เกิดขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลกับภาคเอกชน บริจาคเงิน จัดสร้างอาคารพักคนชราถึง 15 อาคาร

### วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้การสงเคราะห์คนชราที่ไร้ญาติ ขาดผู้อุปการะเลี้ยงดู ประสบความทุกข์ยากเดือดร้อน ไม่สามารถช่วยตนเองได้ หรืออยู่กับครอบครัว ไม่มีความสุข

2. เป็นการแบ่งเบาภาระของครอบครัวที่ยากจน มีรายได้น้อย ไม่สามารถให้การอุปการะเลี้ยงดูคนชราในครอบครัวได้

### คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์

1. ชาย-หญิง อายุ 60 ปีขึ้นไป
2. ไม่เป็นผู้พิการ หรือทุพพลภาพ หรือจิตฟั่นเฟือน
3. ไม่เป็นโรคเรื้อรัง หรือโรคติดต่ออันตราย
4. ต้องเป็นผู้ที่ไม่มีผู้อุปการะเลี้ยงดู หรือมีที่อยู่อาศัยแต่ขาดผู้ดูแลช่วยเหลือ หรืออยู่กับครอบครัวไม่มีความสุข

### ประเภทของผู้รับการสงเคราะห์

สถานสงเคราะห์รับให้การสงเคราะห์คนชราประเภทสามัญ โดยการอุปการะด้วยปัจจัยสี่ ไม่ต้องเสียค่าบริการใด ๆ ทั้งสิ้น

### บริการของสถานสงเคราะห์

1. บริการเลี้ยงดู บริการปัจจัยสี่ ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่พัก ยารักษาโรค และการรักษาพยาบาล ตลอดจนฉันทนกิจศพตามประเพณี
2. บริการตรวจรักษาโรค ให้การตรวจรักษาโรคทั่วไป ถ้าป่วยหนัก ก็ส่งเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลใกล้เคียง

3. บริการกายภาพบำบัด ให้บริการตรวจรักษาโดยมีเครื่องมือและอุปกรณ์อย่างครบครันและทันสมัย

4. บริการอาชีวบำบัด โดยการส่งเสริมให้คนชราทำงานตามความถนัด และเหมาะสมกับสภาพร่างกายด้วยความสมัครใจ เช่น การฝีมือ และงานประดิษฐ์ต่าง ๆ ตลอดจนทำสวนครัว ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ

5. บริการศาสนกิจ จัดให้มีการประกอบพิธีกรรมศาสนาตามประเพณี มีการนิมนต์พระสงฆ์มาเทศนาเป็นประจำทุกวันพระ ตลอดจนการบรรยายธรรมะ และปฏิบัติกิจในวันสำคัญทางศาสนา และวันสำคัญประจำชาติ

6. งานสังคมสงเคราะห์ ให้คำแนะนำปรึกษาหรือแก้ปัญหาฟื้นฟูปรับสภาพโดยวิธีการสังคมสงเคราะห์เฉพาะราย สังคมสงเคราะห์กลุ่มชน การจัดกิจกรรมนันทนาการ รวมทั้งการจัดทัศนอาจรเป็นครั้งคราวด้วย

7. การฃาปนกิจ เมื่อคนชราถึงแก่กรรม หากไม่มีญาติ สถานสงเคราะห์จะได้จัดการฃาปนกิจให้ด้วย

**การสมัครเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์**

ผู้ประสงค์จะสมัครเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์ให้ยื่นใบสมัครตามแบบที่กำหนด พร้อมด้วยสำเนาทะเบียนบ้าน ใบรับรองแพทย์ โดยยื่นใบสมัครที่

- ในกรุงเทพมหานคร ยื่นที่กองสวัสดิการสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์

- ส่วนภูมิภาค ให้ยื่น ณ ที่ทำการประชาสงเคราะห์จังหวัด

(สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง . 2538)

### งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เทพินทร์ พัทธานุกรณ์ (2537) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างครอบครัวกับการเลี้ยงดูและผู้สูงอายุ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการทดสอบแล้ว ทำการสุ่มสัมภาษณ์หัวหน้าครอบครัว หรือ

ภรรยา จำนวน 160 ครอบครัว ในเขตตำบลสุเทพ ศรีภูมิบางส่วน พระสิงห์  
 บางส่วน และช้างเผือกบางส่วน แขวงศรีวิชัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่  
 ผลการศึกษาพบว่า ครอบครัวเขตเมืองที่มีลักษณะโครงสร้างแบบขยายแนวยืน  
 จะมีความถี่ในการเลี้ยงดูและดูแลผู้สูงอายุมากกว่าครอบครัวที่มีลักษณะโครงสร้าง  
 เดี่ยวและโครงสร้างขยายแนวนอน รูปแบบที่ครอบครัวให้การเลี้ยงดูและดูแล  
 ผู้สูงอายุนั้นส่วนใหญ่มักจะเป็นการให้อาหาร ให้ความสะอาดและเงินทองค่าใช้จ่าย  
 ส่วนการพาไปพักผ่อน ชักจูงให้ออกกำลังกายนั้นมีส่วนน้อย นอกจากนี้การ  
 ศึกษาพบว่า การเลี้ยงดูและดูแลผู้สูงอายุก่อให้เกิดปัญหาด้านค่าใช้จ่ายแก่  
 ครอบครัว โดยเฉพาะเมื่อผู้สูงอายุมีสุขภาพไม่ดี และปัญหาด้านความสัมพันธ์  
 ในครอบครัวอันเกี่ยวเนื่องมาจากปัญหาค่าใช้จ่าย ซึ่งมักจะเกิดกับครอบครัวที่มี  
 ระดับรายได้ต่ำ จำนวนพี่น้องร่วมมารดาบิดาน้อย และผู้สูงอายุเองก็มีสถาน-  
 สุขภาพไม่ดี ไม่มีรายได้เป็นของตนเอง ซึ่งครอบครัวส่วนใหญ่มักต้องการให้รัฐ  
 ช่วยในด้านบริการสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ และค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูและดูแล  
 ตลอดจนบริการดูแลผู้สูงอายุเป็นครั้งคราวยามที่บุตรไปประกอบอาชีพ มีเพียง  
 ส่วนน้อยที่ต้องการให้ผู้สูงอายุพำนักในสถานสงเคราะห์ และการศึกษาครั้งนี้  
 เทพินทร์ พัทธานุกรณ์ ได้เสนอแนะไว้ว่า ผู้สูงอายุของไทยส่วนใหญ่มักอาศัย  
 อยู่กับครอบครัวบุตรหลาน การจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ ควรจัดเป็นบริการ  
 ผสมผสาน โดยใช้ครอบครัวและชุมชนเป็นพื้นฐาน นอกจากนี้ควรจัดบริการใน  
 ลักษณะของการตระหนักและคงไว้ซึ่งศักยภาพของครอบครัว ชุมชน ในการดูแล  
 ผู้สูงอายุ กล่าวคือ ควรจัดบริการในลักษณะของการเสริมความสามารถของ  
 ครอบครัวในการดูแลมากกว่าที่รัฐจะดึงผู้สูงอายุออกจากครอบครัวและให้การ  
 ดูแลโดยรัฐเองตามลำพัง และได้เสนอแนะอีกว่า สำหรับผู้สูงอายุที่ไม่มี  
 ครอบครัวดูแล รัฐควรถือเป็นบทบาทหลักในการดูแลทั้งทางด้านที่พักอาศัยและ  
 สุขภาพ แต่อาจจะมีการดึงชุมชนหรือเอกชนเข้ามาร่วมสนับสนุนด้วย

เพ็ญแข ประจันปัจฉินิก (2533 : 38; อ้างถึงใน สุทธิพันธ์  
 พักสุวรรณ. 2537 : 71-72) อธิบายว่า ครอบครัวมีทั้งที่เป็นครอบครัวขยาย

และครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวขยายจะเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ ซึ่งประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่สามรุ่น (Generation) ขึ้นไป ได้แก่ ปู่ ย่า ตา ยาย มารดา ปिता และบุตร ครอบครัวขยายยังจัดได้ว่าเป็นชนิดของครอบครัวที่พบมากในสังคมต่าง ๆ มีความรัก ความอบอุ่น ญาติพี่น้องรักใคร่กันมาก และผู้อาวุโสหรือผู้สูงอายุจะทำหน้าที่เป็นหัวหน้าครอบครัว ทำหน้าที่ควบคุมดูแลทุกข์สุขของบุคคลในครอบครัว แต่ถ้าผู้สูงอายุนั้นมีบุตรหลานที่มีหน้าที่การงานที่ดี มีฐานะทางเศรษฐกิจดี บุตรหลานมักเป็นผู้ดูแลเอาใจใส่และเลี้ยงดูผู้สูงอายุซึ่งให้ทั้งความรัก ความอบอุ่น ความเคารพนับถือแก่ผู้สูงอายุ และขอคำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ และมีการร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

บรรลุ ศิริพานิช (2529 : 26; อ้างถึงใน สุทธิพันธ์ พักสุวรรณ. 2537 : 72) ได้พบว่า ผู้สูงอายุไทยยังพอใจที่จะอยู่กับบุตรหลาน และมีความสุขที่ได้เห็นความเจริญก้าวหน้าของลูกหลาน ส่วนผู้สูงอายุที่มีบุตรหลาน ญาติพี่น้องอยู่บ้าง หรือไม่มีบุตรหลานญาติพี่น้องอยู่เลยนั้น อาจจะด้วยสาเหตุหลายประการหรือเนื่องจากสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจบังคับ ทำให้ครอบครัวไม่สามารถเลี้ยงดูผู้สูงอายุได้เหมือนแต่ก่อน ผู้สูงอายุจะถูกทอดทิ้งให้อยู่โดดเดี่ยว และถ้าผู้สูงอายุนั้นทำอะไรไม่ไหวช่วยตนเองไม่ได้ ไม่มีคุณค่าแก่ครอบครัวแล้ว ก็จะมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ยากลำบากและมีความทุกข์ เพราะฉะนั้นจึงน่าจะเป็นไปได้ว่า ผู้สูงอายุที่มีบุตรหลานญาติพี่น้องอยู่มากมีการปรับตัวดีกว่าผู้สูงอายุที่มีบุตรหลานญาติพี่น้องอยู่บ้างหรือไม่มีบุตรหลานญาติพี่น้องอยู่เลย

นั่นทวัน ใจกล้า (2537) ได้ศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา โดยศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้นหรือน้อยลง ลักษณะความต้องการของผู้สูงอายุ การปรับตัว ทัศนคติปัญหาต่าง ๆ ของผู้สูงอายุและความสัมพันธ์ของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราร้านจันทบุรี จำนวน 71 คน ในการศึกษาใช้การวิจัยสนามทางมนุษยวิทยา เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถาม การสังเกต และการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม

การวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐานดังนี้คือ 1) ผู้สูงอายุที่มีอายุน้อยจะเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าผู้สูงอายุที่มีอายุมาก 2) ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยจะเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้มาก 3) ผู้สูงอายุที่มีการศึกษาน้อยจะเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าผู้สูงอายุที่มีการศึกษามาก 4) ผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัวน้อยจะเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัวมาก 5) ผู้สูงอายุที่มีบุตรน้อยจะเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าผู้สูงอายุที่มีบุตรมาก ผลการวิจัยพบว่า ทุกข้อเป็นไปตามสมมติฐานยกเว้นข้อ 5 นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านจันทบุรี มีปัญหาหลาย ๆ ด้านที่สำคัญคือ ด้านเศรษฐกิจและสุขภาพอนามัย และผู้สูงอายุยังต้องปรับตัวอีกหลาย ๆ ด้าน เมื่อเข้ามาอยู่รวมกันในสถานสงเคราะห์ สำหรับความต้องการนั้น ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุจะมีความต้องการพื้นฐานเหมือนคนในวัยอื่น ในเรื่องของโลกทัศน์นั้นผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังคงมีความคิดเช่นเดียวกับผู้สูงอายุในอดีต คือ เน้นในเรื่องการทดแทนบุญคุณ และการทำบุญเพื่อหวังผลในภายหน้า

## บทที่ 3

### วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สูงอายุและบุตรธิดาต่อการอยู่อาศัยในสถานสงเคราะห์คนชราที่กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สูงอายุทั้งชายและหญิงที่มีบุตรธิดา และบุตรธิดาที่มีมารดาบิดา พักอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรานานบางละมุง และบุตรธิดาพักอาศัยอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นเองและได้ผ่านการตรวจสอบความตรงจากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

1.1 ผู้สูงอายุที่พักอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรานานบางละมุง โดยเลือกศึกษาเฉพาะผู้สูงอายุที่มีบุตรธิดาพักอาศัยอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง

1.2 บุตรธิดาที่พักอาศัยอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง และมีมารดาหรือบิดาพักอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรานานบางละมุง

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง ผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจะต้องเป็นผู้ที่ยังสามารถให้ข้อมูลได้ หูไม่ตึง มีความจำดี และไม่หลงลืม

2.2 ในการวิจัยครั้งนี้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุ จำนวน 17 คน และบุตรธิดา จำนวน 17 คน รวม

34 คน



ตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุและบุตรธิดา จำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	ผู้สูงอายุ	บุตรธิดา
ฉะเชิงเทรา	1	1
ชลบุรี	15	15
ระยอง	1	1
รวม	17	17

ตาราง 2 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิลำเนาของผู้สูงอายุ

จังหวัด	กลุ่มตัวอย่าง
ฉะเชิงเทรา	1
ชลบุรี	15
ระยอง	1
รวม	17

ตาราง 3 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศของผู้สูงอายุ

เพศ	กลุ่มตัวอย่าง
ชาย	9
หญิง	8
รวม	17

ตาราง 4 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุและเพศของผู้สูงอายุ

อายุ	เพศ		กลุ่มตัวอย่าง
	ชาย	หญิง	
60-65 ปี	-	1	1
66-70 ปี	3	2	5
71-75 ปี	1	-	1
76-80 ปี	2	2	4
81 ปีขึ้นไป	3	3	6

122948

305.2607  
 11125  
 10. 4

ตาราง 5 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่ผู้สูงอายุอยู่ในสถานสงเคราะห์  
คนชรา

ระยะเวลาที่อยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา	กลุ่มตัวอย่าง
1-2 ปี	8
3-4 ปี	5
5 ปีขึ้นไป	4

ตาราง 6 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามครอบครัวที่ผู้สูงอายุพักอยู่ก่อนมาอยู่ใน  
สถานสงเคราะห์คนชรา

ครอบครัวที่ผู้สูงอายุพักอยู่ก่อนมารับการสงเคราะห์	กลุ่มตัวอย่าง
บุตร	4
ธิดา	7
อื่น ๆ	6

ตาราง 7 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ผู้สูงอายุพักอยู่  
ก่อนมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา

จำนวนสมาชิกที่ผู้สูงอายุพักอยู่ก่อน มารับการสงเคราะห์	กลุ่มตัวอย่าง
1	-
2	1
3	4
4	2
5	1
มากกว่า 5 คน	3

ตาราง 8 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิภาคเนาของบุตรธิดา

จังหวัด	บุตรธิดา
ฉะเชิงเทรา	3
ชลบุรี	12
ระยอง	2
รวม	17

ตาราง 9 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศของบุตรธิดา.

เพศ	กลุ่มตัวอย่าง
ชาย	9
หญิง	8
รวม	17

ตาราง 10 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุและเพศของบุตรธิดา

อายุ	เพศ		กลุ่มตัวอย่าง
	ชาย	หญิง	
20-30 ปี	-	3	3
31-40 ปี	3	2	5
41-50 ปี	2	3	5
51 ปีขึ้นไป	3	1	4

ตาราง 11 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพปัจจุบันของบุตรธิดา

อาชีพ	กลุ่มตัวอย่าง
รับราชการ	1
รัฐวิสาหกิจ	-
ธุรกิจส่วนตัว	6
รับจ้างทั่วไป	6
อื่น ๆ ได้แก่	4
- เกษียณอายุราชการ	1
- นักศึกษา	1
- ไม่ได้ทำอะไร	2

ตาราง 12 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ของบุตรธิดาต่อเดือน

รายได้	กลุ่มตัวอย่าง
ต่ำกว่า 3,000 บาท	3
3,001-5,000 บาท	2
5,001-10,000 บาท	5
10,001-15,000 บาท	4
15,001-20,000 บาท	2
20,000 บาทขึ้นไป	1

ตาราง 13 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่บุตรธิดาจะ  
ต้องอุปการะเลี้ยงดู

สมาชิกในครอบครัวที่บุตรธิดา จะต้องอุปการะเลี้ยงดู	กลุ่มตัวอย่าง
1 คน	3
2 คน	4
3 คน	5
4 คน	-
5 คน	-
6 คน	-
มากกว่า 6 คน	5

ตาราง 14 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามบุตรหรือธิดาส่งมารดาหรือบิดามารับ  
การสงเคราะห์

ผู้ส่ง	ผู้รับการสงเคราะห์	กลุ่มตัวอย่าง
บุตร	มารดา	6
	บิดา	3
ธิดา	มารดา	2
	บิดา	6

## เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเติมคำ แบบปลายปิด และแบบปลายเปิด แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ฉบับคือ

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ จำนวน 30 ข้อ

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของบุตรธิดา จำนวน 20 ข้อ

## วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างสำหรับความคิดเห็นของผู้สูงอายุ และความคิดเห็นของบุตรธิดา ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ และสัมภาษณ์ผู้รู้ ที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว คุณค่าทางสังคมโดยใช้กรอบแนวคิดของทิส 6 ข้อ 1 เน้นในเรื่องความกตัญญูต่อกเวที่ ที่บุตรธิดาพึงมีต่อมารดาบิดา และศึกษาเกี่ยวกับ บทบาทหน้าที่ การบริการของสถานสงเคราะห์คนชรา

2. สร้างแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สูงอายุและความคิดเห็นของบุตรธิดา โดยสร้างคำถามแบบเติมคำ แบบปลายปิด และแบบปลายเปิด

3. นำแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ฉบับ ที่สร้างเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของคำถาม แล้วนำแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ฉบับ มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้แบบสัมภาษณ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วทั้ง 2 ฉบับ มาจัดเตรียมเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป



## การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว ตามแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและได้มีการสัมภาษณ์เพิ่มเติมในบางคำถามของกลุ่มผู้สูงอายุและกลุ่มบุตรธิดา เพื่อต้องการได้ข้อมูลที่ชัดเจนขึ้น โดยผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์กับผู้สูงอายุและบุตรธิดาของผู้สูงอายุ สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. คณะศึกษาศาสตร์ได้ทำหนังสือถึงอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ เพื่อขออนุญาตให้ผู้วิจัยสามารถไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สูงอายุ ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง
2. เมื่อผู้วิจัยได้รับอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยได้สำรวจจำนวนผู้สูงอายุที่มีบุตรธิดาอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง โดยได้รับความช่วยเหลือจากนักสังคมสงเคราะห์และพี่เลี้ยงจากหอนอนของผู้สูงอายุ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้กระทำด้วยผู้วิจัยทั้งหมด
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลของบุตรธิดา ผู้วิจัยไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมดเช่นกัน โดยติดตามไปตามสถานที่ที่บุตรธิดาได้ให้ไว้กับสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง และมีบางส่วนขออนุญาตจากสถานสงเคราะห์ให้ผู้สูงอายุนำไป
5. ระยะเวลาของการเก็บรวบรวมข้อมูลรวม 3 เดือน ตั้งแต่ เมษายน-มิถุนายน 2539

## การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ทุกชุด ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ ด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง

## สถิติที่ใช้ในการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ

## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1 ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นมารดาหรือบิดาของบุตรหรือธิดาที่นำตนมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา

ข้อที่ 2 ความคิดเห็นของบุตรธิดาในการนำผู้สูงอายุไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา

ข้อที่ 3 วิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคคลทั้ง 2 กลุ่ม ทั้งเพศหญิงและเพศชาย ว่ามีความสอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทยอย่างไร  
วัตถุประสงค์ข้อที่ 1

1. ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นมารดาหรือบิดาของบุตรหรือธิดาที่นำตนมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 15 ค่าร้อยละและอันดับที่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ผู้สูงอายุจะต้องมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

สาเหตุ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. บุตรธิดาไม่สามารถเลี้ยงดูผู้สูงอายุได้เนื่องจากยากจน	8	47.06	1
2. บุตรธิดาจะต้องไปประกอบอาชีพต่างถิ่น ไม่มีผู้ดูแล	1	5.88	4
3. ผู้สูงอายุปรับตัวให้เข้ากับบุตรธิดาหรือหลาน ๆ ไม่ได้	1	5.88	4
4. บุตรธิดาไม่ต้องการเลี้ยงดูผู้สูงอายุแสดงกิริยารังเกียจ	2	11.76	3
5. เกรงใจลูกสะใภ้ ลูกเขย ในเรื่องค่าใช้จ่าย	4	23.53	2
6. จุกจิกใจ ไม่สบายใจ บุตรธิดาพูดไม่ถูกใจ	4	23.53	2

จากตาราง 15 พบว่า สาเหตุที่ผู้สูงอายุจะต้องมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง อันดับที่ 1 คือ บุตรธิดาไม่สามารถเลี้ยงดูผู้สูงอายุได้เนื่องจากยากจน อันดับที่ 2 คือ เกรงใจลูกสะใภ้ ลูกเขยในเรื่องค่าใช้จ่าย และจุกจิกใจ ไม่สบายใจ บุตรธิดาพูดไม่ถูกใจ อันดับที่ 3 คือ บุตรธิดาไม่ต้องการเลี้ยงดูผู้สูงอายุแสดงกิริยารังเกียจ และอันดับที่ 4 เป็นอันดับสุดท้าย คือ บุตรธิดาจะต้องไปประกอบอาชีพต่างถิ่นไม่มีผู้ดูแล และผู้สูงอายุปรับตัวให้เข้ากับบุตรธิดาหรือหลาน ๆ ไม่ได้

ตาราง 16 ค่าร้อยละและอันดับของผู้สูงอายุที่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการขอรับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา

แหล่งที่ทราบข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. เพื่อนบ้าน	7	41.18	1
2. วิทยุหรือโทรทัศน์	1	5.88	3
3. บุตรธิดา	1	5.88	3
4. สังคมสงเคราะห์โรงพยาบาลชลบุรีและน่าน	1	5.88	3
5. เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์ที่ลพบุรีมาก่อน			
จึงทราบ	2	11.76	2
6. คุณแม่เคยอยู่ที่นี้มาก่อน	1	5.88	3
7. นายจ้างส่งมา	1	5.88	3
8. ไปหางานทำที่สำนักงานสงเคราะห์จังหวัด			
ไม่มีงานให้ทำ สงเคราะห์จังหวัดสงขลา			
สถานสงเคราะห์คนชรา	2	11.76	2
9. นายแพทย์ผู้รักษาส่งมา	1	5.88	3

จากตาราง 16 พบว่า ผู้สูงอายุทราบข้อมูลเกี่ยวกับการขอรับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา อันดับที่ 1 คือ ทราบจากเพื่อนบ้าน อันดับที่ 2 ผู้สูงอายุเคยอยู่ในสถานสงเคราะห์ที่ลพบุรีมาก่อนและไปหางานทำที่สำนักงานสงเคราะห์จังหวัด ไม่มีงานทำสำนักงานสงเคราะห์จังหวัดสงขลา สถานสงเคราะห์คนชรา และอันดับที่ 3 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ทราบจากวิทยุหรือโทรทัศน์ บุตรธิดา สังคมสงเคราะห์โรงพยาบาลศูนย์และน่าน คุณแม่เคยอยู่ที่นี้มาก่อน นายจ้างส่งมาและนายแพทย์ผู้รักษาส่งมา

ตาราง 17 ค่าร้อยละและอันดับของผู้ตัดสินใจและส่งผู้สูงอายุมาอยู่ในสถาน  
สงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง

ผู้ตัดสินใจ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. บุตร	1	5.88	2
2. ผู้สูงอายุเอง	15	88.24	1
3. นายจ้าง	1	5.88	2

จากตาราง 17 พบว่า ผู้สูงอายุตัดสินใจมาอยู่ในสถานสงเคราะห์  
คนชราบ้านบางละมุงด้วยตนเอง อันดับที่ 1 และอันดับที่ 2 เป็นอันดับ  
สุดท้าย คือ บุตรและนายจ้างตัดสินใจส่งมา

ตาราง 18 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรีตาต่อการที่ผู้สูงอายุ  
มาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา

ความคิดเห็นของบุตรีตา	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. สนับสนุน	3	17.65	3
2. ไม่สนับสนุน	6	35.29	1
3. ผู้สูงอายุเป็นผู้เลือกที่จะอยู่ที่ไหน	2	11.76	4
4. กำนันแนะนำให้มาอยู่	1	5.88	5
5. หนีมาอยู่ไม่บอกบุตรีตา	5	29.41	2

จากตาราง 18 พบว่า ความคิดเห็นของบุตรีตาต่อการที่ผู้สูงอายุมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา อันดับที่ 1 คือ บุตรีตาไม่สนับสนุน อันดับที่ 2 คือ ผู้สูงอายุหนีมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราโดยไม่บอกให้บุตรีตาทราบ อันดับที่ 3 บุตรีตาสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมาอยู่ในสถานสงเคราะห์ อันดับที่ 4 ผู้สูงอายุเป็นผู้เลือกเองว่าจะอยู่ที่ไหน และอันดับที่ 5 เป็นอันดับสุดท้าย คือ กำนันแนะนำให้ผู้สูงอายุมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา

ตาราง 19 ค่าร้อยละและอันดับที่สาเหตุของการที่ผู้สูงอายุเลือกมาอยู่ในสถาน  
สงเคราะห์คนชราด้วยตนเอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

สาเหตุ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. เปื้อนบุตรธิดาหรือหลาน ๆ เพราะมักจะ ขัดแย้งกันเสมอ	6	35.29	1
2. บุตรธิดายากจนไม่สามารถเลี้ยงดู ผู้สูงอายุได้	4	23.53	2
3. ต้องการให้บุตรธิดาไปประกอบอาชีพ ต่างถิ่น	2	11.76	3
4. อยู่กับบุตรธิดามีความกดดัน มาอยู่ใน สถานสงเคราะห์คนชราไม่มีความกดดัน	2	11.76	3
5. ต้องการให้บุตรธิดาศึกษาต่อ โดยไม่ต้อง เลี้ยงดูผู้สูงอายุ	1	5.88	4
6. บุตรธิดาขอบอเงินใช้ จึงต้องการจะอยู่ ให้ห่างไกลจะได้ตัดปัญหา	1	5.88	4
7. ไม่ได้ทำอะไรให้กับบุตรธิดา บุตรธิดา จึงรังเกียจ	1	5.88	4
8. สถานสงเคราะห์ดูแลอย่างดีไม่เดือดร้อน	1	5.88	4



จากตาราง 19 พบว่า สาเหตุของการที่ผู้สูงอายุเลือกมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราด้วยตนเอง อันดับที่ 1 คือ เปื่อบุตรธิดา หรือหลาน ๆ เพราะมักจะขัดแย้งกันเสมอ อันดับที่ 2 คือ บุตรธิดายากจนไม่สามารถเลี้ยงดูผู้สูงอายุได้ อันดับที่ 3 คือ ต้องการให้บุตรธิดาไปประกอบอาชีพต่างถิ่น และอยู่กับบุตรธิดามีความกดดันมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราไม่มีความกดดัน และอันดับที่ 4 เป็นอันดับสุดท้าย คือ ผู้สูงอายุต้องการให้บุตรธิดาศึกษาต่อ โดยไม่ต้องเลี้ยงดูผู้สูงอายุ บุตรธิดาชอบขอเงินใช้จึงต้องการจะอยู่ให้ห่างไกลจะได้ตัดปัญหาผู้สูงอายุไม่ได้ทำอะไรให้กับบุตรธิดา บุตรธิดาจึงรังเกียจ และในสถานสงเคราะห์คนชราดูแลอย่างดีไม่เดือดร้อน

ตาราง 20 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อบุตรธิดาซึ่งได้  
ส่งตนมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง (ตอบได้  
มากกว่า 1 ข้อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ตามใจบุตรธิดาจะให้อยู่ที่ไหนก็ได้	1	5.88	2
2. ทำให้บุตรธิดาสบายใจ หมดความกังวล ที่ไม่ต้องรับภาระเลี้ยงดู	14	82.35	1
3. ต้องการไปอยู่ให้ห่างไกลบุตรธิดาและ หลาน ๆ	1	5.88	2
4. ดู ๆ บุตรธิดาเป็นผู้สูงอายุ	1	5.88	2

จากตาราง 20 พบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อบุตรธิดาซึ่งได้  
ส่งตนมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง อันดับที่ 1 คือ ทำให้  
บุตรธิดาสบายใจ หมดความกังวลที่ไม่ต้องรับภาระเลี้ยงดู และอันดับที่ 2 เป็น  
อันดับสุดท้ายคือ ผู้สูงอายุตามใจบุตรธิดาจะให้อยู่ที่ไหนก็ได้ ต้องการไปอยู่ให้  
ห่างไกลบุตรธิดาและหลาน ๆ และดู ๆ บุตรธิดาเป็นผู้สูงอายุ

ตาราง 21 ค่าร้อยละและอันดับที่ของผลดีต่อผู้สูงอายุที่มาอยู่ในสถาน  
สงเคราะห์คนชรา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ผลดีต่อผู้สูงอายุ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ไม่ต้องรับผิดชอบหาเลี้ยงชีพหรือหา หารายได้	10	58.82	1
2. ไม่ต้องทะเลาะกับบุตรธิดาหรือหลาน ๆ หรือเขย/สะใภ้	8	47.06	2

จากตาราง 21 พบว่า ผลดีต่อผู้สูงอายุเองที่มาอยู่ในสถานสงเคราะห์  
คนชรา อันดับที่ 1 คือ ไม่ต้องรับผิดชอบหาเลี้ยงชีพหรือหารายได้ และอันดับที่ 2  
เป็นอันดับสุดท้าย คือ ไม่ต้องทะเลาะกับบุตรธิดา หรือหลาน ๆ หรือเขย/สะใภ้

ตาราง 22 ค่าร้อยละและอันดับที่ของผลเสียต่อผู้สูงอายุที่มาอยู่ในสถาน  
สงเคราะห์คนชรา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ผลเสียต่อผู้สูงอายุ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ขาดความอบอุ่น ขาดความเอื้ออาทร จากบุตรธิดา	10	58.82	1
2. ขาดบทบาทในการช่วยตัดสินใจปัญหา สำคัญของครอบครัวและไม่ได้แบ่งเบา ภาระของครอบครัวในด้านช่วยดูแล บ้านและดูแลหลาน	2	11.76	3
3. ไม่มีผลเสีย รู้สึกสบาย ไม่ต้องเลี้ยงหลาน ไม่ต้องจุกจิกใจ	5	29.41	2
4. ไม่มีผลเสีย ลูกสาวไม่นับถือบิดา	1	5.88	4
5. ไม่มีผลเสีย เพราะช่วยตนเองได้	1	5.88	4

จากตาราง 22 พบว่า ผลเสียต่อผู้สูงอายุที่มาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา อันดับที่ 1 คือ ขาดความอบอุ่น ขาดความเอื้ออาทรจากบุตรธิดา อันดับที่ 2 คือ ไม่มีผลเสีย รู้สึกสบายใจ ไม่ต้องเลี้ยงหลาน ไม่ต้องจุกจิก อันดับที่ 3 คือ ขาดบทบาทในการช่วยตัดสินใจ ปัญหาสำคัญของครอบครัวและไม่ได้แบ่งเบาภาระของครอบครัวในด้านช่วยดูแลบ้านและดูแลหลาน และ อันดับที่ 4 เป็นอันดับสุดท้าย คือ ไม่มีผลเสียต่อผู้สูงอายุ เพราะว่าลูกสาวไม่นับถือบิดาและช่วยตนเองได้อยู่

ตาราง 23 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับผลดีต่อบุทธธิดาที่ส่งตนมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ผลดีต่อบุทธธิดา	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ปัญหาของครอบครัวในเรื่องค่าใช้จ่าย หมดไป	7	41.18	1
2. ปัญหาของครอบครัวในเรื่องความขัดแย้ง หมดไป	7	41.18	1
3. ไม่ต้องเป็นห่วงกังวลเมื่อออกไปประกอบ อาชีพต่างถิ่น	3	17.65	2
4. บุทธธิดาไม่คิดอะไร เพราะว่าไม่มีความ ผูกพัน อยู่ที่บ้านก็ไม่ได้เลี้ยงดู	1	5.88	3

จากตาราง 23 พบว่า ผลดีต่อบุทธธิดาที่ส่งผู้สูงอายุมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา อันดับที่ 1 คือ ปัญหาของครอบครัวในเรื่องค่าใช้จ่ายหมดไป และปัญหาของครอบครัวในเรื่องความขัดแย้งหมดไป อันดับที่ 2 คือ บุทธธิดาไม่ต้องเป็นห่วงกังวลเมื่อออกไปประกอบอาชีพต่างถิ่น และอันดับที่ 3 เป็นอันดับสุดท้าย คือ บุทธธิดาไม่คิดอะไร เพราะว่าไม่มีความผูกพันอยู่ที่บ้านก็ไม่ได้เลี้ยงดู

ตาราง 24 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับผลเสียต่อบุทธธิตาที่ส่งตนไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ผลเสียต่อบุทธธิตา	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ขาดความอบอุ่น อดยเฉพาะเมื่อมีความทุกข์	8	47.06	1
2. ถูกนินทาว่าไม่เลี้ยงดูผู้สูงอายุ	2	17.76	3
3. ไม่มีผลเสียเพราะว่าบุทธธิตาไม่ต้องการเลี้ยงดูผู้สูงอายุ ไม่มีควมผูกพัน	4	23.53	2
4. ไม่มีผลเสียเพราะว่าบุทธธิตามาเยี่ยมทุกเดือน	1	5.88	4
5. ไม่มีผลเสียเพราะว่าผู้สูงอายุต้องการมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราด้วยตนเอง	1	5.88	4

จากตาราง 24 พบว่า ผู้สูงอายุคิดว่าผลเสียต่อบุทธธิตาที่ส่งตนมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา อันดับที่ 1 คือ บุทธธิตาขาดความอบอุ่น อดยเฉพาะเมื่อมีความทุกข์ อันดับที่ 2 คือ ไม่มีผลเสียต่อบุทธธิตา เพราะว่อบุทธธิตาไม่ต้องการเลี้ยงดูผู้สูงอายุ ไม่มีควมผูกพัน อันดับที่ 3 คือ บุทธธิตาถูกนินทาว่าไม่เลี้ยงดูผู้สูงอายุ และอันดับที่ 4 เป็นอันดับสุดท้าย คือ ไม่มีผลเสียต่อบุทธธิตา เพราะว่อบุทธธิตามาเยี่ยมทุกเดือน และผู้สูงอายุต้องการมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราด้วยตนเอง

ตาราง 25 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการที่ได้เลี้ยง  
บุตรธิดามาจนเติบโตและสามารถประกอบอาชีพได้แล้ว แต่  
ไม่ได้เลี้ยงตนเองทดแทน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1.	ไม่ได้รู้สึกละอาย	9	52.94	1
2.	เห็นใจบุตรธิดาเพราะเขายากจนไม่ สามารถเลี้ยงผู้สูงอายุให้เป็นสุขได้	4	23.53	2
3.	ไม่จ้อบุตรธิดา	1	5.88	4
4.	ตั้งใจไว้ว่าเมื่ออายุ 60 ปี จะไม่อยู่กับ บุตรธิดาจะเข้าบ้านอยู่คนเดียว	1	5.88	4
5.	พียงบุตรธิดาไม่ได้เพราะว่าบุตรธิดาไป ทำงานไม่เป็นหลักแหล่ง	1	5.88	4
6.	เวรกรรมที่ทำไว้เลี้ยงบุตรธิดาอย่างดี แต่บุตรธิดาไม่เลี้ยงตอบ	3	17.65	3
7.	น้อยใจที่บุตรธิดาไม่เลี้ยงผู้สูงอายุ	1	5.88	4
8.	ต้องการให้บุตรธิดาทำงานได้อย่างอิสระ ไม่ต้องเลี้ยงดูผู้สูงอายุ	1	5.88	4

จากตาราง 25 พบว่า การที่ได้เลี้ยงบุตรธิดามาจนเติบโตและ  
สามารถประกอบอาชีพได้แล้ว แต่บุตรธิดาไม่ได้เลี้ยงตนเองทดแทน อันดับที่ 1  
คือ ผู้สูงอายุไม่ได้รู้สึกละอาย อันดับที่ 2 คือ เห็นใจบุตรธิดาเพราะเขา  
ยากจนไม่สามารถเลี้ยงผู้สูงอายุให้เป็นสุขได้ อันดับที่ 3 คือ ผู้สูงอายุคิดว่า

เวอร์กรรมที่หาไว้ เลี้ยงบุตรธิดาอย่างดีแต่บุตรธิดาไม่เลี้ยงตอบแทน และอันดับที่ 4 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ผู้สูงอายุไม่จ้บุตรธิดา ตั้งใจไว้ว่าเมื่ออายุ 60 ปี จะไม่อยู่กับบุตรธิดา จะเข้าบ้านอยู่คนเดียว ฟังบุตรธิดาไม่ได้เพราะว่าบุตรธิดาไปทำงานไม่เป็นหลักแหล่ง น้อยใจที่บุตรธิดาไม่เลี้ยงดู และต้องการให้บุตรธิดาทำงานได้อย่างอิสระไม่ต้องเลี้ยงดูผู้สูงอายุ

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า ผู้สูงอายุไม่ได้คาดหวังว่าบุตรธิดาจะต้องเลี้ยงตนเองตอบแทน แต่คิดว่าเป็นหน้าที่ของมารดาบิดาที่จะต้องเลี้ยงดูบุตรธิดา



ตาราง 26 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการที่บุตรธิดา  
ไม่ได้ช่วยทำภารกิจการทำงานหรือภารกิจส่วนตัวที่ไม่สามารถกระทำ  
ด้วยตนเองได้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1.	ไม่ได้รู้สึกอะไร	12	70.59	1
2.	คิดเพราะว่าต้องการให้บุตรธิดาได้ ปรนนิบัติอย่างใกล้ชิดในยามเจ็บป่วย	3	17.65	3
3.	ยังทำงานได้อยู่ไม่คิดอะไร	4	23.53	2
4.	ต้องทำงานเลี้ยงตัวเองมามากกว่า 10 ปี จึงได้มาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา	1	5.88	4
5.	ต้องการให้บุตรธิดาไปทำงานตามความ ต้องการเพื่อจะได้เลี้ยงครอบครัวเขาเอง	1	5.88	4

จากตาราง 26 พบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการที่บุตรธิดา  
ไม่ได้ช่วยทำภารกิจการทำงานหรือภารกิจส่วนตัวที่ผู้สูงอายุไม่สามารถกระทำด้วย  
ตนเองได้ อันดับที่ 1 คือ ผู้สูงอายุไม่ได้รู้สึกอะไร อันดับที่ 2 คือ ผู้สูงอายุ  
คิดว่าตนยังทำงานได้อยู่จึงไม่คิดอะไร อันดับที่ 3 คือ ผู้สูงอายุคิดเพราะว่า  
ต้องการให้บุตรธิดาได้ปรนนิบัติอย่างใกล้ชิดในยามเจ็บป่วย และอันดับที่ 4 เป็น  
อันดับสุดท้าย คือ ผู้สูงอายุต้องทำงานเลี้ยงตัวเองมามากกว่า 10 ปี แล้วจึง  
ได้มาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา และต้องการให้บุตรธิดาไปทำงานต่างถิ่น  
ตามความต้องการ เพื่อจะได้เลี้ยงครอบครัวเขาเอง

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมพบว่า ผู้สูงอายุไม่ได้คาดหวังว่าบุตรธิดาจะ  
ต้องช่วยทำภารกิจการทำงานหรือภารกิจส่วนตัวและบอกว่าขณะนี้ยังช่วยตนเองได้อยู่  
ไม่ต้องการรบกวนลูก

ตาราง 27 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการที่บุตรธิดา  
ถูกตინนินทาในการไม่เลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัว

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ไม่สนใจกับคานินทา	11	64.71	1
2. การที่ผู้สูงอายุมาอยู่ในสถานสงเคราะห์ คนชราไม่ถือว่าเป็นการทำลายวงศ์สกุล	2	11.76	3
3. ไม่ได้รู้สึกอะไร	3	17.65	2
4. ไม่กลัวคานินทาเพราะว่าบุตรธิดายากจน	1	5.88	4
5. ช่วยตัวเองดีกว่า	1	5.88	4
6. สมน้ำหน้าที่ถูกนินทา แม้คนเดียวเลี้ยงไม่ได้	1	5.88	4
7. ชาวบ้านคงจะนินทาว่าไม่เลี้ยงดูผู้สูงอายุ แต่สบายใจกว่าอยู่ในครอบครัว	1	5.88	4
8. วิชาที่ดีก็ได้ดี ทำชั่วก็ได้ชั่ว	1	5.88	4
9. ถือว่าเป็นกรรมของตนเอง เลี้ยงบุตรธิดา มาแล้ว แต่เขาเลี้ยงเราไม่ได้	1	5.88	4

จากตาราง 27 พบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการที่บุตรธิดา  
ถูกตินนินทาในการไม่เลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัว อันดับที่ 1 คือ  
ผู้สูงอายุไม่สนใจกับคานินทา อันดับที่ 2 คือ ผู้สูงอายุไม่ได้รู้สึกอะไร อันดับที่ 3  
คือ การที่ผู้สูงอายุมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา ไม่ถือว่าเป็นการทำลาย  
วงศ์สกุล และอันดับที่ 4 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ผู้สูงอายุไม่กลัวคานินทาเพราะว่า  
บุตรธิดายากจน คิดว่าช่วยตัวเองดีกว่า คิดว่าสมน้ำหน้าที่ถูกนินทา แม้คนเดียว

เลี้ยงไม่ได้ คิดว่าชาวบ้านคงจะนิทานว่าไม่เลี้ยงดูผู้สูงอายุ แต่สบายใจกว่า  
อยู่ในครอบครัว คิดว่าใครทำดีก็ได้ดี ทำชั่วก็ได้ชั่ว และถือว่าเป็นกรรมของ  
ตนเอง เลี้ยงบุตรธิดามาแล้ว แต่เขาเลี้ยงเราไม่ได้

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะไม่สนทนากับ  
ค่านินทา อดเปรียบเทียบกับสุภาษิตที่ว่า "การนินทากาเลเหมือนเทน้ำ ไม่  
ชอกช้ำเหมือนเอาไม้ค้อนมาตีหิน"

ตาราง 28 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการที่มอบ  
ทรัพย์สินมรดกให้กับบุตรธิดาแล้ว แต่บุตรธิดาไม่ได้เลี้ยงดูอยู่ใน  
ครอบครัวเดียวกัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. คิดว่าเมื่อมอบทรัพย์สินมรดกให้แล้ว เป็นเรื่อง ของบุตรธิดาจะต้องดูแลรักษา	7	41.18	2
2. ไม่มีทรัพย์สินมรดกแบ่งให้บุตรธิดา	11	64.71	1
3. รักดีห้ามจู้รักชั่วห้ามเสา	1	5.88	3
4. ไม่จ้บุตรธิดา	1	5.88	3

จากตาราง 28 พบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการที่มอบทรัพย์สิน  
มรดกให้กับบุตรธิดาแล้ว แต่บุตรธิดาไม่ได้เลี้ยงดูอยู่ในครอบครัวเดียวกัน อันดับ  
ที่ 1 คือ ผู้สูงอายุไม่มีทรัพย์สินมรดกมอบให้บุตรธิดา อันดับที่ 2 คือ ผู้สูงอายุ  
คิดว่าเมื่อมอบทรัพย์สินมรดกให้แล้ว เป็นเรื่องของบุตรธิดาจะต้องดูแลรักษา และ  
อันดับที่ 3 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ผู้สูงอายุกล่าวว่าให้บุตรธิดาคิดเอาเองว่าจะ  
ทำอย่างไร รักดีห้ามจู้รักชั่วห้ามเสา และบอกว่าไม่จ้บุตรธิดา

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่อยากจน ไม่มีทรัพย์สิน  
มรดกมอบให้กับบุตรธิดา และกล่าวด้วยว่าถ้ามีทรัพย์สินมรดกก็จะมอบให้บุตรธิดา  
โดยไม่คาดหวังที่จะให้บุตรธิดาเลี้ยงดูตนเองเพื่อเป็นการตอบแทน แต่ถือว่าเป็น  
หน้าที่ของตนที่พึงกระทำต่อบุตรธิดา

ตาราง 29 ค่าร้อยละและอันดับที่ความต้องการของผู้สูงอายุให้บุตรธิดาทำ  
 วนอนาคตเมื่อตนถึงแก่กรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

	ความต้องการ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1.	รับศพไปบำเพ็ญกุศลทางศาสนา	3	17.65	3
2.	ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ในวันตาย วันสำคัญทางศาสนาหรือวันใดก็ได้ถ้ามีโอกาส	4	23.53	2
3.	จะทำหรือไม่ทำเป็นเรื่องของเขา	1	5.88	4
4.	ไม่ต้องการจะบอกว่าให้บุตรธิดาควรทำอะไรให้ แต่คิดว่าบุตรธิดาควรคิดเองว่าควรจะทำอะไรด้วยความสมัครใจ	7	41.18	1
5.	ไม่ต้องการให้ทำอะไร เพราะว่ามีชีวิตอยู่ก็ไม่ดูแล คงจะไม่สนใจเรื่องเสียชีวิต	3	17.65	3
6.	บุตรธิดายากจนมาก คงไม่ทำอะไรให้	1	5.88	4

จากตาราง 29 พบว่า ความต้องการของผู้สูงอายุให้บุตรธิดาทำวนอนาคตเมื่อตนถึงแก่กรรม อันดับที่ 1 คือ ไม่ต้องการจะบอกว่าให้บุตรธิดาควรทำอะไรให้ แต่คิดว่าบุตรธิดาควรคิดเองว่าควรจะทำอะไรด้วยความสมัครใจ อันดับที่ 2 คือ ผู้สูงอายุคิดว่าบุตรธิดาควรจะทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ในวันตาย วันสำคัญทางศาสนาหรือวันใดก็ได้ถ้ามีโอกาส อันดับที่ 3 คือ ให้บุตรธิดารับศพไปบำเพ็ญกุศลทางศาสนา และผู้สูงอายุคิดว่าไม่ต้องการให้บุตรธิดาทำอะไร เพราะว่ามีชีวิตอยู่ก็ไม่ดูแลคงจะไม่สนใจเรื่องเสียชีวิต และอันดับที่ 4 เป็นอันดับสุดท้าย คือ ผู้สูงอายุคิดว่า บุตรธิดาจะทำหรือไม่ทำเป็นเรื่องของเขา และคิดว่าบุตรธิดายากจนมาก คงไม่ทำอะไรให้

ตาราง 30 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับบุตรธิดา  
ควรจะแสดงความกตัญญูตกเวที่ต่อบุพการี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

พฤติกรรมที่ควรแสดงออก	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. รู้อุปการคุณและตอบแทนคุณท่าน	15	88.24	1
2. รู้จักบาบ รู้จักบุญ รู้จักคุณ รู้จักโทษ และรู้จักประยศน์	1	5.88	4
3. ไม่คิดอะไรเพราะบุตรธิดายากจนหาเช้า กินค่ำ	3	17.65	2
4. บุตรธิดาไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนชอบทำในสิ่ง ที่ไม่ดี สอนยาก จึงไม่คิดว่าบุตรธิดาจะทำไ้	1	5.88	4
5. ต้องการให้บุตรธิดาไปมาหาสู่	1	5.88	4
6. แล้วแต่บุตรธิดาจะคิดตอบแทนหรือไม่	2	11.76	3

จากตาราง 30 พบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับบุตรธิดาควร  
จะแสดงความกตัญญูตกเวที่ต่อบุพการี อันดับที่ 1 คือ รู้อุปการคุณและตอบแทน  
คุณท่าน อันดับที่ 2 คือ ผู้สูงอายุไม่คิดอะไรเพราะบุตรธิดายากจนหาเช้ากินค่ำ  
อันดับที่ 3 คือ ผู้สูงอายุคิดว่าแล้วแต่บุตรธิดาจะคิดตอบแทนหรือไม่ และอันดับที่ 4  
เป็นอันดับสุดท้ายคือ ผู้สูงอายุคิดว่า บุตรธิดาควรจะรู้จักบาบ รู้จักบุญ รู้จักคุณ  
รู้จักโทษ และรู้จักประยศน์ คิดว่าต้องการให้บุตรธิดาไปมาหาสู่ และคิดว่า  
บุตรธิดาไม่เชื่อฟังคำสั่งสอน ชอบทำในสิ่งที่ไม่ดี สอนยาก หนักใจ จึงไม่คิดว่า  
บุตรธิดาจะทำไ้

ตาราง 31 ค่าร้อยละและอันดับที่ของบุตรธิดามาเยี่ยมผู้สูงอายุตั้งแต่ผู้สูงอายุ  
มารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรารับบางละมุง

	จำนวนครั้ง	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1.	ไม่เคยมาเยี่ยมเลย	5	29.41	2
2.	1 ครั้ง	2	11.76	3
3.	2 ครั้ง	1	5.88	4
4.	3 ครั้ง	1	5.88	4
5.	มากกว่า 3 ครั้ง	8	47.06	1

จากตาราง 31 พบว่า บุตรธิดามาเยี่ยมผู้สูงอายุตั้งแต่ผู้สูงอายุมา  
เข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา อันดับที่ 1 คือ จำนวนมากกว่า  
3 ครั้ง อันดับที่ 2 คือ ไม่เคยมาเยี่ยมเลย อันดับที่ 3 คือ มาเยี่ยม 1 ครั้ง  
และอันดับที่ 4 เป็นอันดับสุดท้ายคือ มาเยี่ยม 2 ครั้ง และ 3 ครั้ง

ตาราง 32 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุคิดจะกลับไปหรือไม่กลับไปอยู่ในครอบครัวเมื่อบุตรธิดามาเยี่ยม

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ผู้สูงอายุคิดจะกลับไปอยู่ในครอบครัว	2	11.76	2
เพราะว่า - บุตรธิดาต้องการให้ไปอยู่ด้วย	1	5.88	
- ต้องการช่วยเหลือบุตรธิดาทำงาน	1	5.88	
2. ผู้สูงอายุคิดจะไม่กลับไปอยู่ในครอบครัว	10	58.82	1
เพราะว่า - บุตรธิดายากจน	5	29.41	
- บุตรธิดาไม่ดูแล	1	5.88	
- บุตรธิดาประพฤติไม่ดี สอนไม่เชื่อฟังทนไม่ได้	1	5.88	
- บุตรธิดามีครอบครัวแล้วจะได้ไม่ต้องห่วงคนแก่	1	5.88	
- อยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราสบายแล้ว	2	11.76	

จากตาราง 32 พบว่า ผู้สูงอายุไม่คิดจะกลับไปอยู่ในครอบครัว อันดับ ที่ 1 เพราะว่ามีบุตรธิดายากจน อยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราสบายแล้ว บุตรธิดาไม่ดูแล บุตรธิดาประพฤติไม่ดี สอนไม่เชื่อฟัง ทนไม่ได้ และบุตรธิดามีครอบครัวแล้วจะได้ไม่ต้องห่วงคนแก่ และอันดับที่ 2 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ผู้สูงอายุคิดจะกลับไปอยู่ในครอบครัว เพราะว่ามีบุตรธิดาต้องการให้ไปอยู่ด้วย และผู้สูงอายุต้องการช่วยเหลือบุตรธิดาทำงาน



ตาราง 33 ค่าร้อยละและอันดับของผู้สูงอายุที่คิดถึงบุตรธิดามากที่สุดในขณะที่พักอยู่ในสถานสงเคราะห์แห่งนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

เวลาที่คิดถึงบุตรธิดามากที่สุด	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. เวลาเจ็บป่วย	9	52.94	1
2. เวลารู้สึกวิ้าวแห่ว	1	5.88	3
3. เห็นใจลูกหลานเพราะว่ายากจน	2	11.76	2
4. วม่คิดถึงบุตรธิดา เพราะชั่วใจเรื่องบุตรธิดา	2	11.76	2
5. คิดถึงเมื่อมีความสุขสบายกาย	1	5.88	3
6. คิดถึงเมื่อก่อนนอน คิดว่าบุตรธิดาอยู่กันอย่างไร มีครอบครัวก็แยกกันอยู่	1	5.88	3
7. คิดถึงเมื่อยามว่าง	1	5.88	3

จากตาราง 33 พบว่า ผู้สูงอายุจะคิดถึงบุตรธิดามากที่สุด อันดับที่ 1 คือ เมื่อเวลาเจ็บป่วย อันดับที่ 2 คือ ผู้สูงอายุเห็นใจลูกหลานเพราะว่ายากจน และไม่คิดถึงบุตรธิดา เพราะชั่วใจเรื่องบุตรธิดา และอันดับที่ 3 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ผู้สูงอายุคิดถึงบุตรธิดาเมื่อมีความสุขสบายกาย คิดถึงเมื่อก่อนนอน คิดว่าบุตรธิดาอยู่กันอย่างไร มีครอบครัวก็แยกกันอยู่ คิดถึงเมื่อยามว่างและคิดถึงเมื่อเวลารู้สึกวิ้าวแห่ว

ตาราง 34 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อบุตรธิดาที่ควรจะ  
 สืบทอดต่อไปเรื่องครอบครัวไทย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

สิ่งที่ควรสืบทอด	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. เลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัวเมื่อ ยามแก่ชรา	15	88.24	1
2. ส่งผู้สูงอายุไปอยู่ในสถานสงเคราะห์ คนชรา เพื่อขจัดปัญหาของครอบครัว	1	5.88	2
3. แล้วแต่ความต้องการของบุตรธิดา	1	5.88	2

จากตาราง 34 พบว่า ผู้สูงอายุคิดว่าบุตรธิดาที่ควรจะสืบทอดต่อไป  
 เรื่องครอบครัวไทย อันดับที่ 1 คือ เลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัวเมื่อยาม  
 แก่ชรา และอันดับที่ 2 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ผู้สูงอายุคิดว่า ส่งผู้สูงอายุไปอยู่ใน  
 สถานสงเคราะห์คนชราเพื่อขจัดปัญหาของครอบครัว และคิดว่าแล้วแต่ความ  
 ต้องการของบุตรธิดา

ตาราง 35 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุคิดว่าผู้สูงอายุคนอื่น ๆ ควรจะเลือกมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราหรือควรจะอยู่กับบุตรธิดา

	ควรจะเลือกอยู่ที่ไหน	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1.	อยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา	5	29.40	2
	เพราะว่า - บุตรธิดาเลี้ยงไม่ได้ ยากจน	2	11.76	
	- ไม่มีบ้านอยู่	1	5.88	
	- ได้รับการเลี้ยงดูอย่างดีจากรัฐบาล	1	5.88	
	- สะดวกสบายใจกว่า ไม่ต้องกังวลเรื่องบุตรธิดาและหลาน	1	5.88	
2.	อยู่กับบุตรธิดา	2	11.76	3
	เพราะว่า - ต้องการให้บุตรธิดาเลี้ยงดู	1	5.88	
	- จะยากจนอย่างไรก็ควรจะเลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัว	1	5.88	
3.	ขึ้นอยู่กับสถานการณ์	10	58.82	1
	เพราะว่า - ถ้าอยู่กับบุตรธิดาได้ควรจะอยู่กับบุตรธิดา ถ้าอยู่ไม่ได้ก็ควรจะไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา	1	5.88	
	- ถ้าบุตรธิดาและหลานรัก ไม่รังเกียจควรอยู่กับบุตรธิดา	2	11.76	
	- แล้วแต่ปัญหาของแต่ละบุคคล	4	23.54	

## ตาราง 35 (ต่อ)

ควรจะเลือกอยู่ที่ไหน	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
- แล้วแต่ผู้สูงอายุจะตัดสินใจ	2	11.76	
- คนที่มีฐานะดีควรจะอยู่กับบุตร ธิดาถ้ายากจนควรจะอยู่ใน สถานสงเคราะห์คนชรา	1	5.88	

จากตาราง 35 พบว่า ผู้สูงอายุคนอื่น ๆ จะเลือกอยู่ที่ไหนนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ อันดับที่ 1 เพราะว่า แล้วแต่ปัญหาของแต่ละบุคคล แล้วแต่ผู้สูงอายุจะตัดสินใจ ถ้าบุตรธิดารัก ไม่รังเกียจ ควรอยู่กับบุตรธิดา ถ้าอยู่กับบุตรธิดาได้ควรจะอยู่กับบุตรธิดา ถ้าอยู่ไม่ได้ก็ควรจะอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราและคนที่มีความดีควรจะอยู่กับบุตรธิดา ถ้ายากจนควรจะอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา อันดับที่ 2 คือ อยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา เพราะว่าบุตรธิดาเลี้ยงไม่ได้ ยากจน ไม่มีบ้านอยู่ ได้รับการเลี้ยงดูอย่างดีจากรัฐบาลและสะดวก สบายใจกว่า ไม่ต้องกังวลเรื่องบุตรธิดาและหลาน และอันดับที่ 3 เป็นอันดับสุดท้ายคือ อยู่กับบุตรธิดา เพราะว่าต้องการให้บุตรธิดาเลี้ยงดู และผู้สูงอายุกล่าวว่า ยากจนอย่างไรก็ควรจะเลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัว

ตาราง 36 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สูงอายุ  
คนอื่น ๆ ที่จะเลือกมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา

	คุณสมบัติ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1.	ขาดผู้ดูแลโดยสิ้นเชิง เช่น ภรรยา สามี บุตรธิดา หลาน ๆ เสียชีวิต	5	29.41	2
2.	คนที่ไม่มีที่พึ่ง	1	5.88	4
3.	คนที่ไม่มีอะไรเลย มีแต่ตัว ออดหยาก ยากจนจริง ๆ	6	35.29	1
4.	คนที่มีปัญหาครอบครัว	4	23.53	3
5.	คนพิการทำงานไม่ได้ ช่วยตนเองไม่ได้	1	5.88	4

จากตาราง 36 พบว่า คุณสมบัติของผู้สูงอายุคนอื่น ๆ ที่จะเลือกมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา อันดับที่ 1 คือ เป็นผู้ที่ไม่มีอะไรเลย มีแต่ตัว ออดหยาก ยากจนจริง ๆ อันดับที่ 2 คือ เป็นผู้ที่ขาดคนดูแลโดยสิ้นเชิง เช่น ภรรยา สามี บุตรธิดา หลาน ๆ เสียชีวิต อันดับที่ 3 คือ เป็นผู้ที่มีปัญหาครอบครัว และอันดับที่ 4 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ผู้พิการทำงานไม่ได้ ช่วยตนเองไม่ได้ และเป็นคนที่ไม่มีที่พึ่ง

ตาราง 37 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่เข้ารับ  
การสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราแห่งนี้

คุณสมบัติ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ขาดผู้ดูแลเนื่องจากบุตรธิดาไปทำงาน ต่างถิ่น	3	17.65	3
2. บุตรธิดามีรายได้น้อย ไม่สามารถจะ เลี้ยงดูผู้สูงอายุได้	4	23.53	2
3. มีความขัดแย้งกันในครอบครัว	4	23.53	2
4. ยากจนจริง ๆ ไม่สามารถจะเลี้ยง ตนเองได้	5	29.41	1
5. ไม่มีบ้านอยู่ ไม่มีรายได้	1	5.88	4

จากตาราง 37 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่เข้ารับ  
การสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราแห่งนี้ อันดับที่ 1 คือ เป็นคน  
ยากจนจริง ๆ ไม่สามารถเลี้ยงตนเองได้ อันดับที่ 2 คือ ผู้ที่บุตรธิดามีรายได้น้อย  
ไม่สามารถจะเลี้ยงดูผู้สูงอายุได้ และมีความขัดแย้งกันในครอบครัว อันดับ  
ที่ 3 คือ ผู้ที่ขาดผู้ดูแลเนื่องจากบุตรธิดาไปทำงานต่างถิ่น และอันดับที่ 4 เป็น  
อันดับสุดท้ายคือ ไม่มีบ้านอยู่ ไม่มีรายได้

ตาราง 38 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานสงเคราะห์คนชรา  
บ้านบางละมุง มีความต้องการเร่งด่วนจากรัฐบาล

ความต้องการ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ต้องการมีพัสดมที่นอนนั้งของคุณตา และคุณยาย	1	5.88	2
2. ไม่ต้องการอะไรอีกแล้ว รัฐบาลจัดทำให้ ทุกอย่างพร้อมแล้ว	15	88.24	1
3. ต้องการให้แพทย์ช่วยจัดวิตามิน เกลือแร่ สำหรับผู้สูงอายุบ้าง	1	5.88	2

จากตาราง 38 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานสงเคราะห์คนชรา  
บ้านบางละมุง มีความต้องการเร่งด่วนจากรัฐบาล อันดับที่ 1 คือ ผู้สูงอายุ  
ไม่ต้องการอะไรเป็นการเร่งด่วนจากรัฐบาล เพราะว่า รัฐบาลจัดทำให้ทุกอย่าง  
พร้อมแล้ว และอันดับที่ 2 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ผู้สูงอายุคิดว่าต้องการให้มีพัสดม  
ที่นอนนั้งของคุณตาและคุณยาย และคิดว่าต้องการให้แพทย์ช่วยจัดวิตามิน  
เกลือแร่ ให้ผู้สูงอายุได้รับประทานบ้าง

## วัตถุประสงค์ข้อที่ 2

2. ความคิดเห็นของบุตรธิดาในการนำผู้สูงอายุไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 39 ค่าร้อยละและอันดับที่ของสาเหตุที่ผู้สูงอายุจะต้องไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรานานบางละมุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

	สาเหตุ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1.	ไม่สามารถเลี้ยงดูได้เนื่องจากยากจน	4	23.53	3
2.	ผู้สูงอายุปรับตัวเข้ากับบุตรธิดาหรือหลาน ๆ ไม่ได้	5	29.41	2
3.	ผู้สูงอายุไม่ต้องการอยู่กับบุตรธิดา เพราะว่าการต้องการจะอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา	6	35.29	1
4.	สำนักงานสงเคราะห์จังหวัดสงขลา	1	5.88	4
5.	บุตรธิดาต้องเรียนหนังสือ	1	5.88	4
6.	ผู้สูงอายุเข้ากับลูกเขยไม่ได้	1	5.88	4

จากตาราง 39 พบว่า สาเหตุที่ผู้สูงอายุจะต้องไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรานานบางละมุง อันดับที่ 1 คือ ผู้สูงอายุไม่ต้องการอยู่กับบุตรธิดา เพราะว่าการต้องการจะอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา อันดับที่ 2 คือ ผู้สูงอายุปรับตัวเข้ากับบุตรธิดาหรือหลาน ๆ ไม่ได้ อันดับที่ 3 คือ บุตรธิดาไม่สามารถจะเลี้ยงดูได้เนื่องจากยากจน และอันดับที่ 4 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ผู้สูงอายุเข้ากับลูกเขยไม่ได้ บุตรธิดาของผู้สูงอายุต้องการเรียนหนังสือและสำนักงานสงเคราะห์จังหวัดสงขลา



ตาราง 40 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาที่มีต่อผู้สูงอายุในการที่ท่านเลี้ยงเรามาแล้วไม่ได้เลี้ยงท่านตอบให้อยู่ในครอบครัว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ไม่ได้รู้สึกอะไร	8	47.06	1
2. คิดเสียดายโอกาสที่ไม่ได้ตอบแทน พระคุณผู้สูงอายุแต่มีความจำเป็นด้าน เศรษฐกิจ	3	17.65	3
3. คิดว่าถ้ามีรายได้เพียงพอจะรับผู้สูงอายุ กลับมาอยู่ในครอบครัวเหมือนเดิม	5	29.41	2
4. ไปเยี่ยมบ่อยและให้เงินใช้เป็นประจำ	2	11.76	4
5. ต้องการจะเลี้ยงดูแต่ผู้สูงอายุไม่ยอมอยู่ด้วย	2	11.76	4

จากตาราง 40 พบว่า ความคิดเห็นของบุตรธิดาที่มีต่อผู้สูงอายุในการที่ท่านเลี้ยงเรามาแล้วไม่ได้เลี้ยงท่านตอบให้อยู่ในครอบครัว อันดับที่ 1 คือ ไม่ได้รู้สึกอะไร อันดับที่ 2 คือ คิดว่าถ้ามีรายได้เพียงพอจะรับผู้สูงอายุกลับมาอยู่ในครอบครัวเหมือนเดิม อันดับที่ 3 คือ คิดเสียดายโอกาสที่ไม่ได้ตอบแทนพระคุณผู้สูงอายุ แต่มีความจำเป็นด้านเศรษฐกิจ และอันดับที่ 4 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ไปเยี่ยมบ่อยและให้เงินใช้เป็นประจำ และต้องการจะเลี้ยงดูแต่ผู้สูงอายุไม่ยอมอยู่ด้วย

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า บุตรธิดาต้องการจะเลี้ยงท่านตอบให้อยู่ในครอบครัว แต่มีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ต้องหาเช่ากินค่า มีรายได้ไม่เพียงพอ ไม่มีเวลาดูแลผู้สูงอายุ

ตาราง 41 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาต่อการไม่ได้  
ช่วยทำภารกิจการงานหรือภารกิจส่วนตัวของผู้สูงอายุ ซึ่งไม่  
สามารถจะกระทำได้ในวัยชรา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ไม่สามารถจะสืบทอดอาชีพเดิมของ ผู้สูงอายุได้ เพราะได้รับการศึกษาที่ ต่างอาชีพกัน	1	5.88	3
2. ไม่สามารถปรนนิบัติผู้สูงอายุอย่าง ใกล้ชิดได้ เพราะปัญหาด้านเศรษฐกิจ	6	35.29	1
3. ผู้สูงอายุไม่ยอมอยู่ด้วย ต้องการอยู่ใน สถานสงเคราะห์คนชรา	3	17.65	2
4. ไม่ได้รู้สึกละอายใจ เพราะตอนเด็ก ๆ ผู้สูงอายุไม่ได้เลี้ยง พี่งมาอยู่ด้วยกัน เมื่อรดแล้ว ไม่มีความผูกพัน	6	35.29	1
5. อยู่ด้วยกันไม่ได้ ไม่เข้าใจกัน	1	5.88	3

จากตาราง 41 พบว่า ความคิดเห็นของบุตรธิดาต่อการไม่ได้  
ช่วยทำภารกิจการงานหรือภารกิจส่วนตัวของผู้สูงอายุซึ่งไม่สามารถจะกระทำ  
ได้ในวัยชรา อันดับที่ 1 คือ บุตรธิดาไม่สามารถปรนนิบัติผู้สูงอายุอย่าง  
ใกล้ชิดได้ เพราะปัญหาด้านเศรษฐกิจ และบุตรธิดาไม่ได้รู้สึกละอายใจ เพราะ  
ตอนเด็ก ๆ ผู้สูงอายุไม่ได้เลี้ยง พี่งมาอยู่ด้วยกันเมื่อรดแล้ว ไม่มีความผูกพัน  
อันดับที่ 2 คือ ผู้สูงอายุไม่ยอมอยู่ด้วย ต้องการอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา  
และอันดับที่ 3 เป็นอันดับสุดท้ายคือ บุตรธิดามีความคิดเห็นว่า อยู่กับผู้สูงอายุ

ด้วยกันไม่ได้ ไม่เข้าใจกัน และมีความคิดเห็นว่าจะไม่สามารถจะสืบทอดอาชีพเดิม  
ของผู้สูงอายุได้ เพราะได้รับการศึกษาที่ต่างอาชีพกัน

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า จริง ๆ แล้วบุตรธิดาต้องการจะช่วย  
หาภารกิจการงานหรือภารกิจส่วนตัวของผู้สูงอายุ แต่มีปัญหาเรื่องเศรษฐกิจ

ตาราง 42 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาต่อการที่ผู้สูงอายุซึ่งมีวงศ์สกุลเดียวกันมารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ไม่ได้รู้สึกอะไร	7	41.18	1
2. รู้สึกอาย แต่เนื่องจากปัญหาด้านเศรษฐกิจ	2	11.76	4
3. คิดว่าถ้ามีรายได้เพียงพอจะรับผู้สูงอายุมาอยู่ในครอบครัวเหมือนเดิม	5	29.41	2
4. ต้องการให้ผู้สูงอายุอยู่ด้วย แต่ผู้สูงอายุไม่อยู่ บอกว่าต้องการอิสระ ต้องการความสงบ	3	17.65	3

จากตาราง 42 พบว่า ความคิดเห็นของบุตรธิดาต่อการที่ผู้สูงอายุซึ่งมีวงศ์สกุลเดียวกันมารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา อันดับที่ 1 คือ ไม่ได้รู้สึกอะไร อันดับที่ 2 คือ คิดว่าถ้ามีรายได้เพียงพอจะรับผู้สูงอายุมาอยู่ในครอบครัวเหมือนเดิม อันดับที่ 3 คือ ต้องการให้ผู้สูงอายุอยู่ด้วย แต่ผู้สูงอายุไม่อยู่ บอกว่าต้องการอิสระ ต้องการความสงบ และอันดับที่ 4 เป็นอันดับสุดท้ายคือ รู้สึกอายแต่เนื่องจากปัญหาด้านเศรษฐกิจ

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า บุตรธิดาส่วนใหญ่ต้องการให้ผู้สูงอายุอยู่ในครอบครัว ถึงแม้ว่ามีปัญหาทางเศรษฐกิจ แต่ผู้สูงอายุต้องการอิสระ ต้องการความสงบ จึงเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา

ตาราง 43 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาต่อการที่ผู้สูงอายุ  
มอบทรัพย์สินมรดกให้แล้วแต่ไม่ได้เลี้ยงดูท่านอยู่ในครอบครัว  
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. คิดว่าเป็นการไม่ดีที่ไม่ได้เลี้ยงดูท่าน อยู่ในครอบครัว แต่เนื่องจากปัญหาทาง เศรษฐกิจ	2	11.76	2
2. คิดว่าบุตรธิดาจะยากจนอย่างไรก็ควร จะเลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัว	1	5.88	3
3. ไม่ได้รับมรดก	14	82.35	1
4. ผู้สูงอายุเข้ากับลูกเขยไม่ได้	1	5.88	3

จากตาราง 43 พบว่า ความคิดเห็นของบุตรธิดาต่อการที่ผู้สูงอายุ  
มอบทรัพย์สินมรดกให้แล้วแต่ไม่ได้เลี้ยงดูท่านอยู่ในครอบครัว อันดับที่ 1 คือ  
บุตรธิดาไม่ได้รับมรดก อันดับที่ 2 คือ บุตรธิดามีความคิดเห็นว่าเป็นการไม่ดี  
ที่ไม่ได้เลี้ยงดูท่านให้อยู่ในครอบครัว แต่เนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจ และ  
อันดับที่ 3 เป็นอันดับสุดท้ายคือ บุตรธิดาคิดว่า ถึงจะยากจนอย่างไรก็ควร  
จะเลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัว และบุตรธิดาให้ความคิดเห็นว่าผู้สูงอายุ  
เข้ากับลูกเขยไม่ได้

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า บุตรธิดาส่วนใหญ่เข้าใจผู้สูงอายุว่า  
ยากจน ไม่มีทรัพย์สินมรดกมอบให้ แต่ที่ไม่ได้เลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัว  
สาเหตุมาจากฐานะทางเศรษฐกิจของตนเองที่มีไม่เพียงพอจะเลี้ยงดูผู้สูงอายุได้

ตาราง 44 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเกี่ยวกับถ้าผู้สูงอายุ  
 ล่วงลับจากโลกนี้ไป รอกาสที่บุตรธิดาจะบำเพ็ญกุศลอุทิศให้  
 ท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

รอกาส	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. วันเกิดของตนเอง วันตายของผู้สูงอายุ	1	5.88	4
2. การทำบุญตักบาตรทุกเช้า	7	41.18	2
3. การทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา	12	70.59	1
4. ยังไม่ได้คิดอะไร	2	11.76	3
5. จะสร้างอนุสาวรีย์ให้	1	5.88	4

จากตาราง 44 พบว่า ความคิดเห็นของบุตรธิดาเกี่ยวกับถ้าผู้สูงอายุ  
 ล่วงลับจากโลกนี้ไป รอกาสที่บุตรธิดาจะบำเพ็ญกุศลอุทิศให้ท่าน อันดับที่ 1 คือ  
 การทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา อันดับที่ 2 คือ การทำบุญตักบาตรทุกเช้า และ  
 อันดับที่ 3 คือ ยังไม่ได้คิดอะไร และอันดับที่ 4 เป็นอันดับสุดท้าย คือ บุตรธิดา  
 จะทำบุญอุทิศให้ในวันเกิดของตนเอง วันตายของผู้สูงอายุ และจะสร้าง  
 อนุสาวรีย์ให้

ตาราง 45 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาในการแสดงความ  
กตัญญูตเวที่ต่อผู้สูงอายุ

พฤติกรรมที่ควรแสดงออก	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. รู้อุปการะคุณ และตอบแทนคุณท่าน	14	82.35	1
2. รู้จักบาป รู้จักบุญ รู้จักคุณ รู้จักโทษ และรู้จักประโยชน์	2	11.76	2
3. ไม่เคยแสดงความกตัญญูตเวที่ต่อผู้สูงอายุ	1	5.88	3

จากตาราง 45 พบว่า ความคิดเห็นของบุตรธิดาในการแสดงความ  
กตัญญูตเวที่ต่อผู้สูงอายุ อันดับที่ 1 คือ รู้อุปการะคุณและตอบแทนคุณท่าน  
อันดับที่ 2 คือ รู้จักบาป รู้จักบุญ รู้จักคุณ รู้จักโทษ และรู้จักประโยชน์ และ  
อันดับที่ 3 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ไม่เคยแสดงความกตัญญูตเวที่ต่อผู้สูงอายุ

ตาราง 46 ค่าร้อยละและอันดับที่ของบุตรธิดาไปเยี่ยมผู้สูงอายุตั้งแต่ผู้สูงอายุ  
มาเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง

	จำนวนครั้ง	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ไม่เคยไปเยี่ยมเลย		5	29.41	2
2. 1 ครั้ง		1	5.88	3
3. มากกว่า 3 ครั้ง		11	64.71	1

จากตาราง 46 พบว่า บุตรธิดาไปเยี่ยมผู้สูงอายุที่สถานสงเคราะห์  
คนชราบ้านบางละมุง ตั้งแต่ผู้สูงอายุเข้ารับการสงเคราะห์ อันดับที่ 1 คือ  
ไปเยี่ยมมากกว่า 3 ครั้ง อันดับที่ 2 คือ ไม่เคยไปเยี่ยมเลย และอันดับที่ 3  
เป็นอันดับสุดท้ายคือ ไปเยี่ยม 1 ครั้ง



ตาราง 47 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาต่อการรับผู้สูงอายุ  
กลับมาอยู่ในครอบครัว

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. คิดจะรับให้มาอยู่ในครอบครัวอีก	7	41.18	1
เพราะว่า - ต้องการจะเลี้ยงดูแต่ยากจน	1	5.88	
- ตอนนี้อยู่กำลังศึกษาอยู่	1	5.88	
- ผู้สูงอายุแก่แล้วต้องการจะดูแล	4	23.53	
- คิดถึงผู้สูงอายุแต่ผู้สูงอายุไม่กลับ	1	5.88	
2. ไม่คิดจะรับให้มาอยู่ในครอบครัวอีก	5	29.41	2
เพราะว่า - ผู้สูงอายุไม่ยอมกลับ ต้องการจะ			
อยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา	2	11.76	
- ผู้สูงอายุอยู่สบายแล้ว	1	5.88	
- เพราะยังไม่มีบ้านอยู่	2	11.76	

จากตาราง 47 พบว่า บุตรธิดาคิดจะรับผู้สูงอายุมาอยู่ในครอบครัวอีก  
อันดับที่ 1 เพราะต้องการจะเลี้ยงดูแต่ยากจน คิดถึงผู้สูงอายุแต่ผู้สูงอายุ  
ไม่กลับ ตอนนี้อยู่กำลังศึกษาอยู่ และผู้สูงอายุแก่แล้วต้องการจะดูแล และอันดับที่ 2  
เป็นอันดับสุดท้ายคือ ไม่คิดจะรับให้มาอยู่ในครอบครัวอีก เพราะผู้สูงอายุ  
ไม่ยอมกลับ ต้องการจะอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา ยังไม่มีบ้านอยู่ และ  
ผู้สูงอายุอยู่สบายแล้ว

ตาราง 48 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเกี่ยวกับผลดีต่อตนเองจากการที่ส่งผู้สูงอายุไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ผลดีต่อบุตรธิดา	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ปัญหาของครอบครัวในเรื่องค่าใช้จ่าย หมดไป	6	35.29	1
2. ปัญหาของครอบครัวในเรื่องความขัดแย้ง หมดไป	5	29.41	2
3. ไม่ต้องเป็นห่วง กังวล เมื่อออกไปประกอบ อาชีพในต่างถิ่น	1	5.88	4
4. สบายใจ เพราะว่าผู้สูงอายุต้องการ	2	11.76	3
5. ไม่ได้รู้สึกอะไร เพราะว่าไม่ค่อยมีความผูกพัน	1	5.88	4
6. ไม่มีผลดี เพราะว่าไม่ต้องการให้ผู้สูงอายุ ไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา	1	5.88	4
7. ไม่ต้องเป็นห่วงว่าจะถูกรถชน	1	5.88	4
8. ไม่มีผลดี เพราะว่าเกิดความเป็นห่วงมากขึ้น	1	5.88	4

จากตาราง 48 พบว่า ความคิดเห็นของบุตรธิดาเกี่ยวกับผลดีต่อตนเองจากการที่ส่งผู้สูงอายุไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง อันดับที่ 1 คือ ปัญหาของครอบครัวในเรื่องค่าใช้จ่ายหมดไป อันดับที่ 2 คือ ปัญหาของครอบครัวในเรื่องความขัดแย้งหมดไป และอันดับที่ 3 คือ สบายใจ เพราะว่าผู้สูงอายุต้องการไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา และ

อันดับที่ 4 เป็นอันดับสุดท้าย คือ บุตรธิดาไม่ต้องเป็นห่วงผู้สูงอายุว่าจะถูกรถชน และบุตรธิดาคิดว่าไม่เกิดผลดี เพราะว่าเกิดความเป็นห่วงมากขึ้น และบุตรธิดาไม่ต้องการให้ผู้สูงอายุไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา

ตาราง 49 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเกี่ยวกับผลเสียต่อตนเองจากการที่ส่งผู้สูงอายุไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ผลเสียต่อบุตรธิดา	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ขาดความมั่นคงในครอบครัว เพราะครอบครัวไทยถือว่าผู้สูงอายุคือร่มโพธิ์ร่มไทรของลูกหลาน	3	17.65	2
2. ขาดผู้ให้คำปรึกษาในปัญหาต่าง ๆ ตั้งแต่ปัญหาเล็กจนถึงปัญหาใหญ่	1	5.88	4
3. ขาดความอบอุ่นโดยเฉพาะเวลาที่มีความทุกข์	7	41.18	1
4. ไม่มีผลเสีย เพราะที่ต้องการให้ผู้สูงอายุสบาย	3	17.65	2
5. ไม่มีผลเสีย เพราะที่ผู้สูงอายุมีความประสงค์จะไปอยู่ในสถานสงเคราะห์	1	5.88	4
6. ไม่ได้รู้สึกอะไร เพราะที่ไม่ค่อยได้อยู่กับผู้สูงอายุมาก่อน	3	17.65	2
7. เป็นห่วงผู้สูงอายุมากขึ้น	2	11.76	3

จากตาราง 49 พบว่า ผลเสียต่อบุตรธิดาที่ส่งผู้สูงอายุไปอยู่ในสถาน  
สงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง อันดับที่ 1 คือ ขาดความอบอุ่นโดยเฉพาะ  
เวลาที่มีความทุกข์ อันดับที่ 2 คือ ขาดความมั่นคงในครอบครัว เพราะครอบครัว  
ฯทยถือว่าผู้สูงอายุคือร่มโพธิ์ร่มไทรของลูกหลาน อันดับที่ 3 คือ เป็นห่วง  
ผู้สูงอายุมากขึ้น และอันดับที่ 4 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ขาดผู้ให้คำปรึกษาในปัญหา  
ต่าง ๆ ตั้งแต่ปัญหาเล็กจนถึงปัญหาใหญ่

ตาราง 50 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาคิดว่าผู้สูงอายุคนอื่น ๆ ควรจะเลือกไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราหรือควรจะอยู่กับบุตรธิดา

ควรจะเลือกอยู่ที่ไหน	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. อยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา	5	29.41	2
เพราะว่า - ถ้าเป็นความประสงค์ของผู้สูงอายุ	2	11.76	
- ความขัดแย้งของครอบครัวจะหมดไป	2	11.76	
- ถ้าบุตรธิดาเลี้ยงดูไม่ได้	1	5.88	
2. อยู่กับบุตรธิดา	12	70.59	1
เพราะว่า - จะได้สืบทอดครอบครัวไทย	1	5.88	
- ท่านเคยเลี้ยงเรามาต้องการเลี้ยงท่านตอบ	7	41.18	
- ได้รับความอบอุ่น	4	23.53	

จากตาราง 50 พบว่า บุตรธิดาคิดว่าผู้สูงอายุคนอื่น ๆ ควรจะอยู่กับบุตรธิดา อันดับที่ 1 เพราะท่านเคยเลี้ยงเรามาต้องการเลี้ยงท่านตอบ ได้รับความอบอุ่น และจะได้อืบทอดครอบครัวไทย และอันดับที่ 2 เป็นอันดับสุดท้าย คือ อยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา เพราะถ้าเป็นความประสงค์ของผู้สูงอายุ ความขัดแย้งของครอบครัวจะหมดไป และถ้าบุตรธิดาเลี้ยงดูไม่ได้

ตาราง 51 ค่าร้อยละและอันดับที่ของความคิดเห็นของบุตรธิดาต่อที่พักอาศัย  
เมื่ออย่างเข้าสู่วัยชรา

	ที่พักอาศัยในอนาคต	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1.	อยู่กับบุตรธิดา	9	52.94	1
2.	อยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา	2	11.76	3
3.	ยังไม่ได้คิดว่าจะอยู่กับใครที่ไหนเพราะ ชีวิตไม่แน่นอน	3	17.65	2
4.	อยู่กับญาติ	2	11.76	3
5.	จะบวชตลอดชีวิต	1	5.88	4

จากตาราง 51 พบว่า ความคิดเห็นของบุตรธิดาต่อที่พักอาศัยเมื่ออย่าง  
เข้าสู่วัยชรา อันดับที่ 1 คือ อยู่กับบุตรธิดา อันดับที่ 2 คือ ยังไม่ได้คิดว่าจะอยู่  
กับใครที่ไหน เพราะชีวิตไม่แน่นอน อันดับที่ 3 คือ จะอยู่ในสถานสงเคราะห์  
คนชรา และจะอยู่กับญาติ อันดับที่ 4 เป็นอันดับสุดท้ายคือ จะบวชตลอดชีวิต

### วัตถุประสงค์ข้อที่ 3

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคคลทั้ง 2 กลุ่ม ทั้งเพศหญิงและเพศชาย ว่ามีความสอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทยอย่างไร ปรากฏผลดังนี้

#### 3.1 กลุ่มผู้สูงอายุ เพศหญิง จำนวน 8 คน

ตาราง 52 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศหญิงต่อการที่ ไปได้เลี้ยงบุตรธิดามาจนเติบโตและสามารถประกอบอาชีพได้แล้ว แต่ไม่ได้เลี้ยงตนตอบแทน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1.	ไม่ได้รู้สึกอะไร	3	37.50	1
2.	เห็นใจบุตรธิดาเพราะเขายากจน ไม่สามารถเลี้ยงผู้สูงอายุได้	2	25.00	2
3.	น้อยใจบุตรธิดาไม่ได้เลี้ยงดู	1	12.50	3
4.	เวรกรรมที่ทำไว้ เลี้ยงบุตรธิดา อย่างดีแต่เขาไม่เลี้ยงเรา	1	12.50	3
5.	ต้องการจะพืงบุตรธิดา แต่พืงไม่ได้ เพราะว่าบุตรธิดาไปทำงานไม่เป็น หลักแหล่ง	1	12.50	3
6.	ตั้งใจจะไม่อยู่กับบุตรธิดาจะอยู่คนเดียว	1	12.50	3
7.	ไม่จ้บบุตรธิดา	1	12.50	3
8.	ผู้สูงอายุเลี้ยงบุตรธิดาได้ แต่บุตรธิดา เลี้ยงผู้สูงอายุไม่ได้	1	12.50	3



จากตาราง 52 พบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศหญิงต่อการที่ได้  
 เลี้ยงบุตรธิดามาจนเติบโตและสามารถประกอบอาชีพได้แล้ว แต่บุตรธิดาไม่ได้  
 เลี้ยงตนตอบแทน อันดับที่ 1 คือ ไม่ได้รู้สึกอะไร อันดับที่ 2 คือ เห็นใจบุตร  
 ธิดาเพราะเขายากจน ไม่สามารถเลี้ยงผู้สูงอายุได้ และอันดับที่ 3 เป็นอันดับ  
 สุดท้ายคือ ผู้สูงอายุเพศหญิงน้อยใจบุตรธิดาไม่ได้เลี้ยงดู ผู้สูงอายุเลี้ยงบุตรธิดา  
 ได้ แต่บุตรธิดาเลี้ยงผู้สูงอายุไม่ได้ ต้องการจะฟังบุตรธิดา แต่ฟังไม่ได้  
 เพราะบุตรธิดาไปทำงานไม่เป็นหลักแหล่ง ตั้งใจจะไม่อยู่กับบุตรธิดาจะอยู่  
 คนเดียว ไม่จ้อบุตรธิดา และคิดว่าเวรกรรมที่ทำไว้ เลี้ยงบุตรธิดาอย่างดี แต่  
 เขาไม่เลี้ยงเรา

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า ผู้สูงอายุเพศหญิงส่วนใหญ่มองเห็นใจ  
 บุตรธิดาว่าเขายากจน มีรายได้ไม่เพียงพอ ไม่สามารถจะเลี้ยงดูตนให้อยู่ใน  
 ครอบครัวได้ และผู้สูงอายุเพศหญิงส่วนใหญ่คิดว่าตนเองก็ไม่ได้คาดหวังให้บุตร  
 ธิดาจะต้องเลี้ยงตนตอบแทน

ตาราง 53 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศหญิงต่อการที่บุตรธิดาไม่ได้ช่วยทำภารกิจการทำงานหรือภารกิจส่วนตัวที่ไม่สามารถกระทำด้วยตนเองได้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ไม่ได้รู้สึกอะไร	4	50.00	1
2. คิดเพราะว่าต้องการให้บุตรธิดาได้ ปรนนิบัติอย่างใกล้ชิดในยามเจ็บป่วย	3	37.50	2
3. ทำเองได้	2	25.00	3
4. ให้บุตรธิดาไปทำงานตามความต้องการ เพื่อเลี้ยงครอบครัว	1	12.50	4

จากตาราง 53 พบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศหญิงต่อการที่บุตรธิดาไม่ได้ช่วยทำภารกิจการทำงานหรือภารกิจส่วนตัวที่ไม่สามารถกระทำด้วยตนเองได้ อันดับที่ 1 คือ ไม่ได้รู้สึกอะไร อันดับที่ 2 คือ คิดเพราะว่าต้องการให้บุตรธิดาได้ปรนนิบัติอย่างใกล้ชิดในยามเจ็บป่วย อันดับที่ 3 ทำเองได้ และอันดับที่ 4 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ผู้สูงอายุเพศหญิงต้องการให้บุตรธิดาไปทำงานตามความต้องการเพื่อเลี้ยงครอบครัว

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า ผู้สูงอายุเพศหญิงส่วนใหญ่น่าไม่ได้คาดหวังจะให้บุตรธิดาจะต้องช่วยทำภารกิจการทำงานหรือภารกิจส่วนตัว แต่ต้องการให้บุตรธิดาได้ประกอบอาชีพ เพื่อเลี้ยงครอบครัว และขณะนี้ผู้สูงอายุยังช่วยตนเองได้อยู่ ไม่ต้องการจะรบกวนบุตรธิดา

ตาราง 54 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศหญิงต่อการที่  
บุตรธิดาถูกตีดินนินทาในการไม่เลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัว  
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ไม่สนใจกับคานินทา	5	62.50	1
2. สมน้ำหน้าแม่คนเดียวเลี้ยงไม่ได้	1	12.50	2
3. ช่วยตนเองดีกว่า	1	12.50	2
4. ไม่สนใจคานินทา บุตรธิดายากจน คนรวย ๆ ยังมาอยู่ในสถานสงเคราะห์ คนชรา	1	12.50	2
5. ไม่ได้รู้สึกอะไร	1	12.50	2
6. ไม่คิดอะไรเพราะอายุมากแล้ว	1	12.50	2
7. ถือว่าเป็นกรรมของตนเอง เลี้ยง บุตรธิดาได้ แต่บุตรธิดาเลี้ยง ผู้สูงอายุไม่ได้	1	12.50	2

จากตาราง 54 พบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศหญิงต่อการที่  
บุตรธิดาถูกตีดินนินทาในการไม่เลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัว อันดับที่ 1  
คือ ไม่สนใจกับคานินทา และอันดับที่ 2 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ผู้สูงอายุเพศหญิง  
คิดว่าสมน้ำหน้าแม่คนเดียวเลี้ยงไม่ได้ ถือว่าเป็นกรรมของตนเอง เลี้ยงบุตรธิดา  
ได้ แต่บุตรธิดาเลี้ยงผู้สูงอายุไม่ได้ ไม่ได้รู้สึกอะไร ไม่คิดอะไร เพราะอายุ  
มากแล้ว ไม่สนใจคานินทา คิดว่าบุตรธิดายากจน คนรวย ๆ ยังมาอยู่ในสถาน-  
สงเคราะห์คนชรา และคิดว่าช่วยตนเองดีกว่า

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า ผู้สูงอายุเพศหญิงส่วนใหญ่ไม่สนใจกับ  
คานินทา แต่มีผู้สูงอายุเพศหญิงบางส่วนเกิดความน้อยใจบ้างที่ต้องมารับการ  
สงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา การศึกษาครั้งนี้ พบว่า บุตรธิดาส่วนใหญ่  
ไม่สนับสนุนให้ผู้สูงอายุมารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราดัง

ตาราง 18

ตาราง 55 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศหญิงต่อการมอบ  
ทรัพย์สินมรดกให้กับบุตรธิดาแล้ว แต่บุตรธิดาไม่ได้เลี้ยงดูให้อยู่ใน  
ครอบครัวเดียวกัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. คิดว่าเมื่อมอบทรัพย์สินมรดกให้แล้ว เป็นเรื่อง ของบุตรธิดาจะต้องดูแลรักษา	2	25.00	2
2. ไม่มีทรัพย์สินมรดกมอบให้	6	75.00	1
3. ไม่เรียกร้องอะไร ไม่จ้บุตรธิดา	1	12.50	3

จากตาราง 55 พบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศหญิงต่อการมอบ  
ทรัพย์สินมรดกให้กับบุตรธิดาแล้ว แต่บุตรธิดาไม่ได้เลี้ยงดูให้อยู่ในครอบครัวเดียวกัน  
อันดับที่ 1 คือ ไม่มีทรัพย์สินมรดกมอบให้ อันดับที่ 2 คือ คิดว่าเมื่อมอบทรัพย์สิน  
มรดกให้แล้ว เป็นเรื่องของบุตรธิดาจะต้องดูแลรักษา และอันดับที่ 3 เป็นอันดับ  
สุดท้ายคือ ไม่เรียกร้องอะไร ไม่จ้บุตรธิดา

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า ผู้สูงอายุเพศหญิงส่วนใหญ่มีความ  
ต้องการจะมอบทรัพย์สินมรดกให้บุตรธิดา แต่ตนยากจนไม่มีทรัพย์สินมรดกจะมอบให้  
และคิดว่าถึงมอบทรัพย์สินมรดกให้ก็ไม่เรียกร้องอะไร

ตาราง 56 ค่าร้อยละและอันดับที่ความต้องการของผู้สูงอายุเพศหญิงให้บุตรธิดา  
ทำในอนาคตเมื่อตนถึงแก่กรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

	ความต้องการ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1.	รับศพไปบำเพ็ญกุศลทางศาสนา	1	12.50	3
2.	ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ในวันตาย วันสำคัญทางศาสนา หรือวันใดก็ได้ถ้ามีโอกาส	3	37.50	2
3.	จะทำหรือไม่ทำเรื่องของบุตรธิดาแล้วแต่จะคิดไม่เรียกร้อง	4	50.00	1
4.	ไม่คิดจะให้บุตรธิดาทำอะไรให้ เพราะตอนมีชีวิตอยู่ก็ไม่เคยติดต่อกันเลย	1	12.50	3
5.	บุตรธิดายากจนมากคิดว่าไม่ต้องทำอะไรให้	1	12.50	3

จากตาราง 56 พบว่า ความต้องการของผู้สูงอายุเพศหญิงให้บุตรธิดาทำในอนาคตเมื่อตนถึงแก่กรรม อันดับที่ 1 คือ จะทำหรือไม่ทำเรื่องของบุตรธิดาแล้วแต่จะคิดไม่เรียกร้อง อันดับที่ 2 คือ ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ในวันตาย วันสำคัญทางศาสนาหรือวันใดก็ได้ถ้ามีโอกาส และอันดับที่ 3 เป็นอันดับสุดท้ายคือผู้สูงอายุเพศหญิงคิดว่าให้บุตรธิดารับศพไปบำเพ็ญกุศลทางศาสนา คิดว่าบุตรธิดายากจนมากไม่ต้องทำอะไรให้ และไม่คิดจะให้บุตรธิดาทำอะไรให้ เพราะตอนที่มีชีวิตอยู่ก็ไม่เคยติดต่อกันเลย

ตาราง 57 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศหญิงต่อบุตรธิดา  
ควรจะแสดงความกตัญญูตักเวที่ต่อบุพการี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

พฤติกรรมที่ควรแสดงออก	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. รู้อุปการคุณและตอบแทนคุณท่าน	5	62.50	1
2. รู้จักบาป รู้จักบุญ รู้จักคุณ รู้จักโทษ และ รู้จักประโยชน์	1	12.50	3
3. แล้วแต่บุตรธิดาจะคิดตอบแทนหรือไม่ คิดว่าผู้สูงอายุได้เลี้ยงบุตรธิดาแล้วหมด หน้าที่ อยู่ที่จิตใจของบุตรธิดา	4	50.00	2
4. ต้องการบุตรธิดาไปมาหาสู่	1	12.50	3

จากตาราง 57 พบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศหญิงต่อบุตรธิดา  
ควรจะแสดงความกตัญญูตักเวที่ต่อบุพการี อันดับที่ 1 คือ รู้อุปการคุณและตอบแทน  
คุณท่าน อันดับที่ 2 คือ แล้วแต่บุตรธิดาจะคิดตอบแทนหรือไม่ ผู้สูงอายุเพศหญิง  
คิดว่าตนได้เลี้ยงบุตรธิดาแล้วหมดหน้าที่ อยู่ที่จิตใจของบุตรธิดาที่จะคิด และ  
อันดับที่ 3 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ผู้สูงอายุเพศหญิงคิดว่าให้บุตรธิดารู้จักบาป รู้จัก  
บุญ รู้จักคุณ รู้จักโทษ และรู้จักประโยชน์ และผู้สูงอายุเพศหญิงต้องการให้บุตร  
ธิดาไปมาหาสู่

ตาราง 58 ค่าร้อยละและอันดับที่ของบุตรธิดามาเยี่ยมผู้สูงอายุเพศหญิง ตั้งแต่ผู้สูงอายุมาเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง

	จำนวนครั้ง	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ไม่เคยมาเยี่ยมเลย		2	25.00	2
2. 2 ครั้ง		1	12.50	3
3. มากกว่า 3 ครั้ง		5	62.50	1

จากตาราง 58 พบว่า บุตรธิดามาเยี่ยมผู้สูงอายุเพศหญิงตั้งแต่ผู้สูงอายุมาเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง อันดับที่ 1 คือ มาเยี่ยมมากกว่า 3 ครั้ง อันดับที่ 2 คือ ไม่เคยมาเยี่ยมเลย และอันดับที่ 3 เป็นอันดับสุดท้ายคือ มาเยี่ยม 2 ครั้ง

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า การที่บุตรธิดามาเยี่ยมผู้สูงอายุมากกว่า 3 ครั้ง ทำให้ผู้สูงอายุมีความสุขที่บุตรธิดาแสดงออกถึงความผูกพันห่วงใย และทำให้ผู้สูงอายุมีความรู้สึกว่าจะไม่ถูกทอดทิ้ง เพราะทุกครั้งที่บุตรธิดามาเยี่ยมจะมีของมาฝากเสมอและให้เงินช่วยเหลือด้วย



ตาราง 59 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศหญิงต่อบุทธธิดา  
ที่ควรจะสืบทอดต่อไปในเรื่องครอบครัวไทย (ตอบได้มากกว่า  
1 ข้อ)

สิ่งที่ควรสืบทอด	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. เลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัว เมื่อยามแก่ชรา	7	87.50	1
2. ส่งผู้สูงอายุไปอยู่ในสถานสงเคราะห์ คนชรา เพื่อขจัดปัญหาของครอบครัว	1	12.50	2

จากตาราง 59 พบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศหญิงต่อบุทธธิดา  
ที่ควรจะสืบทอดต่อไปในเรื่องครอบครัวไทย อันดับที่ 1 คือ เลี้ยงดูผู้สูงอายุ  
ให้อยู่ในครอบครัว เมื่อยามแก่ชรา และอันดับที่ 2 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ส่ง  
ผู้สูงอายุไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา เพื่อขจัดปัญหาของครอบครัว

### 3.2 กลุ่มผู้สูงอายุเพศชาย จำนวน 9 คน

ตาราง 60 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศชายต่อการที่ได้  
เลี้ยงบุตรธิดามาจนเติบโตและสามารถประกอบอาชีพได้แล้ว แต่  
ไม่ได้เลี้ยงตนตอบแทน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1.	ไม่ได้รู้สึกอะไร	6	66.67	1
2.	เห็นใจบุตรธิดาเพราะเขายากจน ไม่สามารถเลี้ยงดูผู้สูงอายุได้	2	22.22	2
3.	บุตรธิดาไม่เคยเลี้ยงดู	1	11.11	3

จากตาราง 60 พบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศชายต่อการที่ได้  
เลี้ยงดูบุตรธิดามาจนเติบโต และสามารถประกอบอาชีพได้แล้ว แต่บุตรธิดา  
ไม่ได้เลี้ยงตนตอบแทน อันดับที่ 1 คือ ไม่ได้รู้สึกอะไร อันดับที่ 2 คือ เห็นใจบุตร  
ธิดาเพราะเขายากจน ไม่สามารถเลี้ยงดูผู้สูงอายุได้ และอันดับที่ 3 เป็นอันดับ  
สุดท้ายคือ บุตรธิดาไม่เคยเลี้ยงดู

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า ผู้สูงอายุเพศชายไม่ได้คาดหวังว่า  
ให้บุตรธิดาต้องเลี้ยงดูตนตอบแทน เพราะคิดว่าเป็นหน้าที่ของคนที่จะต้องเลี้ยงดู  
บุตรธิดา มีความคิดเห็นเช่นเดียวกับผู้สูงอายุเพศหญิง

ตาราง 61 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศชายต่อการที่บุตรธิดาไม่ได้ช่วยทำภารกิจการงานหรือภารกิจส่วนตัวที่ไม่สามารถกระทำด้วยตนเองได้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ไม่ได้รู้สึกอะไร	8	88.89	1
2. บุตรธิดาไม่เคยช่วยทำอะไร หากินเอง มา 10 ปีแล้ว	1	11.11	3
3. ยังทำงานได้อยู่จึงไม่คิดอะไร	2	22.22	2

จากตาราง 61 พบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศชายต่อการที่บุตรธิดาไม่ได้ช่วยทำภารกิจการงานหรือภารกิจส่วนตัวที่ไม่สามารถกระทำด้วยตนเองได้ อันดับที่ 1 คือ ไม่ได้รู้สึกอะไร อันดับที่ 2 คือ ยังทำงานได้อยู่จึงไม่คิดอะไร และอันดับที่ 3 เป็นอันดับสุดท้าย คือ บุตรธิดาไม่เคยช่วยทำอะไร หากินเองมา 10 ปีแล้ว

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า ผู้สูงอายุเพศชายไม่ได้คาดหวังให้บุตรธิดาต้องช่วยทำภารกิจการงานหรือภารกิจส่วนตัวที่ไม่สามารถกระทำได้ด้วยตนเอง และผู้สูงอายุกล่าวว่า ขณะนี้ยังแข็งแรงอยู่ สามารถช่วยตนเองได้

ตาราง 62 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศชายต่อการที่  
บุตรธิดาถูกตักต้อนนินทาในการไม่เลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัว  
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ไม่สนใจคานินทา	6	66.67	1
2. การที่ผู้สูงอายุมาอยู่ในสถานสงเคราะห์ คนชราไม่ถือว่าเป็นการทำลายวงศ์สกุล	2	22.22	2
3. เป็นธรรมดาไม่คิดอะไร	1	11.11	3
4. ชาวบ้านคงนินทาว่าไม่เลี้ยงดูผู้สูงอายุ แต่สบายใจกว่าอยู่ในครอบครัว	1	11.11	3
5. ทาดีได้ดี ทาชั่วได้ชั่ว	1	11.11	3

จากตาราง 62 พบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศชายต่อการที่  
บุตรธิดาถูกตักต้อนนินทาในการไม่เลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัว อันดับที่ 1  
คือ ไม่สนใจกับคานินทา อันดับที่ 2 คือ การที่ผู้สูงอายุมาอยู่ในสถานสงเคราะห์  
คนชราไม่ถือว่าเป็นการทำลายวงศ์สกุล และอันดับที่ 3 เป็นอันดับสุดท้ายคือ  
ผู้สูงอายุเพศชายมีความคิดเห็นว่าเป็นธรรมดาของชาวบ้านคงนินทาว่าไม่เลี้ยงดู  
ผู้สูงอายุ แต่ก็ไม่ได้คิดอะไร อยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราสบายใจกว่าอยู่ใน  
ครอบครัว และผู้สูงอายุเพศชายมีความคิดเห็นว่าการบุตรธิดาทาดีได้ดี ทาชั่วได้ชั่ว

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า ผู้สูงอายุเพศชายส่วนใหญ่ไม่สนใจกับ  
คานินทา และบอกว่าการที่มารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา มีความ  
สบายใจกว่าอยู่ในครอบครัว

ตาราง 63 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศชายต่อการที่มอบทรัพย์สินมรดกให้กับบุตรธิดาแล้ว แต่บุตรธิดาไม่ได้เลี้ยงดูให้อยู่ในครอบครัวเดียวกัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. คิดว่าเมื่อมอบทรัพย์สินมรดกให้แล้วเป็นเรื่องของบุตรธิดาจะต้องดูแลรักษา	4	44.44	2
2. ไม่มีทรัพย์สินมรดกมอบให้	5	55.56	1
3. รักดีห้ามจู้ รักชั่วห้ามเสา	1	11.11	3

จากตาราง 63 พบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศชายต่อการที่มอบทรัพย์สินมรดกให้กับบุตรธิดาแล้ว แต่บุตรธิดาไม่ได้เลี้ยงดูให้อยู่ในครอบครัวเดียวกัน อันดับที่ 1 คือ ไม่มีทรัพย์สินมรดกมอบให้ อันดับที่ 2 คือ คิดว่าเมื่อมอบทรัพย์สินมรดกให้แล้วเป็นเรื่องของบุตรธิดาจะต้องดูแลรักษา และอันดับที่ 3 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ผู้สูงอายุกล่าวเป็นสุภาษิตเพื่อเป็นคติเตือนใจว่า รักดีห้ามจู้ รักชั่วห้ามเสา

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า ผู้สูงอายุเพศชาย ยากจน ไม่มีทรัพย์สินมรดกจะมอบให้บุตรธิดา มีเหตุผลเช่นเดียวกับผู้สูงอายุเพศหญิง

ตาราง 64 คำร้อยละและอันดับที่ความต้องการของผู้สูงอายุเพศชายให้บุตร  
 ธิทาทานอนาคตเมื่อตนถึงแก่กรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความต้องการ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. รับศพไปบว้าเพ็ญกุศลทางศาสนา	2	22.22	2
2. ทานบุญอุทิศส่วนกุศลให้ในวันตาย วันสำคัญทางศาสนาหรือวันใดก็ได้ถ้ามีโอกาส	1	11.11	3
3. ไม่ต้องทำอะไรเพราะว่าแล้วแต่บุตรธิทาเขาจะทำหรือไม่	3	33.33	1
4. ไม่ต้องทำอะไรเพราะว่าบุตรธิตายากจน	1	11.11	3
5. ไม่ต้องการให้บุตรธิทาเกี่ยวข้อง เพราะว่าเมื่อตนมีชีวิ้อยู่ก็ไม่ดูแล	1	11.11	3
6. คิดว่าบุตรธิทาคงไม่สนใจในเรื่องของการเสียชีวิต	1	11.11	3

จากตาราง 64 พบว่า ความต้องการของผู้สูงอายุเพศชายให้บุตรธิทาทานอนาคตเมื่อตนถึงแก่กรรม อันดับที่ 1 คือ ไม่ต้องทำอะไร เพราะแล้วแต่บุตรธิทาเขาจะทำหรือไม่ อันดับที่ 2 คือ ต้องการให้บุตรธิทา รับศพไปบว้าเพ็ญกุศลทางศาสนา และอันดับที่ 3 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ผู้สูงอายุเพศชายต้องการให้บุตรธิทา ทานบุญอุทิศส่วนกุศลให้ในวันตาย วันสำคัญทางศาสนาหรือวันใดก็ได้ถ้ามีโอกาส ไม่ต้องทำอะไรเพราะว่าแล้วแต่บุตรธิทาจะทำหรือไม่ ไม่ต้องทำอะไรเพราะว่าบุตรธิตายากจน ไม่ต้องการให้บุตรธิทาเกี่ยวข้อง เพราะว่าเมื่อตนมีชีวิ้อยู่ก็ไม่ดูแล และคิดว่าบุตรธิทาคงไม่สนใจในเรื่องของการเสียชีวิต

ตาราง 65 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศชายต่อบุทธธิตา  
ควรจะแสดงความกตัญญูตทเวที่ต่อบุพการี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

พฤติกรรมที่ควรแสดงออก	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. รู้อุปการะคุณและตอบแทนคุณท่าน	8	88.89	1
2. บุทธธิตาแสดงออกไม่ดี จิตใจชั่ว ไม่มีศีลธรรม สั้สอนก็ไม่วเชื่อฟัง	1	11.11	2
3. บุทธธิตาจี้เกียจทำงานจึงยากจน	1	11.11	2

จากตาราง 65 พบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศชายต่อบุทธธิตา  
ควรจะแสดงความกตัญญูตทเวที่ต่อบุพการี อันดับทที่ 1 คือ รู้อุปการะคุณและตอบแทน  
คุณท่าน อันดับทที่ 2 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ผู้สูงอายุเพศชายให้ความคิดเห็นว่า  
บุทธธิตาแสดงออกไม่ดี จิตใจชั่ว ไม่มีศีลธรรม สั้สอนก็ไม่วเชื่อฟัง และแสดง  
ความคิดเห็นว่า บุทธธิตาจี้เกียจทำงานจึงยากจน

ตาราง 66 ค่าร้อยละและอันดับที่ของบุตรธิดามาเยี่ยมผู้สูงอายุเพศชาย ตั้งแต่ผู้สูงอายุมาเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง

	จำนวนครั้ง	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1.	ไม่เคยมาเยี่ยมเลย	3	33.33	1
2.	1 ครั้ง	2	22.22	2
3.	3 ครั้ง	1	11.11	3
4.	มากกว่า 3 ครั้ง	3	33.33	1

จากตาราง 66 พบว่า บุตรธิดามาเยี่ยมผู้สูงอายุเพศชายตั้งแต่ผู้สูงอายุมาเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง อันดับที่ 1 คือ มาเยี่ยมมากกว่า 3 ครั้ง และไม่เคยมาเยี่ยมเลย อันดับที่ 2 คือ มาเยี่ยม 1 ครั้ง และอันดับที่ 3 เป็นอันดับสุดท้ายคือ มาเยี่ยม 3 ครั้ง

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า ผู้สูงอายุเพศชายมีความคิดเห็นเหมือนกับผู้สูงอายุเพศหญิงต่อการที่บุตรธิดามาเยี่ยมตนมากกว่า 3 ครั้ง แสดงถึงความผูกพัน ห่วงใย ทั้ง ๆ ที่ตนก็ไม่ได้คาดหวังไว้ว่าบุตรธิดาจะต้องมาเยี่ยมหรือไม่



ตาราง 67 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศชายต่อบุตรธิดา  
ที่ควรจะสืบทอดต่อไปในเรื่องครอบครัวไทย (ตอบได้มากกว่า  
1 ข้อ)

สิ่งที่ควรสืบทอด	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. เลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัว เมื่อ ยามแก่ชรา	8	88.89	1
2. แล้วแต่ความต้องการของบุตรธิดา	1	11.11	2

จากตาราง 67 พบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศชายต่อบุตรธิดา  
ที่ควรจะสืบทอดต่อไปในเรื่องครอบครัวไทย อันดับที่ 1 คือ เลี้ยงดูผู้สูงอายุ  
ให้อยู่ในครอบครัว เมื่อยามแก่ชรา และอันดับที่ 2 เป็นอันดับสุดท้ายคือ แล้วแต่  
ความต้องการของบุตรธิดา

### 3.3 กลุ่มบุตรธิดา เพศหญิง จำนวน 8 คน

ตาราง 68 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศหญิงที่มีต่อผู้สูงอายุเลี้ยงเรามาแล้วไม่ได้เลี้ยงท่านตอบให้อยู่ในครอบครัวเดียวกัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1.	ไม่ได้รู้สึกอะไร	4	50.00	1
2.	คิดเสียดายโอกาสที่ไม่ได้ตอบแทนพระคุณผู้สูงอายุ แต่มีความจำเป็นในด้านเศรษฐกิจ	1	12.50	3
3.	คิดว่าถ้ามีรายได้เพียงพอจะรับผู้สูงอายุกลับมาอยู่ในครอบครัวเหมือนเดิม	3	37.50	2
4.	ผู้สูงอายุอยู่กับบุตรธิดาไม่ได้ ทั้ง ๆ ที่เลี้ยงดูท่านอย่างดี แต่ท่านไม่เข้าใจในการแสดงออก	1	12.50	3

จากตาราง 68 พบว่า ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศหญิงที่มีต่อผู้สูงอายุเลี้ยงเรามาแล้วไม่ได้เลี้ยงท่านตอบให้อยู่ในครอบครัว อันดับที่ 1 คือ ไม่ได้รู้สึกอะไร อันดับที่ 2 คือ คิดว่าถ้ามีรายได้เพียงพอจะรับผู้สูงอายุกลับมาอยู่ในครอบครัวเหมือนเดิม และอันดับที่ 3 เป็นอันดับสุดท้ายคือ คิดเสียดายโอกาสที่ไม่ได้ตอบแทนพระคุณผู้สูงอายุ แต่มีความจำเป็นด้านเศรษฐกิจ และผู้สูงอายุอยู่กับบุตรธิดาไม่ได้ ทั้ง ๆ ที่เลี้ยงดูท่านอย่างดี แต่ท่านไม่เข้าใจในการแสดงออก

ตาราง 70 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศหญิงต่อการที่  
ผู้สูงอายุซึ่งมีวงศ์สกุลเดียวกันมารับการสงเคราะห์ในสถาน  
สงเคราะห์คนชรา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ไม่ได้รู้สึกอะไร	3	37.50	1
2. รู้สึกอายแต่เนื่องจากปัญหาด้าน เศรษฐกิจ	2	25.00	2
3. คิดว่าถ้ามีรายได้เพียงพอจะรับผู้สูงอายุ กลับมาอยู่ในครอบครัวเหมือนเดิม	1	12.50	3
4. ไม่คิดอะไร เพราะว่าพวกกันไม่รู้เรื่อง	1	12.50	3
5. ต้องการให้ผู้สูงอายุอยู่ด้วยแต่ท่านไม่อยู่ เพราะว่าต้องการอิสระ	1	12.50	3

จากตาราง 70 พบว่า ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศหญิงต่อการที่  
ผู้สูงอายุซึ่งวงศ์สกุลเดียวกันมารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา  
อันดับที่ 1 คือ ไม่ได้รู้สึกอะไร อันดับที่ 2 คือ รู้สึกอายแต่เนื่องจากปัญหา  
ด้านเศรษฐกิจ และอันดับที่ 3 เป็นอันดับสุดท้ายคือ บุตรธิดาเพศหญิงคิดว่า  
ถ้ามีรายได้เพียงพอจะรับผู้สูงอายุกลับมาอยู่ในครอบครัวเหมือนเดิม ต้องการ  
ให้ผู้สูงอายุอยู่ด้วย แต่ท่านไม่อยู่เพราะว่าต้องการอิสระ และให้ความคิดเห็นว่า  
ไม่คิดอะไร เพราะว่าพวกกันไม่รู้เรื่อง

ตาราง 71 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศหญิงต่อการ  
ที่ผู้สูงอายุมอบทรัพย์สินมรดกให้แล้วแต่ไม่ได้เลี้ยงดูท่านให้อยู่ใน  
ครอบครัวเดียวกัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. คิดว่าเป็นการไม่ดีที่ไม่ได้เลี้ยงดูท่านให้อยู่ในครอบครัวแต่เนื่องจากเศรษฐกิจ	1	12.50	2
2. คิดว่าบุตรธิดาจะยากจนอย่างไรก็ควรจะเลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัว	1	12.50	2
3. ไม่ได้รับทรัพย์สินมรดก	7	87.50	1

จากตาราง 71 พบว่า ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศหญิงต่อการที่ผู้สูงอายุมอบทรัพย์สินมรดกให้แล้ว แต่ไม่ได้เลี้ยงดูท่านให้อยู่ในครอบครัวเดียวกัน อันดับที่ 1 คือ ไม่ได้รับทรัพย์สินมรดก และอันดับที่ 2 เป็นอันดับสุดท้ายคือ บุตรธิดาคิดว่าเป็นการไม่ดีที่ไม่ได้เลี้ยงดูท่านให้อยู่ในครอบครัว แต่เนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจ และคิดว่าบุตรธิดาจะยากจนอย่างไรก็ควรจะเลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัว

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า บุตรธิดาเพศหญิง ส่วนใหญ่เข้าใจผู้สูงอายุเรื่องความยากจน ไม่มีทรัพย์สินมรดกจะมอบให้ ตนเองก็ต้องการจะเลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัวเดียวกัน แต่มีปัญหาทางเศรษฐกิจที่ไม่สามารถจะเลี้ยงดูท่านได้

ตาราง 72 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศหญิงเกี่ยวกับ  
ถ้าผู้สูงอายุล่วงลับจากโลกนี้ไปโอกาสที่บุตรธิดาจะบำเพ็ญ  
กุศลอุทิศให้ท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

โอกาส	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. วันเกิดของตนเอง วันตายของผู้สูงอายุ	1	12.50	4
2. การทำบุญตักบาตรทุกเช้า	5	62.50	2
3. การทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา	6	75.00	1
4. ยังไม่ได้คิดว่าจะทำอะไร	2	25.00	3

จากตาราง 72 พบว่า ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศหญิงเกี่ยวกับ  
ถ้าผู้สูงอายุล่วงลับจากโลกนี้ไป โอกาสที่บุตรธิดาจะบำเพ็ญกุศลอุทิศให้ท่าน  
อันดับที่ 1 คือ การทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา อันดับที่ 2 คือ การทำบุญ  
ตักบาตรทุกเช้า อันดับที่ 3 คือ ยังไม่ได้คิดว่าจะทำอะไร และอันดับที่ 4  
เป็นอันดับสุดท้ายคือ จะทำบุญให้ในวันเกิดของตนเอง และวันตายของผู้สูงอายุ

ตาราง 73 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศหญิงในการ  
แสดงความกตัญญูต่อกเวที่ต่อผู้สูงอายุ

	พฤติกรรมที่ควรแสดงออก	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1.	รู้จักอุปการคุณและตอบแทนคุณท่าน	7	87.50	1
2.	ไม่เคยแสดงความกตัญญูต่อกเวที่ต่อผู้สูงอายุ	1	12.50	2

จากตาราง 73 พบว่า ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศหญิงในการแสดงความกตัญญูต่อกเวที่ต่อผู้สูงอายุ อันดับที่ 1 คือ รู้จักอุปการคุณและตอบแทนคุณท่าน และอันดับที่ 2 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ไม่เคยแสดงความกตัญญูต่อกเวที่ต่อผู้สูงอายุ

ตาราง 74 ค่าร้อยละและอันดับที่ของบุตรธิดาเพศหญิงไปเยี่ยมผู้สูงอายุตั้งแต่ผู้สูงอายุมาเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง

	จำนวนครั้ง	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1.	ไม่เคยไปเยี่ยมเลย	4	50.00	1
2.	1 ครั้ง	1	12.50	3
3.	มากกว่า 3 ครั้ง	3	37.50	2

จากตาราง 74 พบว่า บุตรธิดาเพศหญิงไปเยี่ยมผู้สูงอายุตั้งแต่ผู้สูงอายุมาเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง อันดับที่ 1 คือ ไม่เคยไปเยี่ยมเลย อันดับที่ 2 คือ ไปเยี่ยมมากกว่า 3 ครั้ง และอันดับที่ 3 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ไปเยี่ยม 1 ครั้ง

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า บุตรธิดาเพศหญิงบางส่วนไม่ทราบว่าผู้สูงอายุไปรับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา จึงไม่ได้ไปเยี่ยม แต่มีบุตรธิดาเพศหญิงบางส่วนไปเยี่ยมผู้สูงอายุมากกว่า 3 ครั้ง

ตาราง 75 คำร้อยละและอันดับที่ของบุตรธิดาเพศหญิงต่อความคิดเห็นที่ว่า  
ครอบครัวอื่น ๆ ควรจะส่งผู้สูงอายุไปอยู่ในสถานสงเคราะห์  
คนชราหรืออยู่กับบุตรธิดา

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ควรส่งผู้สูงอายุไปอยู่ในสถานสงเคราะห์			
คนชรา	3	37.50	2
เพราะว่า - เลี้ยงดูไม่ได้	1	12.50	
- ความขัดแย้งในครอบครัว			
หมดไป	2	25.00	
2. ควรให้ผู้สูงอายุอยู่กับบุตรธิดา	5	62.50	1
เพราะว่า - ท่านเลี้ยงเรามาแล้ว			
ต้องการเลี้ยงท่านตอบ	4	50.00	
- ได้รับความอบอุ่น	1	12.50	

จากตาราง 75 พบว่า บุตรธิดาเพศหญิงมีความคิดเห็นที่ว่า ครอบครัวอื่น ๆ ควรจะให้ผู้สูงอายุอยู่กับบุตรธิดา อันดับที่ 1 เพราะท่านเลี้ยงเรามาแล้วต้องการเลี้ยงท่านตอบ และได้รับความอบอุ่น และอันดับที่ 2 เป็นอันดับสุดท้าย คือ ควรส่งผู้สูงอายุไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา เพราะเลี้ยงดูไม่ได้และความขัดแย้งในครอบครัวหมดไป

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า เหตุผลที่ต้องการให้ผู้สูงอายุอยู่กับบุตรธิดานั้นต้องการจะให้สืบทอดหน้าที่ของครอบครัวไทย บุตรธิดาพึงมีความรัก ความผูกพัน ห่วงใย เคารพนับถือ ยกย่อง และเอื้ออาทรต่อผู้สูงอายุ



### 3.4 กลุ่มบุตรธิดาเพศชาย จำนวน 9 คน

ตาราง 76 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศชาย ที่มีต่อผู้สูงอายุเลี้ยงเรามาแล้วไม่ได้เลี้ยงท่านตอบให้อยู่ในครอบครัวเดียวกัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ไม่ได้รู้สึกอะไร	4	44.44	1
2. คิดเสียดายโอกาสที่ ไม่ได้ตอบแทน พระคุณผู้สูงอายุ แต่มีความจำเป็นใน ด้านเศรษฐกิจ	2	22.22	2
3. คิดว่าถ้ามีรายได้เพียงพอจะรับผู้สูงอายุ กลับมาอยู่ในครอบครัวเหมือนเดิม	1	11.11	3
4. ถ้าซื้อบ้านแล้วจะรับกลับมาอยู่ด้วยกัน	1	11.11	3
5. ไปเยี่ยมเดือนละ 2 ครั้ง และให้เงิน ใช้จ่ายเป็นประจำ	2	22.22	2
6. ต้องการจะเลี้ยงท่านตอบ แต่ผู้สูงอายุ ไม่ต้องการจะอยู่ด้วย	1	11.11	3

จากตาราง 76 พบว่า ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศชายที่มีต่อผู้สูงอายุเลี้ยงเรามาแล้วไม่ได้เลี้ยงท่านตอบให้อยู่ในครอบครัวเดียวกัน เป็นอันดับที่ 1 คือ ไม่ได้รู้สึกอะไร อันดับที่ 2 คือ คิดเสียดายโอกาสที่ ไม่ได้ตอบแทนพระคุณผู้สูงอายุ แต่มีความจำเป็นในด้านเศรษฐกิจ แต่ไปเยี่ยม

เดือนละ 2 ครั้ง และให้เงินใช้จ่ายเป็นประจำ และอันดับที่ 3 เป็นอันดับ  
สุดท้ายคือ บุตรีตาเพศชายคิดว่าถ้ามีรายได้เพียงพอจะรับผู้สูงอายุกลับมาอยู่  
ในครอบครัวเหมือนเดิม คิดว่าต้องการจะเลี้ยงท่านตอบแทนท่าน ไม่ต้องการ  
จะอยู่ด้วย และคิดว่าถ้าซื้อบ้านแล้วจะรับกลับมาอยู่ด้วย

ตาราง 77 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศชายต่อการที่  
ไม่ได้ช่วยทำภารกิจการงานหรือภารกิจส่วนตัวของผู้สูงอายุ ซึ่ง  
ไม่สามารถจะกระทำได้ในวัยชรา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ไม่สามารถจะปรนนิบัติผู้สูงอายุอย่าง ใกล้ชิดได้ เพราะปัญหาด้านเศรษฐกิจ	3	33.33	1
2. ไม่ได้รู้สึกอะไร เพราะว่าบ้านพักคับแคบ ไม่มีที่อยู่	1	11.11	3
3. ไม่ได้รู้สึกอะไร เพราะว่าเมื่อตอนเด็ก ไม่ได้อยู่กับผู้สูงอายุอยู่กับย่า จึงทำให้ ไม่มีความผูกพัน	2	22.22	2
4. ผู้สูงอายุไม่ยอมอยู่ด้วย ต้องการจะอยู่ ในสถานสงเคราะห์คนชรา	3	33.33	1

จากตาราง 77 พบว่า ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศชายต่อการที่  
ไม่ได้ช่วยทำภารกิจการงานหรือภารกิจส่วนตัวของผู้สูงอายุ ซึ่งไม่สามารถจะ  
กระทำได้ในวัยชรา อันดับที่ 1 คือ ไม่สามารถจะปรนนิบัติผู้สูงอายุอย่าง  
ใกล้ชิดได้ เพราะปัญหาด้านเศรษฐกิจ และผู้สูงอายุไม่ยอมอยู่ด้วย ต้องการจะ  
อยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา อันดับที่ 2 คือ ไม่ได้รู้สึกอะไร เพราะว่าเมื่อ  
ตอนเด็กไม่ได้อยู่กับผู้สูงอายุ อยู่กับย่า จึงทำให้ไม่มีความผูกพัน และอันดับที่ 3  
เป็นอันดับสุดท้ายคือ ไม่ได้รู้สึกอะไร เพราะว่า บ้านพักคับแคบไม่มีที่อยู่

ตาราง 78 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศชายต่อการที่ผู้สูงอายุซึ่งมีวงศ์สกุลเดียวกันมารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ไม่ได้รู้สึกอะไร	3	33.33	2
2. คิดว่าถ้ามีรายได้เพียงพอจะรับผู้สูงอายุกลับมาอยู่ในครอบครัวเหมือนเดิม	4	44.44	1
3. ผู้สูงอายุต้องการความสงบความสบายใจ	1	11.11	3
4. บังคับก็ไม่พึงชอบไปเรื่อย ๆ	1	11.11	3

จากตาราง 78 พบว่า ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศชายต่อการที่ผู้สูงอายุซึ่งมีวงศ์สกุลเดียวกันมารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา อันดับที่ 1 คือ คิดว่าถ้ามีรายได้เพียงพอจะรับผู้สูงอายุกลับมาอยู่ในครอบครัวเหมือนเดิม อันดับที่ 2 คือ ไม่ได้รู้สึกอะไร และอันดับที่ 3 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ผู้สูงอายุต้องการความสงบ ความสบายใจ และบังคับก็ไม่พึงชอบไปเรื่อย ๆ

จากตาราง 76, 77 และ 78 จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่าบุตรธิดาเพศชายมีปัญหาทางเศรษฐกิจ ยากจน แต่คิดว่าถ้าตนมีรายได้เพียงพอก็จะรับผู้สูงอายุกลับมาอยู่ในครอบครัวเหมือนเดิม เพื่อต้องการจะปรนนิบัติผู้สูงอายุอย่างใกล้ชิด

ตาราง 79 คำร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศชายต่อการที่ผู้สูงอายุมอบทรัพย์สินมรดกให้แล้วแต่ไม่ได้เลี้ยงดูท่าน้ำให้อยู่ในครอบครัวเดียวกัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. คิดว่าเป็นการไม่ดีที่ไม่ได้เลี้ยงดูท่าน้ำให้อยู่ในครอบครัว แต่เนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจ	1	11.11	2
2. ไม่ได้รับทรัพย์สินมรดก	8	88.89	1

จากตาราง 79 พบว่า ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศชายต่อการที่ผู้สูงอายุมอบทรัพย์สินมรดกให้แล้วแต่ไม่ได้เลี้ยงดูท่าน้ำให้อยู่ในครอบครัวเดียวกัน อันดับที่ 1 คือ ไม่ได้รับทรัพย์สินมรดก และอันดับที่ 2 เป็นอันดับสุดท้ายคือ คิดว่าเป็นการไม่ดีที่ไม่ได้เลี้ยงดูท่าน้ำให้อยู่ในครอบครัว แต่เนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจ

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า บุตรธิดาเพศชายเข้าใจผู้สูงอายุเป็นอย่างดี ที่ยากจน และไม่มีทรัพย์สินมรดกมอบให้แต่ที่ตนไม่ได้เลี้ยงดูผู้สูงอายุนั้นน่าจะสาเหตุมาจากการไม่ได้รับทรัพย์สินมรดก แต่ปัญหาของเศรษฐกิจจึงทำให้ไม่สามารถจะเลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัวเดียวกันได้

ตาราง 80 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศชายเกี่ยวกับ  
ถ้าผู้สูงอายุล่วงลับจากโลกนี้ไปโรกาสที่บุตรธิดาจะบำเพ็ญ  
กุศลอุทิศให้ท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

	โรกาส	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1.	ในวันเกิดของตนเอง วันตายของผู้สูงอายุ	1	11.11	3
2.	การทำบุญตักบาตรทุกเช้า	2	22.22	2
3.	การทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา	6	66.67	1
4.	สร้างอนุสาวรีย์ให้ผู้สูงอายุที่บางปะกง	1	11.11	3
5.	ยังไม่ได้คิดอะไร	1	11.11	3

จากตาราง 80 พบว่า ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศชายเกี่ยวกับ  
ถ้าผู้สูงอายุล่วงลับจากโลกนี้ไป โรกาสที่บุตรธิดาจะบำเพ็ญกุศลอุทิศให้ท่าน  
อันดับที่ 1 คือ การทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา อันดับที่ 2 คือ การทำบุญ  
ตักบาตรทุกเช้า และอันดับที่ 3 เป็นอันดับสุดท้ายคือ บุตรธิดาเพศชายคิดว่า  
จะทำบุญในวันเกิดของตน วันตายของผู้สูงอายุ คิดว่าจะสร้างอนุสาวรีย์ให้  
ผู้สูงอายุที่บางปะกง และให้ความคิดเห็นว่ายังไม่ได้คิดอะไร

ตาราง 81 ค่าร้อยละและอันดับที่ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศชายในการ  
แสดงความกตัญญูตวกเวที่ต่อผู้สูงอายุ

พฤติกรรมที่ควรแสดงออก	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. รู้อุปการคุณและตอบแทนคุณท่าน	7	77.78	1
2. รู้จักบาป รู้จักบุญ รู้จักคุณ รู้จักโทษ และรู้จักประโยชน์	2	22.22	2

จากตาราง 81 พบว่า ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศชายในการแสดง  
ความกตัญญูตวกเวที่ต่อผู้สูงอายุ อันดับที่ 1 คือ รู้อุปการคุณและตอบแทนคุณท่าน  
และอันดับที่ 2 เป็นอันดับสุดท้ายคือ รู้จักบาป รู้จักบุญ รู้จักคุณ รู้จักโทษ และรู้จัก  
ประโยชน์

ตาราง 82 ค่าร้อยละและอันดับที่ของบุตรธิดาเพศชายไปเยี่ยมผู้สูงอายุตั้งแต่ผู้สูงอายุมาเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง

	จำนวนครั้ง	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ไม่เคยไปเยี่ยมเลย		1	11.11	2
2. มากกว่า 3 ครั้ง		8	88.89	1

จากตาราง 82 พบว่า บุตรธิดาเพศชายไปเยี่ยมผู้สูงอายุตั้งแต่ผู้สูงอายุมาเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง อันดับที่ 1 คือ ไปเยี่ยมมากกว่า 3 ครั้ง และอันดับที่ 2 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ไม่เคยไปเยี่ยมเลย



ตาราง 83 คำร้อยละและอันดับที่ของบุตรธิดาเพศชายต่อความคิดเห็นที่ว่า  
ครอบครัวอื่น ๆ ควรจะส่งผู้สูงอายุไปอยู่ในสถานสงเคราะห์  
คนชราหรืออยู่กับบุตรธิดา

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับที่
1. ควรส่งผู้สูงอายุไปอยู่ในสถานสงเคราะห์ คนชรา	2	22.22	2
เพราะว่า - ท่านประสงค์จะไปอยู่ในสถาน สงเคราะห์คนชรา เพราะ ท่านสบายใจกว่า	2	22.22	
2. ควรให้ผู้สูงอายุอยู่กับบุตรธิดา	7	77.78	1
เพราะว่า - ท่านเลี้ยงเรามาต้องการ จะเลี้ยงท่านตอบ	3	33.33	
- จะได้มีความอบอุ่นในครอบครัว	3	33.33	
- จะได้สืบทอดครอบครัวไทย	1	11.11	

จากตาราง 83 พบว่า บุตรธิดาเพศชายมีความคิดเห็นที่ว่าครอบครัว  
อื่น ๆ ควรจะให้ผู้สูงอายุอยู่กับบุตรธิดา อันดับที่ 1 เพราะท่านเลี้ยงเร  
มาต้องการจะเลี้ยงท่านตอบ จะได้มีความอบอุ่นในครอบครัว และจะได้สืบทอด  
ครอบครัวไทย อันดับที่ 2 เป็นอันดับสุดท้ายคือ ควรส่งผู้สูงอายุไปอยู่ในสถาน  
สงเคราะห์คนชรา เพราะท่านประสงค์จะไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา  
เพราะท่านสบายใจกว่า

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า มีความคิดเห็นเหมือนกับบุตรธิดาเพศ  
หญิงในตาราง 75 ในส่วนที่สัมภาษณ์เพิ่มเติม

ตาราง 84 ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ เพศหญิง เพศชาย ที่สอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทย

คุณค่าทางสังคมที่ปรากฏ	ความคิดเห็น ผู้สูงอายุ เพศหญิง	ความคิดเห็น ผู้สูงอายุ เพศชาย
การที่ได้เลี้ยงดูบุตรธิดาจนเติบโต และสามารถประกอบอาชีพได้แล้ว แต่ไม่ได้เลี้ยงตนเอง	การที่บุตรธิดาไปเยี่ยมตนน้อยครั้งพร้อมกับซื้อของใช้จำเป็นไปให้และให้เงินไว้ยามจำเป็นนั้นถือว่าบุตรธิดาได้เลี้ยงตนเองแล้ว เพราะไม่ได้คาดหวังว่า เมื่อตนเลี้ยงบุตรธิดาแล้ว บุตรธิดาจะต้องเลี้ยงตนเอง แต่คิดว่าเป็นหน้าที่ของผู้สูงอายุที่จะต้องเลี้ยงดูบุตรธิดา (สอดคล้อง)	มีความคิดเห็นเหมือนกับผู้สูงอายุ เพศหญิง (สอดคล้อง)
การที่บุตรธิดาไม่ได้ช่วยทำภารกิจงานหรือภารกิจส่วนตัวที่ไม่สามารถกระทำด้วยตนเองได้	ไม่ได้คาดหวังว่าบุตรธิดาจะช่วยทำภารกิจงานหรือภารกิจส่วนตัว (สอดคล้อง)	มีความคิดเห็นเหมือนกับผู้สูงอายุ เพศหญิง (สอดคล้อง)
การที่บุตรธิดาถูกติฉินนินทาในการไม่ได้เลี้ยงผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัว	ไม่สนใจคำนิทา เพราะว่าเป็นบุตรธิดายากจน (สอดคล้อง)	มีความคิดเห็นเหมือนกับผู้สูงอายุ เพศหญิง (สอดคล้อง)

ตาราง 84 (ต่อ)

คุณค่าทางสังคมที่ปรากฏ	ความคิดเห็น ผู้สูงอายุเพศหญิง	ความคิดเห็น ผู้สูงอายุเพศชาย
เมื่อจนถึงแก่กรรมต้องการให้บุตรธิดาทำอะไรให้อีกในอนาคต	บุตรธิดาจะทำอะไรให้หรือไม่ทำอะไรให้เป็นเรื่องของเขาไม่เรียกร้อง (สอดคล้อง)	มีความคิดเห็นเหมือนกับผู้สูงอายุเพศหญิง (สอดคล้อง)
บุตรธิดาควรจะแสดงความกตัญญูกตเวทิต่อบุพการี	รู้อุปการคุณและตอบแทนคุณท่าน (สอดคล้อง)	มีความคิดเห็นเหมือนกับผู้สูงอายุเพศหญิง (สอดคล้อง)
บุตรธิดาควรจะสืบทอดต่อไปในเรื่องครอบครัวไทย	เลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัว เมื่อยามแก่ชรา (สอดคล้อง)	มีความคิดเห็นเหมือนกับผู้สูงอายุเพศหญิง (สอดคล้อง)

จากตาราง 84 พบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเพศหญิง เพศชาย มีความคิดเห็นสอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทย

ตาราง 85 ความคิดเห็นของบุตรธิดา เพศหญิง เพศชาย ที่สอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทย

คุณค่าทางสังคมที่ปรากฏ	ความคิดเห็น บุตรธิดา เพศหญิง	ความคิดเห็น บุตรธิดา เพศชาย
ผู้สูงอายุเลี้ยงเรามาแล้วไม่ได้เลี้ยง ท่านตอบ	การไปเยี่ยมผู้สูงอายุ พร้อมกับ ชื่อของใช้ที่จำเป็นไปให้และ ให้เงินไว้ใช้ในยามจำเป็น ถือเป็นการได้เลี้ยงท่านตอบ (สอดคล้อง)	มีความคิดเห็นเหมือนกับ บุตรธิดา เพศหญิง  (สอดคล้อง)
ช่วยทำภารกิจการงานหรือภารกิจ ส่วนตัวของผู้สูงอายุ ซึ่งไม่สามารถ จะกระทำได้ในวัยชรา	ไม่สามารถช่วยทำภารกิจ การงานหรือภารกิจส่วนตัว ของท่านได้ เพราะปัญหา เศรษฐกิจ จึงไม่สามารถ เลี้ยงดูท่านให้อยู่ในครอบครัว (ไม่สอดคล้อง)	มีความคิดเห็นเหมือนกับ บุตรธิดา เพศหญิง  (ไม่สอดคล้อง)
ผู้สูงอายุซึ่งมีวงศ์สกุลเดียวกันไปรับ การสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์ คนชรา	มีความละอายที่ผู้สูงอายุจะต้อง มาอยู่ในสถานสงเคราะห์ คนชรา แต่มีปัญหาด้าน เศรษฐกิจ (สอดคล้อง)	คิดว่าถ้ามีรายได้เพียงพอ จะรับผู้สูงอายุกลับมาอยู่ใน ครอบครัวเหมือนเดิม  (สอดคล้อง)

## ตาราง 85 (ต่อ)

คุณค่าทางสังคมที่ปรากฏ	ความคิดเห็น บุตรธิดาเพศหญิง	ความคิดเห็น บุตรธิดาเพศชาย
ประพุดิตนเหมาะสมในการที่จะรับ ทรัพย์มรดกจากผู้สูงอายุ	ไม่ได้รับทรัพย์มรดกจาก ผู้สูงอายุ เพราะผู้สูงอายุ ยากจน แต่การไม่ได้เลี้ยงดู ให้ผู้สูงอายุอยู่ในครอบครัว นั้นไม่ใช่สาเหตุจากเรื่อง ทรัพย์มรดก แต่สาเหตุจาก เศรษฐกิจ (สอดคล้อง)	มีความคิดเห็นเหมือนกับ บุตรธิดาเพศหญิง และ คิดว่าถ้ามีรายได้เพียงพอ ก็จะรับผู้สูงอายุมาอยู่ใน ครอบครัว (สอดคล้อง)
เมื่อผู้สูงอายุล่วงลับจากโลกนี้ไป โรคกาสดบ้างที่บุตรธิดาจะบำเพ็ญ กุศลอุทิศให้ท่าน	จะทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา (สอดคล้อง)	มีความคิดเห็นเหมือนกับ บุตรธิดาเพศหญิง (สอดคล้อง)
การแสดงความกตัญญูทวดเวที่ต่อ ผู้สูงอายุ	รู้อุปการคุณและตอบแทนคุณท่าน (สอดคล้อง)	มีความคิดเห็นเหมือนกับ บุตรธิดาเพศหญิง (สอดคล้อง)

ตาราง 85 (ต่อ)

คุณค่าทางสังคมที่ปรากฏ	ความคิดเห็น บุตรธิดาเพศหญิง	ความคิดเห็น บุตรธิดาเพศชาย
ครอบครัวอื่น ๆ ควรจะให้ผู้สูงอายุ ไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราหรือ อยู่กับบุตรธิดา	ผู้สูงอายุควรจะอยู่กับบุตรธิดา เพื่อสืบทอดหน้าที่ของครอบครัว ไทย บุตรธิดาพึงมีความรัก ความผูกพัน เอื้ออาทร ห่วงใย เคารพนับถือ และยกย่อง ผู้สูงอายุ (สอดคล้อง)	มีความคิดเห็นเหมือนกับ บุตรธิดาเพศหญิง          (สอดคล้อง)

จากตาราง 85 พบว่า ความคิดเห็นของบุตรธิดาเพศหญิง เพศชาย มีความคิดเห็นสอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทยทุกพฤติกรรม ยกเว้น การช่วยทำภารกิจการงานหรือภารกิจส่วนตัวของผู้สูงอายุ ซึ่งไม่สามารถจะกระทำได้ในวัยชรา ไม่สอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทย

## บทที่ 5

### สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

#### สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สูงอายุซึ่งเป็นมารดาหรือบิดาของบุตรหรือธิดาที่นำตนไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา ความเห็นของบุตรหรือธิดาที่นำมาหรือบิดาไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา และวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคคลทั้ง 2 กลุ่ม ทั้งเพศหญิงและเพศชายว่า มีความสอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทยอย่างไร โดยศึกษาผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง และบุตรธิดาที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้สูงอายุจำนวน 17 คน บุตรธิดา จำนวน 17 คน รวม 34 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและเจาะลึก การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การบรรยายเชิงพรรณนาความ และใช้สถิติแบบร้อยละ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

**ความคิดเห็นของผู้สูงอายุซึ่งเป็นมารดาหรือบิดาของบุตรหรือธิดาที่นำตนมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง ปรากฏผลดังนี้**

ส่วนที่มีผลต่อผู้สูงอายุ แบ่งออกเป็น 2 ทาง คือ ทางบวกและทางลบ ทางบวก พบว่า ผู้สูงอายุไม่ต้องการรับผิดชอบหาเลี้ยงชีพหรือหารายได้ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 58.82 ผู้สูงอายุส่วนใหญ่คิดว่าทำให้บุตรธิดาสบายใจหมดความกังวลที่ไม่ต้องรับภาระเลี้ยงดู และผู้สูงอายุส่วนใหญ่คิดว่าปัญหาครอบครัวในเรื่องค่าใช้จ่ายหมดไป ทางลบ พบว่า ผู้สูงอายุขาดความอบอุ่นขาดความเอื้ออาทรจากลูกหลาน คิดเป็นร้อยละ 58.82 รู้สึกว่าเหว่ และคิดถึงบุตรธิดามากที่สุดเมื่อเวลาเจ็บป่วย คิดเป็นร้อยละ 52.94

ผู้สูงอายุส่วนใหญ่คิดว่าบุตรธิดาควรจะแสดงความกตัญญูทเวที่ต่อ  
บุพการี คือ ฐูอุปการคุณและตอบแทนคุณท่าน และผู้สูงอายุส่วนใหญ่คิดว่าบุตรธิดา  
ควรจะสืบทอดต่อไป เรื่องครอบครัวไทยคือเลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัวเมื่อยามแก่ชรา เพื่อสืบทอดวัฒนธรรมไทย คิดเป็นร้อยละ 88.24

**ความคิดเห็นของบุตรธิดาในการนำผู้สูงอายุไปอยู่ในสถานสงเคราะห์  
คนชราบ้านบางละมุง ปรากฏผลดังนี้**

ส่วนที่มีผลต่อบุตรธิดา แบ่งออกเป็น 2 ทางคือ ทางบวกและทางลบ  
ทางบวก พบว่า บุตรธิดาส่วนใหญ่คิดว่าปัญหาของครอบครัวในเรื่องค่าใช้จ่าย  
หมดไป คิดเป็นร้อยละ 35.29 ทางลบ พบว่า บุตรธิดาส่วนใหญ่ขาดความอบอุ่น  
โดยเฉพาะเวลาที่มีความทุกข์ ไม่มีที่ปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 41.18

บุตรธิดาเพศชายส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า ถ้าตนมีรายได้เพียงพอ  
จะรับมารดาบิดากลับมาอยู่ในครอบครัวเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 41.18

**วิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคคลทั้ง 2 กลุ่ม เพศหญิง เพศชาย ว่า  
มีความสอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทยอย่างไร ปรากฏผล  
ดังนี้**

ความคิดเห็นและความสอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมไทย 5 ประการ  
ซึ่งบุตรธิดาพึงปฏิบัติต่อมารดาบิดาอันได้แก่ 1) ท่านเลี้ยงเรามาแล้ว เลี้ยงท่าน  
ตอบ 2) ช่วยทำการงานของท่าน 3) ดำรงวงศ์สกุล 4) ประพฤติตนให้  
เหมาะสมกับความเป็นทายาท 5) เมื่อท่านล่วงลับไปแล้วทำบุญอุทิศให้ท่าน  
แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

กลุ่มผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุเพศหญิง เพศชาย ส่วนใหญ่คิดว่าการ  
ที่บุตรธิดาไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตอบแทนตนทั้ง 5 ประการที่กล่าวมาแล้ว ไม่ได้  
รู้สึกอะไร เพราะไม่ได้คาดหวังว่าให้บุตรธิดาจะต้องปฏิบัติทั้ง 5 ประการ  
แก่ตน ในส่วนของความกตัญญูทเวที่ ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่าบุตรธิดาควรรู้  
อุปการคุณและตอบแทนคุณท่าน และบุตรธิดาควรสืบทอดต่อไปในเรื่อง  
ครอบครัวไทย คือ เลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัวเมื่อยามแก่ชรา



กลุ่มบุตรธิดา เพศหญิง เพศชาย พบว่า สาเหตุที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ต่อมารดาบิดาครบทั้ง 5 ประการนั้น เนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจ แต่คิดว่า ถ้าทำนสงฆ์ไปแล้วจะทำบุญอุทิศให้ เรื่องความกตัญญูทเวที่นั้น แสดงความคิดเห็นว่า บุตรธิดาควรจะแสดงความกตัญญูทเวที่ต่อบุพการี คือ ฐูปการคุณ และตอบแทนคุณท่าน ซึ่งสอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทย ส่วนในเรื่องการสืบทอดหน้าที่ของครอบครัวไทยนั้น พบว่า บุตรธิดาเพศหญิง ส่วนใหญ่ไม่เคยไปเยี่ยมผู้สูงอายุเลยตั้งแต่ท่านเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง ไม่สอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทย บุตรธิดาเพศชายส่วนใหญ่ พบว่า ไปเยี่ยมผู้สูงอายุมากกว่า 3 ครั้ง นับตั้งแต่ท่านเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง สอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทย

### อภิปรายผลการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้สูงอายุซึ่งมารดาหรือบิดาของบุตรหรือธิดาที่นำตนมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง ผลการวิจัย พบว่า ส่วนที่มีผลต่อผู้สูงอายุโดยตรง แบ่งออกเป็น 2 ทาง คือ ทางบวกและทางลบ ทางบวกพบว่า ผู้สูงอายุไม่ต้องรับผิดชอบเลี้ยงชีพหรือหารายได้ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 58.82 ทั้งนี้เนื่องจากผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังจะต้องหารายได้เลี้ยงตนเองอยู่ มีความยากลำบากในการหารายได้ เพราะกำลังในการทำงานก็น้อยลง จากกลุ่มตัวอย่าง ผู้สูงอายุที่มีอายุ 81 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 35.29 และอายุ 66-70 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.41 ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการที่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ต้องการทำงานเพื่อหารายได้ในการเลี้ยงชีพและผู้สูงอายุบางรายสุขภาพไม่ค่อยดี จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่พอใจและมีความสุขในการที่มารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา เพราะว่ารัฐบาลดูแลและเลี้ยงดูอย่างดี ไม่ต้องเดือดร้อนอะไร เลี้ยงอาหารวันละ 3 มื้อ มี

ที่พัก เสื้อผ้า และของใช้ที่จำเป็นให้ครบถ้วน เวลาเจ็บป่วยก็ดูแลรักษา ถ้าเจ็บป่วยมากก็ส่งต่อโรงพยาบาล ไม่ต้องเดือดร้อนอะไร ทางลบ พบว่า ผู้สูงอายุขาดความอบอุ่น ขาดความเอื้ออาทรจากลูกหลาน รู้สึกว่าเหงา คิดเป็นร้อยละ 58.82 ทั้งนี้เนื่องจากผู้สูงอายุเมื่ออย่างเข้าวัยชรา ต้องการความรัก ความอบอุ่น และความเอื้ออาทรจากบุตรธิดา มีความสุข สดชื่น ในแวดวงลูกหลาน จากการสัมภาษณ์เจาะลึก พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ร้องไห้เมื่อกล่าวถึงบุตรธิดา และถ้าผู้สูงอายุท่านใดเข้ากับบุตรธิดาได้ เมื่อบุตรธิดามาเยี่ยมก็มีความต้องการจะกลับไปอยู่ในครอบครัวเหมือนเดิม และผู้สูงอายุส่วนใหญ่คิดถึงบุตรธิดามากที่สุดเมื่อยามเจ็บป่วย คิดเป็นร้อยละ 52.94 จากการสัมภาษณ์เจาะลึก พบว่า ผู้สูงอายุต้องการให้บุตรธิดาติดต่อแพทย์การรักษาพยาบาล พักวี ป้อนอาหาร ข้าว น้ำ ตลอดจนหยอดยา หรือไปตามแพทย์รักษา ทั้งนี้เนื่องจากที่เลี้ยงในสถานสงเคราะห์คนชรามีจำนวนน้อย จะต้องดูแลผู้สูงอายุจำนวนมาก ทำให้ผู้สูงอายุเกิดความว่าเหงา ต้องการบุตรธิดามาปรนนิบัติอย่างใกล้ชิด และจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบพฤติกรรมที่เป็นทางลบต่อผู้สูงอายุคือ ในขั้นตอนของการสัมภาษณ์บุตรธิดาที่บ้าน มีบุตรธิดาบางครอบครัวได้ย้ายที่อยู่จากเดิมที่ให้อยู่กับสถานสงเคราะห์คนชรากับบางละมุง ผู้วิจัยไม่สามารถจะพบบุตรธิดาได้ จึงขอความช่วยเหลือให้ผู้สูงอายุเป็นผู้นำไปโดยที่ผู้วิจัยเป็นคนขับรถพาไป พบว่า บางครอบครัวที่มีหลานอยู่ด้วย หลานมีบทบาทสำคัญที่ทำให้ผู้สูงอายุอยู่ในครอบครัวไม่ได้ เมื่อเห็นผู้สูงอายุกลับมาบ้าน ไม่พอใจ ไม่ต้อนรับ ไม่ยอมให้เข้าบ้าน ใช้วาจาที่ไม่สุภาพ และใส่ส่งให้กลับไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา บุตรธิดาบางครอบครัวเมื่อพบหน้าผู้สูงอายุก็ชวนทะเลาะ ยกเอาเรื่องเก่า ๆ มาพูด พฤติกรรมดังกล่าวทำให้ผู้สูงอายุน้ำตาตก และบอกว่าไม่ต้องการจะกลับไปอยู่ในครอบครัวอีกต่อไป การแสดงพฤติกรรมดังกล่าวจะเห็นได้ว่า สถาบันครอบครัวมีบทบาทสำคัญมากที่จะต้องอบรมสั่งสอนลูกหลานให้เอื้ออาทรต่อผู้สูงอายุ เคารพยกย่องผู้สูงอายุ เพื่อสืบทอดครอบครัวไทยต่อไป

**ส่วนความกตัญญูทเวที่บุตรธิดาควรจะแสดงต่อบุพการี คือ ฐ**

อุปการคุณและตอบแทนคุณท่าน จากการสัมภาษณ์เจาะลึก พบว่า ผู้สูงอายุต้องการให้บุตรธิดาแสดงออกถึงการรู้อุปการคุณของท่านและตอบแทนคุณท่านด้วย ไม่ใช่เพียงแต่รู้เฉย ๆ และไม่ใช่สักแต่ว่าทำอะไรไปโดยไม่รู้ ซึ่งสอดคล้องกับพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้ายกมารดาบิดาเป็นบุคคลแรกในการให้กำเนิด ให้ปัจจัยเป็นเครื่องยังชีวิต ให้วิชาความรู้ ให้การอบรมอุปนิสัยที่ดีและอื่น ๆ ที่เป็นผลดีอีกมากมาย การซึ่มซาบในพระคุณของมารดาบิดาจึงเป็นความกตัญญูทเวที่หมายเลขหนึ่งของคนทุกชาติทุกภาษาในโลกนี้และโลกอื่นทุก ๆ โลก ผู้ไม่รู้คุณของมารดาบิดาย่อมถูกจัดไว้ในฐานะเป็นบุคคลที่ใคร ๆ ไม่ควรไว้ใจในโลก (พุทธทาสภิกขุ. ม.ป.ป. : 48) และบุตรธิดาควรจะสืบทอดต่อบเรื่องครอบครัวไทย คือ เลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัวเมื่อยามแก่ชรา คิดเป็นร้อยละ 88.24 ซึ่งสอดคล้องกับบรรดภิมติศ สถาน 1 มารดาบิดาได้เลี้ยงเรามาตั้งแต่ยังเด็ก ๆ จนเจริญเติบโต มีความสามารถประกอบกิจการงานหาเลี้ยงชีพได้แล้ว พึ่งเลี้ยงมารดาบิดาให้เป็นสุข อยาให้ท่านต้องเดือดร้อนในการหาเลี้ยงชีพเอง หรือในเวลามารดาบิดาเจ็บไข้บุตรธิดาพึงตั้งใจรักษาพยาบาลนวดแผน พัดวี ป้อนอาหาร ซักว น้ำ ตลอดจนหยอดยา หรือไปตามแพทย์ให้มารักษามารดาบิดา หรือนำมารดาบิดาไปรักษาในโรงพยาบาล ได้ชื่อว่าเลี้ยงท่านตอบ (ช.มนตรีจิตต์. 2476 : 181)

**ความคิดเห็นของบุตรธิดาในการนำผู้สูงอายุไปอยู่ในสถานสงเคราะห์** คนชราบ้านบางละมุง ผลการวิจัย พบว่า ส่วนที่มีผลต่อบุตรธิดาโดยตรง แบ่งออกเป็น 2 ทาง คือ ทางบวกและทางลบ ทางบวก พบว่า ปัญหาครอบครัวในเรื่องค่าใช้จ่ายหมดไป คิดเป็นร้อยละ 41.18 ทั้งนี้การเลี้ยงดูผู้สูงอายุที่ร้ายได้ของบุตรธิดาจะมีความสัมพันธ์กับรูปแบบในการเลี้ยงดู ประจวบกับผลการวิจัยพบว่า ก่อนที่ผู้สูงอายุมาเข้ารับการสงเคราะห์ส่วนใหญ่มักอยู่  
ในครอบครัวเดี่ยว การบีบรัดทางเศรษฐกิจทำให้บุตรธิดาต้องดิ้นรนหางานทำ

ไม่มีเวลาให้กับผู้สูงอายุ รายได้ส่วนใหญ่ประมาณเดือนละ 5,001-10,000 บาท เมื่อเทียบกับรายจ่ายในครอบครัวไม่เพียงพอจะดูแลผู้สูงอายุให้อยู่อย่างสุขสบายได้ ดังนั้นควรจะทำอย่างไรจึงจะให้ลักษณะครอบครัวขยายคงอยู่ในสังคมไทยสืบไป ทางลบ พบว่า บุตรธิดาส่วส่วนใหญ่ขาดความอบอุ่น โดยเฉพาะเวลาที่มีความทุกข์ ไม่มีที่ปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 41.18 ทั้งนี้เพราะว่า มารดาบิดาคือผู้ที่บุตรธิดารู้จักและใกล้ชิดก่อนใครทั้งหมด มีปัญหาที่ปรึกษาได้ทุกเรื่อง ทั้งเรื่องเล็ก เรื่องใหญ่ เกี่ยวกับการงานหรือชีวิตปรึกษาได้ทั้งหมดและสอดคล้องกับสภามิตที่ว่า "มารดาบิดาคือ ร่มโพธิ์ร่มไทรของลูกหลาน" โดยเฉพาะเมื่อมีความทุกข์ อธิบายได้ว่า ในอดีตสังคมไทยของเราจะเป็นครอบครัวขยายที่ประกอบด้วยสมาชิกของครอบครัวอย่างน้อย 3 ช่วงอายุด้วยกันคือ เด็ก พ่อ แม่ และปู่ ย่า ตา ยาย สมาชิกอยู่กันอย่างราบรื่น มีความรัก ความผูกพันใกล้ชิด เอื้ออาทรต่อกันและมีความอบอุ่นและอยู่ภายใต้การดูแลแนะนำของผู้นำครอบครัว และในสมัยก่อนสมาชิกในครอบครัวขยายมีปัญหาอะไรก็ปรึกษาระหว่างกัน โดยเฉพาะเมื่อมีญาติผู้ใหญ่ก็จะอาศัยญาติผู้ใหญ่ที่มีประสบการณ์มากกว่า ให้คำแนะนำต่าง ๆ สมัยนี้เมื่อลักษณะโครงสร้างครอบครัวได้ค่อยเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตสู่ปัจจุบัน กล่าวคือ ขณะนี้จะมีครอบครัวเดี่ยวซึ่งประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก ในปริมาณมากขึ้น ถ้ามีปัญหาเกิดขึ้นก็ไม่สามารถจะปรึกษากับผู้ใหญ่ได้ เครือญาติมิตรก็อยู่ห่างกัน เป็นต้น จึงทำให้บุตรธิดาขาดความอบอุ่นและมีปัญหาเมื่อมีความทุกข์

บุตรธิดาเพศชายส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า ถ้าตนมีรายได้เพียงพอจะรับมารดาบิดากลับมาอยู่ในครอบครัวเดียวกัน จากการไปสัมภาษณ์ที่บ้าน พบว่า บุตรธิดาเพศชายส่วนใหญ่ค่อนข้างจะยากจนมาก ไม่มีบ้านเป็นของตนเอง ไม่มีที่ส่วนตัวให้กับผู้สูงอายุ และบุตรธิดาเพศชายบางส่วนทำงานก่อสร้างเป็นลูกจ้าง เขา ต้องย้ายที่ทำงานไปอยู่ไม่เป็นที่ จากการสัมภาษณ์เจาะลึก พบว่า ถ้ามีรายได้เพียงพอจะรับผู้สูงอายุมาอยู่ด้วยกันทันที ซึ่งความคิดเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย

วิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคคลทั้ง 2 กลุ่ม เพศหญิง เพศชาย ว่ามีความสอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทยอย่างไร ปรากฏผลดังนี้

กลุ่มผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุ เพศหญิง เพศชาย ส่วนใหญ่คิดว่าการที่บุตรธิดาไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตอบแทนตนทั้ง 5 ประการที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งบุตรธิดาพึงปฏิบัติต่อมารดาบิดานั้น ผู้สูงอายุไม่ได้รู้สึกอะไร เพราะไม่ได้คาดหวังไว้ และกล่าวด้วยว่า เป็นหน้าที่ของมารดาบิดาที่พึงกระทำ ซึ่งสอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทย ทั้งนี้เพราะว่า "มารดาบิดาเป็นผู้มีแต่้า" ไม่หวังสิ่งตอบแทน (พุทธทาสภิกขุ. ม.ป.ป. : 17) แต่ผู้สูงอายุให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า บุตรธิดาควรจะพยายามปฏิบัติตนทั้ง 5 ประการเป็นอันดับแรก เพื่อให้สอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมไทย ในส่วนของความกตัญญูทเวทีนั้น กลุ่มผู้สูงอายุทั้ง 2 เพศ ส่วนใหญ่คิดว่า บุตรธิดาควรจะแสดงความกตัญญูทเวทีต่อบุพการี คือ ฐูปการคุณและตอบแทนคุณท่าน สอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทย ทั้งนี้เพราะว่า มารดาบิดาท่านเป็นบุพการีของบุตรธิดาท่านได้ทำอุปการะแก่บุตรธิดาก่อน คือได้ทะนุถนอมเลี้ยงดูมาตั้งแต่บุตรธิดายังอยู่ในครรภ์จนเติบโต ให้การศึกษา ห้ามไม่ให้ทำชั่ว ให้ตั้งอยู่ในความดี ให้อาชีพ หากภรรยาที่สมควรให้ และมอบทรัพย์มรดกให้ ดังนั้นบุตรธิดาควรแสดงความกตัญญูทเวทีด้วยการอุปการคุณท่านและตอบแทนคุณท่านด้วย ไม่ใช่เพียงแต่รู้เฉย ๆ จะต้องกระทำด้วย ในทางพระพุทธศาสนา พระพุทธองค์ทรงสรรเสริญคนกตัญญูทเวทีไว้เอนกประการ มีพุทธศาสนสุภาษิตกล่าวว่า "นิमितฺตํ สาธุรูปานํ กตญฺญูทเวทิตา" "ความกตัญญูทเวที เป็นเครื่องหมายของคนดี" (ปิ่น มุกุกันต์. 2514 : 180-183) ในส่วนของการสืบทอดต่อไปในเรื่องครอบครัวไทยนั้น กลุ่มผู้สูงอายุทั้ง 2 เพศ ส่วนใหญ่คิดว่าบุตรธิดาควรสืบทอดต่อไปในเรื่องครอบครัวไทย คือ เลี้ยงดูผู้สูงอายุให้อยู่ในครอบครัว เมื่อยามแก่ชรา สอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทยและ

สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ฟิรลิตธี คานวณศิลป์ (2525) ได้ทำวิจัยเรื่อง "ความทันสมัยภาพพจน์เกี่ยวกับตนเองและปัญหาบางประการของคนชรา" พบว่า ผู้สูงอายุ (อายุ 60-80 ปี) ไทยส่วนใหญ่มีความสุขภายในครอบครัว โดยมี สถาบันครอบครัว เป็นสถาบันสำคัญในการปกป้องและดูแลผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในครอบครัวขยาย ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ได้รับการเคารพนับถือเป็น อันดีจากบุตรหลานภายในครอบครัว ผู้สูงอายุเป็นผู้มีระดับความทันสมัยในเรื่อง การอบรมเลี้ยงดูบุตร การยอมรับความคิดเห็นใหม่ ๆ การวางแผนล่วงหน้า ความ สนใจในเหตุการณ์ปัจจุบัน และการรับข่าวสารค่อนข้างสูง ผู้สูงอายุเพศชายมี ความทันสมัยสูงกว่าเพศหญิง มีความเชื่อมั่นในตนเองพิจารณาเห็นว่าตนเองยังมี ประโยชน์ต่อสังคม โดยที่คุณค่าของผู้สูงอายุอาจแยกได้เป็น คุณค่าสำหรับบุตร หลาน เป็นที่พึ่งทางด้านจิตใจ ช่วยในการอบรมสั่งสอนบุตรและหลาน ช่วยทำ งานบ้านและดูแลบ้าน ส่วนคุณค่าทางสังคมนั้น ผู้สูงอายุส่วนใหญ่พิจารณาเห็นว่า ตนเองยังมีคุณค่าในด้านการช่วยเหลือบุคคลอื่น ๆ สามารถให้คำปรึกษาแนะนำ ในการจัดพิธีกรรมต่าง ๆ หรือช่วยเหลือผู้อื่นในยามเจ็บป่วย และฟิรลิตธี ได้ พบว่า ผู้สูงอายุเชื่อว่าตนเองมีประโยชน์ต่อครอบครัวมากกว่าต่อสังคมส่วนรวม เพราะชีวิตและความผูกพันกับครอบครัวมาก ผู้สูงอายุพิจารณาว่าตนเองมี สถานภาพทางสังคมต่ำ และเห็นว่าตนเองกำลังได้รับความเคารพนับถือจาก คนหนุ่มสาวในปัจจุบันน้อยลง

**กลุ่มบุตรธิดา** เพศหญิง เพศชาย พบว่า สาเหตุที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ ต่อมารดาบิดาครบทั้ง 5 ประการนั้น เนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจ แต่คิดว่าถ้า ผู้สูงอายุสว่างลับจากโลกนี้ไปแล้วจะทำบุญอุทิศส่วนบุญส่วนกุศลให้ท่านในวันสำคัญ ทางศาสนา สอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทยในข้อ 1 บุรตถิมทิศ สถาน 5 เมื่อท่านสว่างลับไปแล้ว ทำบุญอุทิศให้ท่านการทำบุญที่บุตรธิดาทั้ง 2 เพศ มีความต้องการจะทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา เพื่อบำเพ็ญกุศลอุทิศให้ท่าน เป็นการระลึกอุปการคุณที่ท่านกระทำไว้แก่ตนโดยขอเนกประการแล้ว จึงมาบำเพ็ญ กุศลต่าง ๆ มีการให้ท่านโดยการทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา อันเป็นส่วน

บุพเพเบตพลี อุทิศส่วนกุศลอันนั้นไปให้มารดาบิดา ซึ่งสถิตอยู่ในภพนั้น ๆ ตามกำลังความสามารถของตนที่จะพึงทำได้ เช่นนี้ชื่อว่าทานบุญอุทิศให้ท่าน (ช.ไมตรีจิตต์. 2476 : 183) ในเรื่องความกตัญญูทเวที่ บุตรธิดาทิ้งเพศหญิง เพศชาย แสดงความคิดเห็นว่า บุตรธิดาทุกคนควรจะแสดงความกตัญญูทเวที่ต่อบุพการี คือรู้อุปการคุณและตอบแทนคุณท่าน สอดคล้องกับคุณคำทางสังคมที่บุตรธิดาพึงตระหนัก และปฏิบัติตาม พุทธศาสนิกฯ (ม.ป.บ. : 24-25) อธิบายไว้ว่า ผู้ที่จะได้ชื่อว่าเป็นบุตรที่ดีของมารดาบิดาหรือกตัญญูทเวที่ต่อมารดาบิดาอย่างแท้จริงนั้นคือ การไม่ทำความเดือดร้อนให้กับมารดาบิดา ทว่าแต่ความชื่นชมยินดี เลี้ยงดูมารดาบิดา เมื่อยามแก่ชราหรือเจ็บไข้ และเมื่อท่านล่วงลับไปแล้วบำเพ็ญกุศลทักษิณาทานให้ หากได้บุตรเป็นคนอกตัญญู ไม่รู้บุญคุณของมารดาบิดา บุตรคนนั้นเองกลายเป็นผู้จับมารดาบิดาของตนใส่ลงไปในนรกชื่อว่า "บุตร" ได้แก่ ความร้อนใจ เป็นทุกข์หนัก เพราะไม่มีบุตรที่จะเป็นเครื่องทำความชื่นชมยินดี ไม่มีบุตรที่จะสืบสกุล ไม่มีบุตรที่จะเลี้ยงดูยามที่ตนแก่ชราหรือเจ็บไข้ ไม่มีบุตรที่จะบำเพ็ญกุศลทักษิณาทานให้ เมื่อตนตายไปแล้ว คนบางคนเป็นคนเจ้าชู้มาแต่เด็ก หลอกลวงในการเล่าเรียนหรือการอบรมตนให้เป็นคนดี ใช้เงินเบื่อง ผลาญทรัพย์สมบัติที่เกิดจากเหงื่อไคลของมารดาบิดาตามความสบายใจของตน หมกมุ่นอยู่ในความเสียหาย อดยไม่ต้องนึกว่าเป็นการทรمانจิตใจของมารดาบิดาสักเพียงใด ไม่เลี้ยงมารดาบิดาทั้งด้วยอาหารกายและอาหารใจ แต่รบกวนให้มารดาบิดาเลี้ยงลูกเลี้ยงหลานของตนสืบไปไม่มีที่สิ้นสุด ในฐานะอย่างเดียวกับคนไข้ รังเกียจมารดาบิดายามแก่ชราหรือเจ็บไข้ราวกับว่าเป็นสิ่งน่าขยะแขยงหรือน่ารำคาญ สืมมารดาบิดาไม่รู้สึกรู้ว่าท่านมีชีวิตอยู่ บุคคลอย่างนี้ไม่ได้ชื่อว่า "บุตร" เพราะเหตุที่ไม่ได้ยกมารดาบิดาขึ้นจากนรกอันมีชื่อว่า "บุตร" นั้นเอง เขาเป็นได้อย่างมากเพียงผลหรือลูกหรือก้อนอะไรที่ไม่สะอาดก้อนหนึ่ง ที่หลุดออกมาจากท้องมารดาของเขาเท่านั้น เขาจึงมิใช่ผู้ที่จะทำโลกนี้ให้สะอาดหรือสงบได้แต่อย่างใด เพราะความที่เขา

เป็นผู้ที่มีจิตาจนคิดที่ไม่รู้สึกในบุญคุณของผู้ที่มีบุญคุณนั่นเอง ส่วนผู้ที่สามารถเป็น  
บุตรที่ดีคือสามารถพามาบรรดาบิดาขึ้นจากนรกชื่อว่า "บุตร" ๑ ดังนั้น เขามีอะไร  
พร้อมที่จะรู้สำนักบุญคุณของโลก ด้วยการทำความสงบร่มเย็นในใจไว้ในโลกนั่นเอง  
ผู้รู้บุญคุณของมารดาบิดา แล้วพยายามทำตอบแทน จึงถูกจัดไว้ในฐานะอันเป็น  
ที่นับถือและไว้วางใจทั้งของ เทวดาและมนุษย์

ในเรื่องการสืบทอดหน้าที่ของครอบครัวไทยนั้น พบว่า บุตรธิดา  
เพศหญิงส่วนใหญ่มักไม่เคยไปเยี่ยมผู้สูงอายุเลย ตั้งแต่ท่านเข้ารับการสงเคราะห์  
ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง จากข้อเท็จจริง พบว่า บุตรธิดา  
เพศหญิงบางส่วนไม่ทราบว่าผู้สูงอายุไปรับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์  
คนชรา ตอนไปก็หนีไปไม่บอกให้ทราบ จะอย่างไรก็ตามหน้าที่ของครอบครัว  
ไทย จะต้องให้ความรัก ความผูกพัน และความห่วงใย เอื้ออาทรต่อบุพการี  
เสมอ จากการที่บุตรธิดาเพศหญิงส่วนใหญ่มักไม่ห่วงใยต่อผู้สูงอายุนั้นถือว่าไม่  
สอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทยในเรื่องหน้าที่ของครอบครัว  
ไทย ซึ่งบุตรธิดาพึงมีความรัก ความเคารพ ความผูกพันและเอื้ออาทรต่อ  
ผู้สูงอายุ จะทำให้ผู้สูงอายุมีความอบอุ่นและไม่คิดว่าตนเองถูกทอดทิ้ง จากผล  
การวิจัยของ นันทวัน ใจกล้า (2537 : 74) พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่นิยม  
สถานสงเคราะห์คนชราจะไม่ค่อยมีบุตรหลานหรือญาติพี่น้องมาดูแล บางราย  
มาอยู่หม่ม ๆ จะมีบุตรหลานหรือญาติพี่น้องมาเยี่ยมสม่ำเสมอ ผู้สูงอายุบางราย  
เมื่อเห็นผู้มาเยี่ยมผู้สูงอายุรายอื่นก็จะคิดถึงบุตรหลานของตนเองและซึมเศร้า

ส่วนบุตรธิดาเพศชายส่วนใหญ่มัก พบว่า ไปเยี่ยมผู้สูงอายุมากกว่า 3  
ครั้ง นับตั้งแต่ท่านมาเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้าน  
บางละมุง สอดคล้องกับคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทยในเรื่องความ  
คาดหวังของผู้สูงอายุไทย การที่บุตรธิดาเพศชายไปเยี่ยมผู้สูงอายุมากกว่า 3  
ครั้งนั้น แสดงถึงความผูกพัน เอื้ออาทร และห่วงใยต่อผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุ  
มีความรู้สึกว่าจะไม่ถูกทอดทิ้ง จากการสัมภาษณ์เจาะลึก พบว่า บุตรธิดาเพศชาย



บางรายจะไปเยี่ยมผู้สูงอายุเดือนละ 2 ครั้ง และทุกครั้งที่ไปเยี่ยมจะซื้อของไปฝาก และให้เงินไว้ใช้ และบางรายบอกว่าถ้าทราบข่าวว่าผู้สูงอายุไม่สบาย จะต้องรีบไปเยี่ยมทันที

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะสำหรับนาผลการวิจัยไปใช้

#### สถาบันครอบครัว

1. ควรสืบทอดหาให้มีลักษณะครอบครัวขยายคงอยู่ในสังคมไทยต่อไป โดยพิจารณาข้อดีหลายประการของครอบครัวขยาย เช่น ในเรื่องการแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ญาติผู้ใหญ่มีประสบการณ์มากกว่าสามารถช่วยเหลือให้คำแนะนำได้ การอบรมสั่งสอนลูกหลาน การเกื้อกูลกัน ความรักความผูกพัน ความเอื้ออาทรต่อกัน และความอบอุ่นในครอบครัว เป็นต้น
2. ควรสนับสนุนการเพิ่มศักยภาพของสถาบันครอบครัวให้มีคุณภาพ และมั่นคง เพื่อทำหน้าที่ของครอบครัวได้อย่างสมบูรณ์ รวมทั้งส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องบทบาทของสมาชิกครอบครัว โดยให้การศึกษาแก่สมาชิกครอบครัวในรูปแบบการศึกษานอกระบบ โดยใช้สื่อต่าง ๆ ช่วย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และดาวเทียมเพื่อการศึกษา เป็นต้น

#### สถาบันการศึกษา

1. ควรจะมีการพัฒนาหลักสูตรครอบครัวศึกษาในโรงเรียน ตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงอุดมศึกษา โดยเฉพาะในชั้นมัธยมศึกษาควรจัดให้เป็นวิชาบังคับ รวมไปถึงการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญเรื่องครอบครัวศึกษาและเป็นแบบอย่างที่ดีของครอบครัวไทย
2. ควรจัดนิทรรศการเกี่ยวกับพระคุณของมารดาบิดา ในวันสำคัญ เช่น วันที่ 12 สิงหาคม 5 ธันวาคม และวันครอบครัว ของทุกปี

### สื่อมวลชน

ควรรีบทักเรียนในรูปแบบการศึกษานอกระบบ โดยอาศัยสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และดาวเทียมเพื่อการศึกษา เป็นรายการที่เน้นคำนิยมเพื่อส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวมีความมั่นคงขึ้น นำเรื่องครอบครัวมาทบทวนให้มากขึ้น โดยเฉพาะรายการในวันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ วันครอบครัว และวันสำคัญอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีตัวอย่างครอบครัวที่ควรเอาแบบอย่างและถ้าจัดรายการโทรทัศน์ก็ควรจะเป็นรายการที่ดูได้ทั้งครอบครัว เป็นต้น

### สถาบันศาสนา

ควรออกรายการวิทยุ หรือโทรทัศน์ เกี่ยวกับพระคุณของมารดาบิดา ลูกหลานควรจะตอบแทนพระคุณท่านอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีความกตัญญู กตเวทิต่อบุพการี เป็นต้น

### สถานสงเคราะห์คนชรา

คุณสมบัติบางประการของผู้เข้ารับการสงเคราะห์ น่าจะได้พิจารณาอย่างลึกซึ้งและกระทำควบคู่กับการเยี่ยมบ้านด้วย เพื่อเลือกเฟ้นผู้สูงอายุที่มีความเดือดร้อนจริงเข้ารับการสงเคราะห์ จากการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุบางรายมีผู้อุปการะเลี้ยงดูเป็นอย่างดี ไม่มีความจำเป็นต้องเข้ารับการสงเคราะห์ แต่มารับการสงเคราะห์ เป็นต้น

### ข้อเสนอแนะสำหรับการทบทวนวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะได้มีการทบทวนวิจัยเรื่องนี้กับสถานสงเคราะห์คนชราแห่งอื่น ๆ ด้วย เพื่อนำมาเปรียบเทียบผลการวิจัย
2. ควรจะได้มีการทบทวนวิจัยเรื่องทานองนี้กับสถานสงเคราะห์คนชราในต่างประเทศ โดยอาศัยศาสนาของประเทศนั้น ๆ เป็นกรอบทฤษฎีในการศึกษา เพื่อจะได้ นำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรมกับคุณค่าทางสังคมไทย

**บรรณานุกรม**

## บรรณานุกรม

- กชกร สังขชาติ. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับผู้สูงอายุ. พิมพ์ครั้งที่ 2. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2538.
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. ผู้สูงอายุในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีเดชา, 2528.
- กรมประชาสัมพันธ์. สรุปผลการดำเนินงานประจำปี 2538. ชลบุรี : สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง, 2538.
- กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า. นวกวาท. พิมพ์ครั้งที่ 76. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2533.
- กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักงานประกันสังคม, 2537.
- คณะกรรมการศึกษาวิจัยและวางแผนระยะยาวเกี่ยวกับผู้สูงอายุ. แผนระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. 2525-2544. กรุงเทพฯ : สหกรณ์กลาโหม, 2525.
- คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ. ครอบครัว. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2537.
- คณะกรรมการวิสามัญสวัสดิการผู้สูงอายุและการพัฒนาสังคมวุฒิสภา. ปัญหาผู้สูงอายุและแนวทางแก้ไข. ม.ป.ท., 2534.
- "ครอบครัวไทยจะไปทิศทางใด". แม่บ้าน. 17(298) : 111-116; มีนาคม 2537.
- งามตา วนินทานนท์. ลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
- จินตนา สงค์ประเสริฐ. ผู้สูงอายุ (Aging). เชียงใหม่ : โรงพิมพ์พงษ์สวัสดิการพิมพ์, 2538.

- ช.ไมตรีจิตต์. คู่มือธรรมวิภาค น.ธ.ตรี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เลี้ยงเชียง  
จงเจริญ, 2476.
- ชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี. เอกสารประกอบการสัมมนาโครงการ  
แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์งานบริหารจัดการและการให้บริการ  
ของชมรมผู้สูงอายุในโรงพยาบาล. เอกสารลำดับที่ 4.  
สุราษฎร์ธานี : โรงพิมพ์อุดมลาภ, 2538.
- เขวง เตชะโกศยะ. อยู่เย็นเป็นสุข. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,  
2535.
- เตียง ยาดโชสูง. "ภาวะทางจิตใจและสภาพทางสังคมของผู้สูงอายุ"  
ประชากรและสังคม. 2(2) : 185-203; มกราคม 2533.
- ทองอยู่ แก้วไทรสะ และคนอื่น ๆ. "ผู้สูงอายุในสังคมไทย" สำนักงาน  
คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. 20(1) : 17-41; มกราคม-มิถุนายน  
2531.
- เทพินทร์ พัทธานุกรักษ์. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างครอบครัวกับการเลี้ยงดู  
และดูแลผู้สูงอายุ. เชียงใหม่ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย  
เชียงใหม่, 2537.
- นันทวัน ใจกล้า. สภาพความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา.  
วิทยานิพนธ์มานุษยวิทยามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์  
มหาวิทยาลัย, 2537.
- บรรลุ ศิริพานิช. คู่มือผู้สูงอายุฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน,  
2533.
- บริบูรณ์ พรพิบูลย์. โลกยามชรา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ช้าวฟาง,  
2535.
- ประกันสังคม ; ประวัติความเป็นมาของ พรบ. พรบ.ที่นำเสนอ 104 มาตรา  
ช้าวที่นำเสนอ. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

- ปิ่น มุฑกันต์. แนวสอนธรรม : ตามหลักสูตรนักธรรมตรี. กรุงเทพฯ :  
โรงพิมพ์การศาสนา, 2514.
- พระครูสมุห์ภักดี โสภโณ. เจ้าอาวาสวัดราชวรานุสรณ์ (ท้ายดอน). สัมภาษณ์  
23 เมษายน 2539.
- พระคุณี เมฆงกูโร. ธรรม : สำหรับผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์,  
2534.
- พระเทพเวที (ประยูทธิ์ ปยุตโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม.  
พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2532.
- พิรสิทธิ์ คานวนคิลป์. รายงานการวิจัยเรื่อง "ความทันสมัยภาพพจน์เกี่ยวกับ  
ตนเองและปัญหาบางประการของคนชรา". กรุงเทพฯ : สำนักวิจัย  
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2525.
- พุทธทาสภิกขุ. รากฐานที่มั่นคงแห่งความเป็นมนุษย์. กรุงเทพฯ : ธรรมสภา,  
2521.
- . โลกสวยด้วยธรรม. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. ราชกิจจานุเบกษา. ฉบับกฤษฎีกา.  
เล่ม 114 ตอน 55 ก, วันที่ 11 ตุลาคม 2540.
- วรัญญา คุ่มผาติ. ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อความพึงพอใจชีวิตของ  
ผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร  
การพยาบาล. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. รายงานการวิจัยการเกื้อหนุนทางสังคมแก่ผู้สูงอายุ.  
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, บรรณาธิการ. สถาบันครอบครัว : มุมมองของนัก  
สวัสดิการสังคม. กรุงเทพฯ : เจ.พี.ริ้นท์, ม.ป.ป.
- ศิริวรรณ ศิริบุญ. ข้อเท็จจริงและทัศนคติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูและการดูแล  
ผู้สูงอายุของคนหนุ่มสาว. งานวิจัยลำดับที่ 30. กรุงเทพฯ :  
โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัยฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,  
2536.

สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง. ชลบุรี : สถานสงเคราะห์คนชรา  
บ้านบางละมุง, ม.ป.ป.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. สังคมวิทยาภาวะสูงอายุ : ความเป็นจริงและการ  
คาดการณ์ในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์  
มหาวิทยาลัย, 2539.

สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์. ครอบครัว  
สัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิบูลย์กิจการพิมพ์,  
2524.

สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ. รายงาน  
พิธีเปิดปิดครอบครัวสากลและการประชุมสมัชชาแห่งชาติด้านครอบครัว.  
กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2537.

สุรกุล เจนอบรม. วิทยาการผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,  
2534.

"5 นาฬิกาปัญหาประชากร" ประชากรและการพัฒนา. 2(3) : 5;  
กุมภาพันธ์-มีนาคม 2525.

Aging Parents : Helping When Health Fails. Oregon :  
A Pacific Northwest Extension Publication, 1984.

Caping with Caregiving : How to Manage Stress When Caring  
for Elderly Relative. Oregon : A Pacific  
Northwest Extension Publication, 1991.

Depression in Later Life : Recognition and Treatment.  
Oregon : A Pacific Northwest Extension Publication,  
1990.

Families & Aging : A Guide to Legal Concerns. Oregon :  
Oregon State University Extension Service, 1988.

Financing Health Care in Later Life. Oregon : A Pacific  
Northwest Extension Publication, 1989.

- Guruge, Ananda W.P. Facets of Buddhism. Singapore :  
Samadhi Buddhist Society, 1967.
- Helping Memory Impaired Elders : A Guide for Caregivers.  
Oregon : A Pacific Northwest Extension Publication,  
1988.
- Living Arrangements in Later Life. Oregon : A Pacific  
Northwest Extension Publication, 1989.
- Piyadassi, Thera. Buddhism : A Living Message. 14th ed.  
Sri Lanka : Active Printers, n.d.
- . Buddhist Meditation : The Way to Inner Calm  
and Clarity. Singapore : Samadhi Buddhist  
Society, 1979.
- . Women in Buddhist Literature : The Vergin's  
Eye. Sri Lanka : Samadhi Buddhist Society, 1980.



**ภาคผนวก**

**แบบสัมภาษณ์**

## ฉบับที่ 1

## แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ

- 
1. จังหวัด    1. ( ) ฉะเชิงเทรา    2. ( ) ชลบุรี    3. ( ) ระยอง
2. เพศ        1. ( ) ชาย                2. ( ) หญิง
3. อายุ        1. ( ) 60-65 ปี  
                   2. ( ) 66-70 ปี  
                   3. ( ) 71-75 ปี  
                   4. ( ) 76-80 ปี  
                   5. ( ) 81 ปีขึ้นไป
4. ผู้สูงอายุมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง เมื่อวันที่.....  
 เดือน.....พ.ศ.....
5. ก่อนที่ผู้สูงอายุจะมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา ครอบครัวที่ท่านอยู่ด้วย  
 เป็นครอบครัวของใคร (ถ้าตอบข้อ 3 คำถามข้อ 6 ไม่ต้องตอบ)
1. ( ) บุตร  
                   2. ( ) ธิดา  
                   3. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....
6. ขนาดของครอบครัวที่ผู้สูงอายุพักอยู่มีสมาชิกเท่าไร
1. ( ) 2 คน ใต้แก่.....  
                   2. ( ) 3 คน ใต้แก่.....  
                   3. ( ) 4 คน ใต้แก่.....  
                   4. ( ) 5 คน ใต้แก่.....  
                   5. ( ) 6 คน ใต้แก่.....  
                   6. ( ) มากกว่า 6 คน ใต้แก่.....

7. สาเหตุอะไรที่ผู้สูงอายุได้มาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราแห่งนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. ( ) บุตรธิดาไม่สามารถจะเลี้ยงดูได้เนื่องจากยากจน
  2. ( ) บุตรธิดาจะต้องไปประกอบอาชีพต่างถิ่น ไม่มีผู้ดูแล
  3. ( ) ปรับตัวเข้ากับบุตรธิดาหรือหลาน ๆ ไม่ได้ เนื่องจากเดิมเคยเป็นหัวหน้าครอบครัว แต่เมื่อเป็นผู้สูงอายุกลับกลายมาเป็นสมาชิกในครอบครัว
  4. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....
8. ผู้สูงอายุทราบได้อย่างไรว่าถ้าอยู่กับครอบครัวไม่ได้สามารถจะมาขอรับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราได้
1. ( ) ทราบจากเพื่อนบ้าน
  2. ( ) ทราบจากวิทยุหรือโทรทัศน์
  3. ( ) ทราบจากบุตรธิดา
  4. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....
9. ใครเป็นผู้ตัดสินใจและส่งผู้สูงอายุมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง (ถ้าตอบข้อ 4 คำถามข้อ 12 ไม่ต้องตอบ)
1. ( ) บุตร
  2. ( ) ธิดา
  3. ( ) เขย/สะใภ้
  4. ( ) ผู้สูงอายุเอง
  5. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....
10. บุตรธิดามีความคิดเห็นอย่างไรกับการที่ผู้สูงอายุมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา
1. ( ) สนับสนุน
  2. ( ) ไม่สนับสนุน
  3. ( ) ให้ผู้สูงอายุเลือกว่าจะอยู่กับครอบครัวหรือจะอยู่ในสถานสงเคราะห์
  4. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

11. กรณีที่ผู้สูงอายุเลือกมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา มีเหตุผลอะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ( ) เบื่อบุตรธิดาหรือหลาน ๆ เพราะมักจะมีความขัดแย้งกันเสมอ
2. ( ) บุตรธิดายากจนไม่สามารถเลี้ยงดูผู้สูงอายุได้
3. ( ) ต้องการให้ผู้บุตรธิดาได้ไปประกอบอาชีพต่างถิ่น
4. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

12. ในกรณีที่บุตรธิดาเป็นผู้ตัดสินใจส่งผู้สูงอายุมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา ผู้สูงอายุคิดอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ( ) ตามใจบุตรธิดาจะพาไปอยู่ที่ไหนก็ไป
2. ( ) ทำให้บุตรธิดาสบายใจหมดความกังวลที่ไม่ต้องรับภาระเลี้ยงดู
3. ( ) จะต้องมีเพื่อนวัยเดียวกัน
4. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

13. ผลดีกับผู้สูงอายุเองที่มาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราคืออะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ( ) ไม่ต้องรับผิดชอบหาเลี้ยงชีพหรือหารายได้
2. ( ) ไม่ต้องทะเลาะกับบุตรธิดาหรือหลาน ๆ หรือเขย/สะใภ้
3. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

14. ผลเสียกับผู้สูงอายุที่มาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราคืออะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ( ) ขาดความอบอุ่น ขาดความเอื้ออาทรจากบุตรธิดา
2. ( ) ขาดบทบาทในการช่วยตัดสินใจปัญหาสำคัญของครอบครัวและไม่ได้แบ่งเบาภาระของครอบครัวในด้านช่วยดูแลบ้านและดูแลหลาน
3. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

15. ผู้สูงอายุคิดว่าผลดีกับบุตรีธิดาที่ส่งผู้สูงอายุมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา คืออะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ( ) ปัญหาของครอบครัวในเรื่องค่าใช้จ่ายหมดไป
2. ( ) ปัญหาของครอบครัวในเรื่องความขัดแย้งหมดไป
3. ( ) ไม่ต้องเป็นห่วงกังวลเมื่อออกไปประกอบอาชีพในต่างถิ่น
4. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

16. ผู้สูงอายุคิดว่าผลเสียกับบุตรีธิดาที่ส่งผู้สูงอายุมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา คืออะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ( ) ขาดความอบอุ่นโดยเฉพาะเมื่อมีความทุกข์
2. ( ) ขาดผู้ให้คำปรึกษาในปัญหาต่าง ๆ ตั้งแต่ปัญหาเล็กจนถึงปัญหาใหญ่
3. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

17. ผู้สูงอายุคิดอย่างไรกับการที่ได้เลี้ยงบุตรีธิดามาตั้งแต่เด็ก ๆ จนเจริญเติบโตและสามารถประกอบอาชีพได้แล้วแต่ไม่ได้เลี้ยงมารดาบิดาตอบแทน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ( ) ไม่ได้รู้สึกอะไร
2. ( ) เห็นใจบุตรีธิดาเพราะเขายากจนไม่สามารถเลี้ยงมารดาบิดาให้เป็นสุขได้
3. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

18. ผู้สูงอายุคิดอย่างไรกับการที่บุตรีธิดาไม่ได้ช่วยทำภารกิจการงานหรือภารกิจส่วนตัวที่ไม่สามารถจะกระทำด้วยตนเองได้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ( ) ไม่ได้รู้สึกอะไร
2. ( ) คิดเพราะว่า ต้องการให้บุตรีธิดาได้ปรนนิบัติอย่างใกล้ชิดในยามเจ็บป่วย
3. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

19. ผู้สูงอายุคิดอย่างไรกับการที่บุตรธิดาถูกตინตืนทาในการที่ไม่เลี้ยงดูมารดาบิดาให้อยู่ในครอบครัว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ( ) ไม่สนใจกับคานินทา
2. ( ) การที่มารดาบิดามาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา  
ไม่ถือว่าเป็นการทำลายวงศ์สกุล
3. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

20. ผู้สูงอายุคิดอย่างไรกับการที่มอบทรัพย์สินมรดกให้กับบุตรธิดาแล้วแต่ไม่ได้ให้อยู่ในครอบครัวเดียวกัน และไม่สามารถจะทราบได้ว่า บุตรธิดามีความประพฤติดีสมควรจะได้รับทรัพย์สินมรดก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ( ) คิดว่าเมื่อมอบทรัพย์สินมรดกให้แล้วก็เป็นเรื่องของ  
บุตรธิดาที่จะต้องดูแลรักษา
2. ( ) ถ้าบุตรธิดาประพฤติตัวไม่เหมาะสม เช่น มีความ  
ประพฤติไม่ดี มั่วสุมอยู่กับอบายมุข เป็นต้น ควรจะ  
เรียกทรัพย์สินมรดกคืน
3. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

21. ผู้สูงอายุคิดว่าต้องการให้บุตรธิดาทําอะไรกับความตายของมารดาบิดาที่จะมาถึงในอนาคต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ( ) รับศพไปบำเพ็ญกุศลทางศาสนา
2. ( ) ทานบุญอุทิศส่วนกุศลให้ในวันตาย วันสำคัญทางศาสนา  
หรือวันใดก็ได้ที่มีโอกาส
3. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

22. ผู้สูงอายุคิดว่าบุตรธิดาควรจะแสดงความกตัญญูทเวที่ต่อมารดาบิดาอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ( ) ฐูอุปการคุณและตอบแทนคุณท่าน
2. ( ) ฐูจักบาบ ฐูจักบุญ ฐูจักคุณ ฐูจักโทษและฐูจักประโยชน์
3. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

23. ตั้งแต่ผู้สูงอายุมาเข้ารับการศึกษาสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราแห่งนี้ บุตรธิดามาเยี่ยมกี่ครั้ง (ถ้าตอบข้อ 1 ไม่ต้องตอบคำถามข้อ 24)
1. ( ) ไม่เคยมาเยี่ยมเลย
  2. ( ) 1 ครั้ง
  3. ( ) 2 ครั้ง
  4. ( ) 3 ครั้ง
  5. ( ) มากกว่า 3 ครั้ง
24. ทุกครั้งที่บุตรธิดามาเยี่ยม ผู้สูงอายุคิดจะกลับไปอยู่ในครอบครัวหรือไม่
1. ( ) คิดจะกลับไปอยู่ในครอบครัว  
เพราะ.....
  2. ( ) ไม่คิดจะกลับไปอยู่ในครอบครัว  
เพราะ.....
25. ตลอดเวลาที่อยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราแห่งนี้ มีเวลาใดที่ผู้สูงอายุคิดถึงบุตรธิดามากที่สุด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. ( ) เวลาเจ็บป่วย
  2. ( ) เวลาไม่มีเงิน
  3. ( ) เวลารู้สึกว้าเหว่
  4. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....
26. สิ่งที่ผู้สูงอายุคิดว่าบุตรธิดาควรจะไปเรื่องครอบครัวไทยคืออะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. ( ) เลี้ยงดูมารดาบิดาเมื่อยามแก่ชรา
  2. ( ) ส่งมารดาบิดาไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราเพื่อ  
ขจัดปัญหาของครอบครัว
  3. ( ) มารดาบิดาเมื่ออย่างเข้าสู่วัยสูงอายุเป็นเรื่องของ  
รัฐบาลที่จะต้องดูแลไม่ใช่เรื่องของครอบครัว
  4. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

27. ผู้สูงอายุคิดว่าผู้สูงอายุคนอื่น ๆ ควรจะเลือกมาอยู่ในสถานสงเคราะห์  
คนชรา หรือควรจะอยู่กับบุตรธิดา

1. ( ) อยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา  
เพราะ.....
2. ( ) อยู่กับบุตรธิดา  
เพราะ.....
3. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

28. ถ้าผู้สูงอายุคิดว่าผู้สูงอายุคนอื่น ๆ ควรเลือกมาอยู่ในสถานสงเคราะห์  
คนชรา คุณสมบัติอันสำคัญยิ่งของผู้สูงอายุอื่น ๆ ควรจะเป็นเช่นไร

1. ( ) ขาดผู้ดูแลโดยสิ้นเชิง เช่น ภรรยา สามี บุตรธิดา  
หลาน ๆ เสียชีวิต
2. ( ) โรค และไม่มีญาติ
3. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

29. ผู้สูงอายุคิดว่าผู้ที่เข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราแห่งนี้  
ควรมีคุณสมบัติเช่นไร

1. ( ) ขาดผู้ดูแลเนื่องจากบุตรธิดาไปทำงานต่างถิ่น
2. ( ) บุตรธิดามีรายได้น้อยไม่สามารถจะเลี้ยงดูมารดา  
บิดาได้
3. ( ) มีความขัดแย้งกันในครอบครัว
4. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

30. ผู้สูงอายุคิดว่าในสถานสงเคราะห์คนชรานี้บางละมุงมีความต้องการอะไร  
เป็นการเร่งด่วนจากรัฐบาลเรียงลำดับความสำคัญจาก 1-3

1. ....
2. ....
3. ....

-----



## ฉบับที่ 2

## แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของบุตรธิดา

- 
1. จังหวัด      1. ( ) ฉะเชิงเทรา      2. ( ) ชลบุรี      3. ( ) ระยอง
2. เพศ            1. ( ) ชาย                      2. ( ) หญิง
3. อายุ            1. ( ) 20-30 ปี  
                       2. ( ) 31-40 ปี  
                       3. ( ) 41-50 ปี  
                       4. ( ) 51 ปีขึ้นไป
4. ปัจจุบันท่านประกอบอาชีพอะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. ( ) รับราชการ  
                       2. ( ) รัฐวิสาหกิจ  
                       3. ( ) ธุรกิจส่วนตัว  
                       4. ( ) รับจ้างทั่วไป  
                       5. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....
5. ในครอบครัวของท่านมีรายได้จากด้านต่าง ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณเดือนละเท่าไร
1. ( ) ต่ำกว่า 3,000 บาท  
                       2. ( ) 3,001-5,000 บาท  
                       3. ( ) 5,001-10,000 บาท  
                       4. ( ) 10,001-15,000 บาท  
                       5. ( ) 15,001-20,000 บาท  
                       6. ( ) 20,000 ขึ้นไป

6. ท่านจะต้องอุปการะเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวทั้งหมดกี่คน
1. ( ) 1 คน คือ .....
  2. ( ) 2 คน คือ .....
  3. ( ) 3 คน คือ .....
  4. ( ) 4 คน คือ .....
  5. ( ) 5 คน คือ .....
  6. ( ) 6 คน คือ .....
  7. ( ) มากกว่า 6 คน คือ .....
7. ท่านส่งมารดาหรือบิดามารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง และเมื่อไร
1. ( ) มารดา เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
  2. ( ) บิดา เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
8. สาเหตุอะไรที่มารดาบิดาจะต้องไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. ( ) ไม่สามารถเลี้ยงดูได้เนื่องจากยากจน
  2. ( ) ไม่สามารถจะเลี้ยงดูได้เนื่องจากต้องไปประกอบอาชีพต่างถิ่น ไม่มีผู้ดูแลแทน
  3. ( ) มารดาบิดาปรับตัวเข้ากับบุตรธิดาหรือหลาน ๆ ไม่ได้
  4. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....
9. ท่านคิดอย่างไรต่อการที่มารดาบิดาเลี้ยงเรามาแล้ว ไม่ได้เลี้ยงท่านตอบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. ( ) ไม่ได้รู้สึกอะไร
  2. ( ) คิดเสียดายโอกาสที่ไม่ได้ตอบแทนพระคุณมารดาบิดา แต่มีความจำเป็นในด้านเศรษฐกิจ
  3. ( ) คิดว่าถ้ามีรายได้เพียงพอจะรับมารดาบิดากลับมาอยู่ในครอบครัวเหมือนเดิม
  4. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

10. ท่านคิดอย่างไรต่อการที่ไม่ได้ช่วยหาภารกิจงานหรือภารกิจส่วนตัวของ มารดาบิดาซึ่งไม่สามารถจะกระทำได้ในวัยชรา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ( ) ไม่สามารถจะสืบทอดอาชีพเดิมของมารดาบิดาได้ เพราะได้รับการศึกษาที่ต่างอาชีพกัน
2. ( ) ไม่สามารถจะปรนนิบัติมารดาบิดาอย่างใกล้ชิดได้ เพราะปัญหาด้านเศรษฐกิจ
3. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

11. ท่านคิดอย่างไรต่อการที่มารดาบิดาซึ่งมีวงศ์สกุลเดียวกับท่านมารับการ สงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ( ) ไม่ได้รู้สึกอะไร
2. ( ) รู้สึกอายแต่เนื่องจากปัญหาด้านเศรษฐกิจ
3. ( ) คิดว่าถ้ามีรายได้เพียงพอจะรับมารดาบิดากลับมา อยู่ในครอบครัวเหมือนเดิม
4. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

12. ท่านคิดอย่างไรต่อการที่มารดาบิดามอบทรัพย์สินมรดกให้แล้วแต่ไม่ได้เลี้ยงดู ท่านให้ที่อยู่ในครอบครัว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ( ) คิดว่าเป็นการไม่ดีที่ไม่ได้เลี้ยงดูท่านให้อยู่ใน ครอบครัว แต่เนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจ
2. ( ) คิดว่าบุตรธิดาจะยากจนอย่างไรก็ควรจะเลี้ยงดู มารดาบิดาให้ที่อยู่ในครอบครัว
3. ( ) คิดว่าบุตรธิดาควรละเว้นจากอบายมุข เพื่อรักษา ทรัพย์สินมรดกเดิมไว้
4. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

13. ท่านคิดว่าในอนาคตถ้ามารดาบิดาสว่างลับไปจากโลกนี้ โอกาสใดบ้างที่ท่านจะบำเพ็ญกุศลอุทิศให้แก่มารดาบิดา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ( ) วันเกิดของตนเอง วันตายของมารดาบิดา
2. ( ) การทำบุญตักบาตรทุกเช้า
3. ( ) การทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา
4. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

14. ท่านคิดว่าจะแสดงความกตัญญูต่อมารดาบิดาอย่างไร

1. ( ) ใช้อุปการคุณและตอบแทนคุณท่าน
2. ( ) รู้จักบาป รู้จักบุญ รู้จักคุณ รู้จักโทษและรู้จักประโยชน์
3. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

15. ท่านไปเยี่ยมมารดาบิดาในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุงกี่ครั้ง ตั้งแต่มารดาบิดามาเข้ารับการสงเคราะห์ (ถ้าตอบข้อ 1 คำถามข้อ 16 ไม่ต้องตอบ)

1. ( ) ไม่เคยไปเยี่ยมเลย
2. ( ) 1 ครั้ง
3. ( ) 2 ครั้ง
4. ( ) 3 ครั้ง
5. ( ) มากกว่า 3 ครั้ง

16. ทุกครั้งที่ท่านไปเยี่ยมมารดาหรือบิดาในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง ท่านคิดว่าจะรับให้มารดาหรือบิดามาอยู่ในครอบครัวอีกหรือไม่

1. ( ) คิดจะรับให้มาอยู่กับครอบครัวอีก  
เพราะว่า.....
2. ( ) ไม่คิดจะรับให้มาอยู่ในครอบครัวอีก  
เพราะว่า.....
3. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

17. ผลดีจากการที่มารดาบิดาไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราร้านบางละมุง  
คืออะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ( ) ปัญหาของครอบครัวในเรื่องค่าใช้จ่ายหมดไป
2. ( ) ปัญหาของครอบครัวในเรื่องความขัดแย้งหมดไป
3. ( ) ไม่ต้องเป็นห่วงกังวลเมื่อออกไปประกอบอาชีพ  
ในต่างถิ่น
4. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

18. ผลเสียจากการที่มารดาบิดาไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราร้านบางละมุง  
คืออะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ( ) ขาดความมั่นคงในครอบครัว เพราะครอบครัวไทย  
ถือว่ามารดาบิดาคือร่มโพธิ์ร่มไทรของลูกหลาน
2. ( ) ขาดผู้ทำให้คำปรึกษาในปัญหาต่าง ๆ ตั้งแต่ปัญหาเล็ก  
จนถึงปัญหาใหญ่
3. ( ) ขาดความอบอุ่นโดยเฉพาะเวลาที่มีความทุกข์
4. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

19. ท่านคิดว่าครอบครัวอื่น ๆ ควรจะส่งมารดาบิดาไปอยู่ในสถานสงเคราะห์  
คนชราหรือไม่

1. ( ) ตามใจมารดาบิดาว่าจะอยู่ที่ไหนก็แล้วแต่สมัครใจ
2. ( ) ควรส่งไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา  
เพราะว่า.....
3. ( ) ควรให้มารดาบิดาอยู่กับบุตรธิดา  
เพราะว่า.....

20. ท่านคิดว่าเมื่อท่านย่างเข้าสู่วัยชราท่านจะอยู่ที่ไหน

1. ( ) อยู่ที่บ้านคนเดียว
2. ( ) อยู่กับบุตรธิดา
3. ( ) อยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา
4. ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

-----

**รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ**

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์

1. นางสาวศิริรัตน์ ชีรเสนี ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์คนชรา  
บ้านบางละมุง จังหวัดชลบุรี
2. นางจิตรา เตมีศรีสุข นักสังคมสงเคราะห์ที่ 6  
สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง  
จังหวัดชลบุรี
3. นายแพทย์บรรชัช จีระชน รองผู้อำนวยการฝ่ายการแพทย์  
โรงพยาบาลสมิติเวชศรีราชา  
จังหวัดชลบุรี